

U SKLOPU ZNANSTVENOGA SKUPA ODRŽAN OKRUGLI STOL »BUDUĆNOST SALONE«

(NE)SRETNA SALONA

Osim iznošenja dosadašnjih (ne)poznatih dostignuća glede pitanja upravljanja Salonom i istoimenoga pokrenutoga plana, nazočni su po prvi puta javno progovorili i o bitnim problemima pred kojima se Salona, njezini lokaliteti, a time i čitava hrvatska arheološka baština nalaze

Okrugli stol je uz (ponovno) iznesena stajališta ostavio otvorenima brojna pitanja salonitanske budućnosti

IZ RADA GRADSKOGA VIJEĆA:

SJEDNICOM ODRŽANOM 22. RUJNA UVEDENE PROMJENE U RADU

RIGOROZNA TRANSPARENTNOST

4

KRONIKA:

PROSVJEDNO OKUPLJANJE RUPAČANA U POVODU NESREĆE NA KONTROVERZnom PROMETnom PRAVCU

NEODGOVORNOST, NEFUNKCIONALNOST I DIVLJA(ČKA) GRADNJA

7

KRONIKA:

SOLINSKA UDRUGA »MOJE DIJETE« UKLJUČILA SE U OBILJEŽAVANJE NACIONALNE KAMPANJE »HRVATSKA VOLONTIRA«

ZELENO OPLEMENJIVANJE

11

KULUTRA:

PREDSTAVLJENA LIKOVNA MONOGRAFIJA BOKELJSKE SLIKARICE VESNE ŠOJAT

KAMENE VRLETI DOŽIVLJENOGA ZAVIČAJA

20

U GALERIJU »ZVONIMIR« OTOVRENA IZLOŽBA U POVODU 200 GODINA SUSTAVNIH ISTRAŽIVNJA SALONE »U TEMELJIMA HRVATSKE ARHEOLOGIJE«

SNAGA SALONITANSKOGA KORIJEŃJA

Izložba autora Arsena Duplančića priređena u organizaciji Arheološkoga muzeja u Splitu i solinskoga »Zvonimira« na jedinstveni način kroz rukopise, crteže i tiskane tekstove prikazuje bogatu, živu i djelotvornu povijest najstarije muzejske ustanove u jugoistočnom dijelu Europe, iznikle na salonitanskim temeljima

PRASVETIŠTE GOSPE OD OTOKA: MISNO SLAVLJE ZA SVE KLANJATELJE TRAJNOGA EUHARISTIJSKOG KLANJANJA

MARIJA NAJBOLJA KLANJATELJICA

Ona nam je najveći primjer vjere, nade i ljubavi. Ona nam je i učiteljica molitve. Ona je jedinstvena u povijesti ljudskoga roda jer je bila iskrena, ponizna i autentična – rekao je nadbiskup Barišić

Osnivač i izdavač:

JAVNA USTANOVA U KULTURI
»ZVONIMIR« SOLIN
Kralja Zvonimira 50
21 210 Solin

Tel.: 021/ 212 727

e-mail: urednik@zvonimirsolin.hr
www.zvonimirsolin.hr

IBAN HR1824070001100527585

Glavni urednik:

Tonči ČIČERIĆ

Izvršni urednik:

Mario MATIJEVIĆ

Dizajn:

Silvana LOZANČIĆ

Grafička obrada:

Ivana BRAJIČIĆ

Suradnici na broju:

Marijana BATARELO-JELAVIĆ,
Tonči ČIČERIĆ, Matko LUETIĆ,
Slobodan MARENDIĆ,
Mario MATIJEVIĆ,
Katica OBRADOVIĆ, Luka PAVIČIĆ,
Ivo PERVAN, Ivan PEROŠ,
Miro PODRUG, Olivera CRMARIĆ,
Marija GRUBIŠIĆ, Emil STRNIŠA,
Jakov TEKLIĆ, Dinko FAZINIĆ,
Vesna Žižić, Jure Benzon

Tisak:

HANZA MEDIA d.o.o.

ZABORAV SPOMENA

Sveti Ivan Pavao II. Solin, 4. listopada 1998.

»...Odlučnu ulogu ima izbor pravih, a ne prividnih vrijednosti; izbor prave istine, a ne poluistinâ ili možda lažnih istina. Ne vjerujte onima koji vam obećavaju lagana rješenja. Bez žrtve se ne može sagraditi ništa veliko. Približio se trenutak rastanka. Upućujem zadnji pozdrav svima, a posebno vama, Solinjani: budite ponosni na blago vjere, koje vam je povijest povjerala. čuvajte ga ljubomorno. Želim se od vas oprostiti podsjetivši vas na riječi blaženoga Alojzija Stepinca: Nećete biti dostojni imena otaca vaših, ako budete dopustili da vas tko otrgne od pećine na kojoj je Krist saziđao svoju Crkvu (Oporuka iz 1957.). Sve vas povjeravam Onoj, koja je bila tjelesna Majka Riječi utjelovljene radi našega spasenja. Gospa od Otoka iz ovoga svojeg prasvetišta u zemlji hrvatskoj bdjela nad vama, nad vašim obiteljima, nad vašom domovinom. Neka vam bude potpora u svjedočenju za Krista u novome tisućljeću, koje je već pred vratima. Sve blagoslivljem! Hvaljen Isus i Marija!«

OPĆINA KLIS
TRENUTAČNO DUGUJE
360 TISUĆA KUNA
ZA SUFINANCIRANJE
BORAVKA 62 DJECE
S NJIHOVA
PODRUČJA U
SOLINSKIM VRTIĆIMA

GRAD - VRTIĆ

Solinski gradski vijećnici jednoglasno su usvojili prijedlog gradonačelnika Dalibora Ninčevića vezan uz sufinanciranje rada privatnih dječjih vrtića koji djeluju na području grada Solina. Navedenom odlukom izjednačavaju se cijene programa u gradskim i privatnim vrtićima i to na način da roditelji plaćaju uslugu u privatnim vrtićima po istim cijenama koje vrijede za Dječji vrtić »Cvrčak«, a razliku u cijeni snosi Grad Solin. Ova odluka se primjenjuje od 1. listopada ove godine. Visina mjesečnoga sufinanciranja Grada Solina ovisi o vrsti programa kojeg dijete pohađa pa tako iznosi 722 kune za dijete upisano u 5-satni vrtićki program, 810 kuna za 6-satni program, 1,152 kune za redoviti 10-satni vrtićki te 1 306 za redoviti 10-satni jaslički program.

Zbog većih izdvajanja Grad je u rebalansu proračuna za 2021. stavku predviđenu za sufinanciranje boravka djece u privatnim vrtićima povećao za 660 tisuća kuna za razdoblje od 1. listopada do 31. prosinca ove godine.

Grad je i do sada sufinancirao rad privatnih dječjih vrtića, a netom usvojeno izjednačavanje cijena s onima u gradskim vrtićima zahtijeva 1.8 do 2 milijuna kuna veće izdvajanje na godišnjoj razini – rekao je gradonačelnik dodajući kako se trenutačno sufinancira boravak za oko 330 djece u privatnim vrtićima.

SJEDNICOM GRADSKOGA VIJEĆA ODRŽANOM 22. RUJNA UVEDENE PROMJENE U RADU

RIGOROZNA TRANSPARENTNOST

Jedna od točaka dnevnoga reda odnosila se na izvješće o radu Dječjega vrtića »Cvrčak« Solin za pedagošku godinu 2020./21., a predstavila ga je ravnateljica Anđela Biuk. Izvješće o radu u protekloj pedagoškoj godini nije prihvaćeno, protiv njega je glasovalo 11 od 19 vijećnika

Sukladno izmjenama poslovnika Gradskega vijeća koje su solinski gradski vijećnici usvojili 22. rujna, sjednice ovoga gradskog tijela ubuduće će se prenositi uživo putem televizijskih postaja ili društvenih mreža. Osim toga, vijećnici će pisana pitanja podnositi poštom ili ih predavati na sjednicama, dok će se usmena ubuduće postavljati na samom početku sjednice

u sklopu Aktualnoga sata koji može trajati najduže 60 minuta. Jedna od novosti je i ta da će se pisani odgovor na vijećnička pitanja dostavljati svim vijećnicima, a ne samo onima koji su ga postavili kao što je do sada bio slučaj – izvijestio je predsjednik Gradskega vijeća Ivan Andabak (NLM) na samomu početku sjednice.

Ovom prilikom usvojen je i novi pravilnik o provedbi jednostavne javne nabave za kojega se vijećnik Davor Mikas (BS) duže vrijeme zalagao.

Najvažnija izmjena koju donosi novi pravilnik je ta da će otvaranje ponuda ubuduće biti javno, što do sada nije bio slučaj – objavio je Mikas.

POTPUNA TRANSPARENTNOST

Komentirajući ovu točku gradonačelnik Dalibor Ninčević između ostaloga je naglasio kako je spomenuti pravilnik i do sada bio transparentan te jedan od rigoroznijih u Hrvatskoj.

Vijećnici su usvojili i prijedlog uvođenja potpune transparentnosti gradskoga proračuna koji između ostaloga uključuje potrebu izrade aplikacije dostupne

svakom zainteresiranom građaninu. Gradonačelnik je istaknuo kako u proračunu već postoje sredstva za nabavku takve vrste aplikacije.

Rebalansom proračuna predviđen je iznos od 105 tisuća kuna za izradu aplikacije stoga smatram kako je ovaj prijedlog nepotreban. Naglasio bih kako smo u posljednje vrijeme intenzivno radili na pripremama za primjenu aplikacije koja bi sadržavala sve proračunske stavke, a u planu nam je i izrada brošure, odnosno svojevrsnoga proračunskog vodiča za građane koju ćemo najprije objaviti na mrežnoj stranici Grada, a potom i tiskati te podijeliti građanima – najavio je gradonačelnik.

ODBIJENO IZVJEŠĆE O RADU

Jedna od točaka dnevnoga reda odnosila se na izvješće o radu Dječjega vrtića »Cvrčak« Solin za pedagošku godinu 2020./21., a predstavila ga je ravnateljica Anđela Biuk.

Odgovorno-obrazovni rad tijekom protekle pedagoške godine odvijao se u 54 odgojne skupine od kojih su 42 na području grada Solina, a ostale na području op-

ćina Klis, Muć i Dugopolje koje djeluju u sastavu ove ustanove. U DV-u »Cvrčak« u predmetnomu je razdoblju bilo zaposleno 182 djelatnika, a pohađalo ga je 1104 mališana među kojima je njih 39 imalo određene teškoće u razvoju.

Odgovarajući na pitanje vijećnice Marilene Babić (HDZ) vezano uz skrb djece s poteškoćama u razvoju ravnateljica je naglasila kako je u DV-u »Cvrčak« u proteklomu razdoblju po prvi put zaposlen edukacijski rehabilitator kako bi se toj djeci osigurala još adekvatnija skrb.

Vijećnik Goran Milavić (NLM) zanimao se za trenutačno dugovanje općine Klis prema Gradu Solinu vezano uz sufinanciranje boravka djece s njihova područja u solinskim vrtićkim kućama. Općina Klis nam trenutačno duguje 360 tisuća kuna za sufinanciranje boravka 62 djece s njihovim područjima u vrtićima u Solinu – odgovorila je ravnateljica.

Gradonačelnik je istaknuo kako je Grad već uputio službeno upozorenje općini Klis da podmiri dugovanje ili će im u protivnomu otkazati spomenutu uslugu.

Posebna rasprava razvila se oko

pritužbi vezanih za »mobbing« u solinskim dječjim vrtićima. Naime, predsjednik Gradskega Vijeća Ivan Andabak zaprimio je pritužbu sindikata djelatnika vrtića u kojoj se navodi kako se u okviru ustanove provodi »mobbing« nad desetak zaposlenika zbog čega su neki zatražili i liječničku pomoć.

Prema riječima ravnateljice Biuk do sada su zaprimljene četiri takve pritužbe koje su prosljeđene povjerenici za zaštitu dostojanstva radnika.

Povjerenica je u zakonskomu roku ispitala sve sudionike prijave te na osnovu njihovih iskaza pritužbe odbacila kao neutemeljene. Zbog zaštite osobnih podataka trenutačno ne mogu iznositi detalje navedenih pritužbi, ali pozivam predsjednika Gradskega vijeća da dođe u upravu vrtića kako bismo ga upoznali s detaljima – rekla je ravnateljica Biuk.

Izvješće o radu DV-a »Cvrčak« u protekloj pedagoškoj godini nije prihvaćeno, protiv njega je glasovalo 11 od 19 vijećnika.

Marijana BATARELO-JELAVIĆ

GRAD SUFINANCIRA POS-ove STANOVE

Na dnevnomu redu sjednice Gradskoga vijeća našla se i odluka vezana uz Program poticane stanogradnje na području grada Solina, točnije odluka o sufinanciranju izgradnje stambeno-poslovne građevine s ukupno 17 stambenih jedinica na prostoru mjesnoga odbora Sveti Kajo. Agencija za pravni promet i posredovanje nekretninama, APN provela je ponovljeni postupak javnoga nadmetanja za radove na izgradnji spomenutoga objekta ukupne neto površine 1 479 metara četvornih.

Zaprimljene ponude u provedenom postupku javnoga nadmetanja premašile su planiranu vrijednost nabave te je APN iskoristio zakonsku mogućnost i osigurao dodatnih 2 720 kuna s PDV-om po metru četvornom korisne stambene površine, ali pod uvjetom da se Grad Solin odrekne naknade za zemljište, da provede njegovo opremanje komunalnom infrastrukturom i priključcima te da osigura preostali iznos za sufinanciranje zgrade.

Grad Solin je odlukom Gradskoga vijeća već prenio na APN pravo vlasništva na zemljištu u svrhu izgradnje građevine POS-a, a uz to se obvezao o svom trošku opremiti predmetnu nekretninu komunalnom infrastrukturom.

Sukladno najnovijoj odluci Grad će sufinancirati i radove na izgradnji buduće građevine u iznosu od oko 1.6 milijuna kuna s PDV-om. Iznos od 200 tisuća kuna isplatit će se do kraja 2021., a preostali tijekom 2022. Prema riječima gradonačelnika Dalibora Ninčevića u novom objektu će biti sadržan i poslovni prostor kojim će upravljati Grad, a koji je ukupno vrijedan nešto više od 995 tisuća kuna s PDV-om što znači da će Grad Solin bespovratno financirati iznos od oko 618 tisuća kuna s PDV-om.

Prijedlog navedene odluke jednoglasno je usvojen.

SMJENA UPRAVNIH VIJEĆA

Nakon što su na prošloj sjednici Gradskoga vijeća smijenjeni članovi Upravnoga vijeća Gradske knjižnice Solin, na ovoj su imenovani novi. Riječ je o Snježani Rađi, Heleni Bužančić te Nadi Topić koja je najprije smijenjena, a potom ponovno imenovana u spomenuto tijelo. Naime, smjena diplomirane knjižničarke dr. sc. Nade Topić izazvala je burnu raspravu na protekloj sjednici te dovela do odgode usvajanja imenovanja novih članova.

Ispričao sam se Nadi Topić osobno zbog situacije koja se događala na prošloj sjednici. Znamo da je izuzetno stručna osoba stoga ispravljamo napravljenu pogrešku – rekao je ovom prilikom predsjednik Odbora za izbor i imenovanja Tihomir Bečko (DP). Uslijedilo je donošenje odluke o smjeni članova Upravnoga vijeća Dječjega vrtića »Cvrčak« Solin, Gorana Miličevića, Ivana Skelina, Željka Udiljka i Ante Božana, a na njihovo mjesto imenovani su Vedran Duvnjak, Ivan Tente, Jasminka Bošković i Dolores Jaman.

Tijekom žučne rasprave koju su izazvali ovi prijedlozi vijećnici HDZ-a Renato Prkić i Goran Miličević, ujedno član Upravnoga vijeća vrtića, više su puta upozorili kako procedura vladajuće većine nije utemeljena u zakonu.

Nadležnost za imenovanje članova Upravnoga vijeća DV-a »Cvrčak« u isključivoj je nadležnosti izvršne vlasti, odnosno gradonačelnika, i žao mi je što Gradsko vijeće donosi odluku koja nije u skladu za zakonom – rekao je Miličević.

Vijećnica Ivana Sedlar (HDZ) izrazila je mišljenje kako nije u redu da se u Upravno vijeće biraju članovi koji imaju prebivalište u Splitu, konkretno Snježana Rađa i Helena Bužančić.

Smatram da u Solinu imamo jednako kvalitetne i stručne osobe koje mogu obavljati tu funkciju – komentirala je Sedlar.

Vijećnik Goran Milavić (NLM) poručio je kako postoji plan izmjene statuta ustanova kako se ubuduće ne bi događalo da se u upravna vijeća biraju političke, već isključivo stručne osobe. Isto je potvrdio i predsjednik Gradskoga vijeća Ivan Andabak (NLM) napominjući kako je izmjena članova upravnih vijeća ustanova tek prvi korak ka planiranim izmjenama statuta.

Što se tiče prozivki vezanih uz nezakonitost odluke o izmjeni članova Upravnoga vijeća vrtića kolege iz oporbe upućujem da zatraže mišljenje viših tijela pravnih institucija RH koje su mjerodavne i čiji ćemo sud prihvatiti – poručio je Andabak.

Objekti dnevnoga reda, smjena aktualnih članova Upravnoga vijeća DV-a »Cvrčak« i imenovanje novih usvojeno je s 11 glasova za i 8 protiv.

Diplomirana knjižničarka dr. sc. Nada Topić najprije je smijenjena pa vraćena u upravno vijeće solinske knjižnice

U MJESEC DANA ODŽANA I DRUGA SJEDNICA GRADSKOGA VIJEĆA

BEZ USVAJANJA IZVJEŠĆA

Izvešće o radu gradonačelnika za razdoblje od siječnja do lipnja ove godine nije usvojeno jer su vijećnici vladajuće većine bili protiv predstavljenoga dokumenta. Izvešće o polugodišnjem izvršenju proračuna za 2021. također nije usvojeno

Sjednica solinskoga Gradskog vijeća održana 14. listopada otvorena je aktualnim satom kojega su vijećnici usvojili na prethodnoj sjednici. Postavljen je čitav niz pitanja na koja se uglavnom tražio pisani odgovor.

Nakon aktualnoga sata kojega su vijećnici iskoristili do zadnje minute uslijedilo je izvješće o radu gradonačelnika za razdoblje od siječnja do lipnja ove godine u kojem su sadržani detaljni podaci o radu ureda gradonačelnika i svih gradskih odjela. Tako su među ostalim specificirana i ulaganja u projekte po solinskim mjesnim odborima, a gradonačelnik je posebno istaknuo pokretanje projekta »Grad u tvom mjesnom odboru«.

Vijećnik Mario Jaman (SDP) istaknuo je problem komunalnoga i prometnog nereda u određenim dijelovima grada te je utvrđena potreba dodatnog zapošljavanja komunalnih redara i bar još jednog prometnog redara.

Vijećnik Davor Mikas (Bolji Solin) iznio je svoj stav o nedovoljnom ulaganju u gospodarstvo nakon čega je pročelnica Marijana Žižić najavila skoru realizaciju EU projekta »Tempus« koji obuhvaća uređenje ureda namijenjenih poticanju razvoja poduzetništva, odnosno za smještaj budućih »startupova«.

Vijećnik Goran Milavić (NLM) komentirao je činjenicu da određeni broj planiranih projekata nije realiziran u predmetnom razdoblju. Gradonačelnik mu je odgovorio kako do kašnjenja najčešće dolazi tijekom pripremnih radnji, odnosno rješavanja imovinsko-pravnih odnosa i ishodovanja dozvola za određene projekte što najčešće predstavlja i najzahtjevniju fazu njihove realizacije.

Izvešće o radu gradonačelnika za razdoblje od siječnja do lipnja ove godine nije usvojeno jer su vijećnici vladajuće većine bili protiv predstavljenoga dokumenta.

Uslijedilo je izvješće o polugodišnjem izvršenju proračuna za 2021. koje je izložila pročelnica Odjela za proračun i računovodstvo Tihana Žižić.

U prvom polugodištu 2021. ukupno ostvareni prihodi konsolidiranog proračuna iznosili su nešto više od 72.167 milijuna kuna i bili su veći u odnosu na isto razdoblje prošle godi-

ne za 20 milijuna. Postotak ostvarenja polugodišnjih prihoda u odnosu na godišnji plan iznosi 43.81 posto.

Ukupni rashodi ostvareni u razdoblju od siječnja do lipnja 2021. iznosili su nešto više od 67 milijuna kuna što je za 14.2 milijuna više u odnosu na rashode ostvarene u istom razdoblju 2020., a najveća odstupanja bilježe se u stavci nabavke postrojenja i opreme za novoizgrađeni vrtić/školu u Arapovcu te u stavci ulaganja u rekonstrukciju ljetne pozornice u Gradini. Ostvarenje rashoda u prvih šest mjeseci u odnosu na plan iznosilo je 40 posto.

Polugodišnje izvješće o izvršenju proračuna nije usvojeno jer je protiv njega glasovalo 11 od 18 prisutnih vijećnika.

Posljednja točka dnevnoga reda odnosila se na prijedlog gradonačelnika Dalibora Ninčevića da se donese odluka o poništenju pravilnika o provedbi jednostavne javne nabave kojeg su gradski vijećnici usvojili na sjednici održanoj 22. rujna. Naime, gradonačelnik je istaknuo kako usvojeni pravilnik nije u skladu sa Zakonom o javnoj nabavi i Zakonom o lokalnoj i područnoj samoupravi.

Budući je većina vijećnika glasala protiv navedenoga prijedloga gradonačelnik je najavio kako će spomenuti dokument uputiti na ocjenu zakonitosti u Ministarstvo uprave RH.

M.B.J.

PITANJE MOBINGA U VRTIĆU

Nakon što je na sjednici održanoj 22. rujna iznesen problem potencijalnoga »mobinga« u Dječjem vrtiću »Cvrčak« Solin, Gradsko vijeće formiralo radnu skupinu koja je 6. listopada održala sastanak s 15 djelatnica vrtića koje su prijavile negativne radnje te s predstavnicima sindikata.

Član radne skupine Vedran Duvnjak podnio je na sjednici GV-a 14. listopada usmeno izvješće o održanom sastanku kojem su osim njega u ime radne skupine nazočili još zamjenik predsjednika GV-a Davor Mikas i gradonačelnik Dalibor Ninčević. Djelatnice su, prema riječima Vedrana Duvnjaka, tijekom sastanka iznijele mučne detalje o negativnim iskustvima koja su doživjele s ravnateljicom Anđelom Biuk i još jednom zaposlenicom vrtića.

Ravnateljica nas je na prošloj sjednici uvjeravala kako je riječ o četiri slučaja, ali utvrđeno je kako je problem daleko veći. Uistinu se radi o strašnim stvarima i krajnje je vrijeme za konkretnu reakciju, odnosno radikalne poteze – rekao je Duvnjak zahtijevajući da se ravnateljica vrtića Anđela Biuk odmah razriješi dužnosti.

Gradonačelnik je najavio poduzimanje određenih mjera, ali je isto tako naglasio potrebu održavanja sastanka s ravnateljicom i djelatnicima stručne službe vrtića kako bi se sagledali svi aspekti prijavljenih događaja.

Nakon burne rasprave koja je uslijedila gradonačelnik je najavio kako će o svemu obavijestiti prosvjetnu inspekciju te zatražiti njihov nadzor.

VIJEĆNIČKA PITANJA

OD PARKIRALIŠTA I PROMETA DO MRAMORNE I SREDNJE ŠKOLE

Andabak je i ovom prilikom upozorio na nedostatke u gradu vezane uz čistoću, grafite i grane koje često zaklanjaju javnu rasvjetu te je uputio apel voditelju Vlastitoga pogona za obavljanje komunalnih djelatnosti Anti Parčini da žurno riješi ove nedostatke

Hrvatske željeznice nisu dale suglasnost za uređenje pješačkoga prijelaza do plaže Mramorna

Rubriku vijećničkih pitanja otvorio je predsjednik Gradskoga vijeća Ivan Andabak (NLM) prenoseći zahtjev građana iz Ulice Stjepana Radića da im se uvede naplata parkirališta s povlaštenom kartom za stanare.

Prema riječima gradonačelnika Dalibora Ninčevića isto je već iskoordinirano s građanima tijekom obilaska koji se odvijao u sklopu projekta »Grad u tvom mjesnom odboru« te su gradske službe obavile predradnje potrebne za uvođenje naplate parkirališta uz navedenu prometnicu.

Stanari će jednako kao i u drugim dijelovima grada gdje se naplaćuje parkiralište, imati pravo na povlaštenu kartu u iznosu od 30 kuna mjesečno – rekao je gradonačelnik.

Andabak je i ovom prilikom upozorio na nedostatke u gradu vezane uz čistoću, grafite i grane koje često zaklanjaju javnu rasvjetu te je uputio apel voditelju Vlastitoga pogona za obavljanje komunalnih djelatnosti Anti Parčini da žurno riješi ove nedostatke.

Vijećnik Tihomir Bečko (DP) sugerirao je predsjedniku Gradskoga vijeća da nakon održanoga sastanka s predsjednikom GV-a Splita Jakovom Prkićem slične sastanke održi i s čelnim ljudima drugih gradova i općina u okruženju.

MOST U RASPADANJU

Vijećnik Mario Jaman (SDP) upozorio je na loše stanje drvenoga mosta kraj Gašpine mlinice kojega bi hitno trebalo sanirati.

Vijećnik Davor Mikas (BS) zatra-

žio je pisano izvješće o stanju gradilišta na križanju Ulice Bubići i Ulice don Lovre Katića, a zanimao ga je i broj parkirališnih mjesta u odnosu na broj stambenih jedinica u Ulici dr. Franje Tuđmana u samom gradskom središtu. Vijećnik Ivan Kalaica (NLM) predložio je da gradski prometni redari zajedno s obavijesti o počinjenom prekršaju dostavljaju i fotografiju istoga.

Njegov kolega Damir Bekavac (NLM) zanimao se za planove postavljanja kanalizacijske mreže i proširenja ulice Zgon, a osim toga tražio je pisani odgovor vezano uz financiranje Malonogometnog kluba Solin koji djeluje pod okriljem Solinske zajednice sportova.

Ulica Zgon je u vrlo lošem stanju i ono što ovom prilikom mogu najaviti je skoro otvaranje ponuda vezanih uz Aglomeraci-

ju Split-Solin u sklopu koje će se rješavati kanalizacijska mreža u ovoj ulici. Radovi bi trebali početi na proljeće iduće godine, a dovršetak je planiran krajem 2022. ili početkom 2023. Sredstva za rekonstrukciju ove ulice planiramo osigurati u proračunu za 2022. – odgovorio je gradonačelnik.

Vijećnik Renato Prkić (HDZ) apelirao je na Gradsko vijeće da uputi dopis Ministarstvu znanosti i obrazovanja kako bi se ispitalo u kojoj je fazi osnivanje osnovne glazbene škole u Solinu.

Županija je donijela odluku o proširenju mreža škola i uputila ga nadležnom Ministarstvu koje izrađuje konačni prijedlog stoga me zanima u kojoj je to fazi – pitao je Prkić.

Prkić se zanimao i za postavljanje javne rasvjete na području Libovca, a osim toga predložio je da Grad uputi službeni dopis Žu-

panijskoj upravi za ceste vezano uz loše stanje ulice koja vodi od crkve sv. Kaja do spoja na brzu cestu.

KANALIZACIJSKA MREŽA I MRAMORNA

Vijećnica Anita Perković Milišić (NLM) zahvalila je gradonačelniku na brzom intervenciji vezanoj uz postavljanje dodatne horizontalne signalizacije u Ulici don Frane Bulića čime se povećala sigurnost pješaka.

Ono što me ovo prilikom zanima jest izgradnja kanalizacije u ulicama Hrvatskih žrtava, Paraći, Dudini i Jajići u Svetomu Kaju, a zanima me i na koji se način planira riješiti prijelaz preko željezničke pruge kako bi građani mogli sigurno dolaziti do plaže Mramorna – pitala je vijećnica Perković-Milišić.

Prema riječima pročelnice Marijane Žižić Grad je pokušao riješiti siguran prijelaz i postigao dogovor s tvrtkom Ina, međutim Hrvatske željeznice nisu dale suglasnost za uređenje pješačkoga prijelaza, a Grad ne može bez njihove dozvole realizirati takav projekt.

Hrvatske željeznice nam nisu dopustile niti prebacivanje materijala potrebnoga za uređenje plaže, štoviše poslali su nam nekoliko dopisa sa zahtjevom za njezino uklanjanje – rekla je pročelnica Žižić.

Vijećnik Mirko Roguljić (Most) požalio se na činjenicu da pojedini pročelnici ne dostavljaju pisane odgovore na pitanja koja su im upućena.

Prema riječima dopredsjednika Gradskoga vijeća Zdravka Perka (HDZ) koji je preuzeo vođenje sjednice, pročelnici bi sukladno poslovniku odgovore trebali dostavljati najkasnije u roku od 30 dana od trenutka kada im je ono postavljeno.

Goran Milavić (NLM) apelirao je da se od nadležnih tijela, Županije i Ministarstva prosvjete, zatraži pisani odgovor vezano uz rješavanje elaborata za izgradnju srednje škole u Solinu. **M. B. J.**

POVEĆANJE PRIHODA I RASHODA

Pročelnica Odjela za proračun i financije Tihana Žižić predstavila je gradskim vijećnicima prijedlog izmjena i dopuna proračuna Grada Solina za 2021.

Konsolidirani se prihodi povećavaju za 3.8 milijuna kuna i po novom planu iznose 171 milijun dok se rashodi planiraju u iznosu od 180 milijuna što je za 6.9 milijuna više u odnosu na prethodni plan proračuna – rekla je pročelnica Žižić iznoseći detaljnije obrazloženje navedenih povećanja.

Spomenuto povećanje prihoda odnosi se na povrat poreza i prireza na dohodak koji se prema naputku Ministarstva financija namiruje na teret Državnoga proračuna. Taj iznos se ukoliko nije vraćen do 31. prosinca tekuće godine knjiži kao zajam iz Državnoga proračuna. Osim u ovoj stavci povećanje prihoda bilježi se i u stavci poreza na imovinu. Naime, zbog smirivanja situacije s pandemijom koronavirusa ostvaruje se veći porez na promet nekretnina u odnosu na planirano – objasnila je Tihana Žižić.

Kako se nadalje navodi u obrazloženju veći rashodi, proizlaze iz činjenice da se u 2021. ušlo s viškom prihoda u iznosu od 9.8 milijuna što je za 3.1 milijun više u odnosu na višak na kojega se računalo u trenutku izrade proračuna. Sukladno tome rebalansom se konsolidirani rashodi planiraju u visini prihoda uvećani za dio viška prihoda koji se planira utrošiti u ovoj godini.

Gradonačelnik Dalibor Ninčević prihvatio je ovom prilikom i 5 od 6 predloženih amandmana koje su iznijeli vijećnici vladajuće koa-

licije, nakon čega je šesti usvojen većinom glasova vijećnika. Sukladno usvojenim amandmanima stavka iz koje se financira rad Vlastitoga komunalnog pogona smanjit će za ukupno 470 tisuća kuna koje će se preusmjeriti kako slijedi: za nabavku klima uređaja za Dom kulture don Frane Bulić u Vranjicu 50 tisuća, za financiranje vanjske i unutarnje sanacije Područne škole u Kučinama 80 tisuća, za zaposlenje po jednoj vatrogasca vozača u DVD-u Solin i DVD-u Vranjic 60 tisuća kuna, za asfaltiranje dijela Ulice

Mužići, 40 tisuća, za izradu projektne dokumentacije za izgradnju dječjega igrališta na Žižinoj glavici u Rupotini 40 tisuća, te za kupnju nematerijalne imovine za gradsku upravu, točnije aplikacije kojom će se osigurati transparentnost gradskoga proračuna 200 tisuća kuna.

Nakon jednoglasnoga usvajanja rebalansa proračuna Grada Solina za 2021. uslijedilo je predstavljanje prijedloga izmjena i dopuna programa građenja i održavanja komunalne infrastrukture te izmjena i dopuna programa financiranja javnih potreba u sportu i kulturi te socijalne skrbi za tekuću godinu.

PROSVJEDNO OKUPLJANJE RUPAČANA U POVODU NESREĆE NA KONTROVERZnom PROMETnom PRAVCU

NEODGOVORNOST, NEFUNKCIONALNOST I DIVLJA(ČKA) GRADNJA

Živim na jednoj od najkritičnijih točaka, na okuci, i svaki put kad izlazim vani s djetetom koje je invalid riskiram da nas pokupi auto. Mislim da je ovo sa svijetlećim upozorenjima koje su postavili nedostatno, bilo bi dobro da se uvede nadzor kamerama, evo i na moju kuću mogu staviti jednu ako treba – poručio je Josip Brković

Nakon teške prometne nesreće u kojoj je ozlijeđeno petero mladih Solinjana, a koja se dogodila krajem rujna u Ulici Ante Starčevića u Mjesnom odboru Rupotina, mještani ovoga dijela grada organizirano su izašli na spomenutu prometnicu kako bi ukazali na njezinu nesigurnost te na opasnosti kojima su svakodnevno izloženi. Zadnjih pet godina šaljem »mailove« Gradu Solinu i Županijskoj upravi za ceste i tražimo da se pokrene rješavanje ovoga problema,

Rupačani smatraju kako velik problem predstavljaju i obiteljske kuće izgrađene na način koji onemogućava uspostavu normalne prometne infrastrukture

ali oni samo prebacuju lopticu odgovornosti. Do sada se na ovoj cesti dogodio veliki broj prometnih nesreća, nema nogostupa, a auto voze i po 80, 90 kilometara na sat. Djeca koja žive u ovom naselju zaključuju da idu pješke u obližnju područnu školu jer ih se ne usudimo pustiti same, ne znamo hoće li stići živi – reklo su Ivana Tenžera i Marija Boban koja je na okupljanje stigla s bebom u kolicima. Ivana Tenžera ogorčena je postupkom Prometne policije kojoj su više puta slali peticije.

VRATIT ĆE SE USPORNICI

U prostorijama Gradske uprave 29. rujna održan je sastanak s predstavnicima Županijske uprave za ceste na temu održavanja i modernizacije cesta koje su pod njihovom nadležnošću, a nalaze se na području grada Solina. Tijekom sastanka posebno je istaknuta inicijativa mještana naselja Rupotine da se u Ulici Ante Starčevića sagledaju rješenja s ciljem dodatnoga usporavanja prometa. Iako je Grad Solin u suradnji i uz sufinanciranje Županijske uprave za ceste, a sukladno Zakonu o sigurnosti na cestama i prometnom elaboratu, u predmetnu dionicu ulice, točnije u izgradnju nogostupa te vertikalne i horizontalne signalizacije do sada uložilo više od 1.2 milijuna kuna, zaključeno je kako treba uložiti dodatne napore da bi se usporila vožnja i podigla sigurnost pješaka, posebno djece, u ovom dijelu grada.

Dva dana nakon spomenutoga sastanka, točnije 1. listopada, održana je i sjednica Povjerenstva za praćenje stanja sigurnosti prometa na području Grada Solina kojoj su uz gradonačelnika Dalibora Ninčevića i njegove suradnike, Sanju Samardžiju i Antu Ljubičića, nazočili predsjednik Vijeća MO Rupotina Marijan Boban, predstavnik Županijske uprave za ceste Željko Sikirica i Nino Vela te voditelj Službe za sigurnost cestovnog prometa PU splitsko-dalmatinske Siniša Mihanović.

U zaključcima sjednice predložene su dodatne sigurnosne mjere, odnosno izrada dopune prometnoga elaborata u kojemu će biti predviđeno postavljanje pješačkih prijelaza uzdignute plohe na dijelu ulice Ante Starčevića u Rupotini i to na dvije najkritičnije točke na potezu do Kapelice iz smjera Solina i od Kapelice prema Klisu na jednom mjestu, a sve s ciljem da se sigurnost pješaka u tome dijelu prometnice podigne na još veću razinu. Grad Solin i ŽUC će potencirati i konačno rješenje realizacije pješačkoga nogostupa u dijelovima ceste gdje je to moguće.

Na sjednici je iznesen i prijedlog da ŽUC u najkraćem vremenskom roku sagleda mogućnost povećanja sigurnosti prometa i pješaka na još dvije prometnice koje su pod njihovom ingerencijom, konkretno u Ulici don Frane Bulića u Svetom Kajju te u Ulici Drage Markovića u Kučinama.

Svi mi roditelji djece koja idu u područnu školu potpisali smo zahtjev i uputili je prometnoj policiji kako bi se osigurao dodatni nadzor u vrijeme kada djeca idu u školu, ali nitko nikad nije izašao na teren – poručila je Tenžera.

Prema riječima predsjednika Vijeća mjesnoga odbora Rupotina Marijana Bobana trenutačno čak 46 djece s ovoga poteza pohađa Područnu školu Rupotina. Vozači znaju biti toliko bezobrazni i nekulturni da ne staju djeci koja čekaju na pješačkom prijelazu, a o brzini kojom projure da i ne govorim. Mislim da ih se jedino može spriječiti postavljanjem usporivača – smatra Boban s kojim se složio i član Vijeća MO Ivan Crljen. Problem velike brzine, ali i nepreglednosti prometnice u pojedinim dijelovima, posebno muči Josipa Brkovića kojem je dijete stopostotni invalid.

Živim na jednoj od najkritičnijih točaka, na okuci, i svaki put kad izlazim vani s djetetom koje je invalid riskiram da nas pokupi auto. Mislim da je ovo sa svijetlećim upozorenjima koje su postavili nedostatno, bilo bi dobro da se uvede nadzor kamerama, evo i na moju kuću mogu staviti jednu ako treba – poručio je Brković.

Mještani Ivica Gizdić osim na opasnu prometnicu upozorava i na problem kanala za vodu koji su dijelom zatrpani. Neki su sumještani kućama i dvorištima ušli u kanale, uredili parkirališta. Sad nam u Gradu kažu da ne mogu napraviti nogostup, a zašto se dozvolilo da se kanali nasipaju – komentirao je Gizdić dodajući kako se za većih kiša niz ulicu slijevaju potoci. Građani su između ostalog poručili kako će pričekati da vide što će Grad i ŽUC poduzeti u narednim danima, a onda će, ovisno o njihovim potezima odlučiti što dalje. Podršku mještanima pružili su ovom prilikom i gradski vijećnici Tihomir Bečko i Vedran Duvnjak. **Marijana BATARELO-JELAVIĆ**

U POVODU BLAGDANA SVETOGA MIHOVILA ZAŠTITNIKA POLICIJE DODIJELJENA NAGRAĐA »POLICAJAC PRIJATELJ ZAJEDNICE«

VAŽNOST TIMSKOGA RADA

Ovogodišnji najpolicajac Stipe Milanović-Litre živi u Otoku kod Sinja, a od 2013. točnije od samoga početka svoje policijske službe, djeluje u solinskoj postaji

Grad Solin je i ove godine već tradicionalno u prigodi obilježavanja blagdana sv. Mihovila, zaštitnika policije, dodijelio nagradu »Policajac prijatelj zajednice« koja je na prijedlog djelatnika Policijske postaje Solin otišla u ruke 33-godišnjeg Stipe Milanovića-Litre.

Gradonačelnik Dalibor Ninčević, uz kojega su bili njegov zamjenik Ivica Rakušić i pročelnik Odjela za javne djelatnosti Darko Bilandžić, uručio je nagrađenom policajcu zahvalnicu i novčani iznos od 3 tisuće kuna.

Ovo je 15. godina zaredom da Grad Solin dodjeljuje ovu nagradu iniciranu od strane Vijeća za prevenciju kriminaliteta. Naglasio bih kako smo među prvima u Hrvatskoj pokrenuli ovu praksu koja je još jedna potvrda dobre suradnje Grada i policijske postaje koja djeluje na ovom području – rekao je gradonačelnik dodajući kako ga posebno vesele pomoci napravljeni u smjeru poboljšanja materijalnih uvjeta

Nagrada predstavlja uistinu vrijedno priznanje nagrađenom policajcu, ali i cijeloj postaji

rada solinske policije. O uređenju zgrade PP Solin više je govorio načelnik postaje Petar Puljiz ističući kako se nakon nedavno dovršene izrade pročelja krenulo i s obnovom interijera, a radovi bi

trebali trajati oko 4 mjeseca. I ovom prilikom moram zahvaliti Gradu Solinu na financijskom doprinosu za uređenje interijera postaje, ali i na činjenici da dodjeljujući ovu nagradu na pose-

ban način vrednuju naš rad – rekao je načelnik Puljiz.

Iznimno značenje nagrade »Policajac prijatelj zajednice« potvrdio je i zamjenik načelnika Antun Milanović napominjući kako ona predstavlja uistinu vrijedno priznanje nagrađenom policajcu, ali i cijeloj postaji.

Ovogodišnji najpolicajac Stipe Milanović-Litre živi u Otoku kod Sinja, a od 2013. točnije od samoga početka svoje policijske službe, djeluje u solinskoj postaji. – Trenutačno radim kao vođa ophodnje i moram istaknuti kako je svugdje, a posebno u ovom poslu izuzetno važan timski rad. Zato prije svega moram zahvaliti kolegama i kolegicama koji su me predložili za ovu nagradu, ali i Gradu Solinu koji nam na ovaj način odaje priznanje – rekao je Milanović-Litre dodajući kako mu nagrada uistinu puno znači. **M. B. J.**

MOLITVOM I POLAGANJEM VIJENACA OBLIJEŽENI
ZNAČAJNI DATUMI HRVATSKE POVIJESTI

DRŽAVNOST I SAMOSTALNOST

Predstavnici lokalne vlasti i udruga proizašlih iz Domovinskoga rata položili su cvijeće i zapalili svijeće pred spomen obilježjem poginulim hrvatskim braniteljima uz Gospin Otok

Povodom Dana Hrvatskoga sabora 8. listopada i 30. obljetnice od donošenja Odluke o raskidu svih državnopravnih veza Republike Hrvatske s bivšom državom SFRJ, predstavnici Grada Solina, Gradskoga vijeća i udruga proizašlih iz Domovinskoga rata položili su cvijeće i zapalili svijeće pred spomen obilježjem poginulim hrvatskim braniteljima uz Gospin Otok. Molitvu pred spomen obilježjem predvodio je župni vikar Župe Gospe od Otoka don Vladimir Smoljo.

Okupljenima se potom obratio predsjednik Gradskoga vijeća Ivan Andabak koji je istaknuo važnost ovoga dana za našu noviju, ali i stariju povijest. Sabor je jedna od rijetkih institucija koja postoji od najranijih vremena, od vremena Srednjega vijeka i dokazuje kontinuitet hrvatske državnosti. Osim ovoga povijesnog događaja, ovaj datum vežemo i uz krunjenje kralja Zvonimira te Rakovičku bunu. To

su tri iznimno bitna elementa za hrvatsku povijest koja održavaju kontinuitet ideje za državnošću, ali i ideju za nezavisnošću Hrvatske što smo ostvarili zahvaljujući hrvatskim braniteljima devedesetih godina prošloga stoljeća – rekao je Andabak.

Na važnost obilježavanja ovoga datuma, 8. listopada, osvrnuo se i gradonačelnik Dalibor Ninčević.

- Uz to što je Hrvatski sabor na taj dan 1991. donio povijesnu odluku važnu za stvaranju suverene i samostalne hrvatske države, ovaj datum vežemo i uz posebno bitne povijesne događaje koji su se zbili u našem Solinu. Naime 8. listopada 976. na Gospinu Otoku pokopana je hrvatska kraljica Jelena, a 8. listopada 1076. u Šupljoj crkvi okrunjen je kralj Zvonimir – rekao je gradonačelnik izražavajući žaljenje što se zbog vremenskih prilika nije mogao održati tradicionalni prigodni program u Šupljoj crkvi.

M. B. J.

Osim sudionika osvajanja vojare u obilježavanju obljetnice sudjelovali su i predstavnici solinskih udruga proizašlih iz Domovinskoga rata te predstavnici lokalne vlasti

OBLIJEŽENA 30. OBLJETNICA OSVAJANJA PRVE
VOJARNE JNA U SPLITSKO – DALMATINSKOJ ŽUPANIJU

DA TREBA, PONOVNO BI

U akciju smo krenuli nakon što smo dobili informaciju da se sva tehnička i materijalna sredstva iz Vojne operative Solin planiraju prebaciti u Crnu Goru – rekao je ovom prilikom zapovjednik Prve dragovoljačke satnije HRM-a Miroslav Lozina, danas dopredsjednik Udruge marinaca RH »Knez Domagoj«

Polanjem vijenaca i paljenjem svijeća pred spomenikom poginulim hrvatskim braniteljima pored Gospina otoka obilježena je 30.

obljetnica osvajanja prve vojare JNA u Splitsko – dalmatinskoj županiji, Vojne operative Solin - V.P. 4416. Bila je to jedna od najvažnijih akcija Hrvatske ratne mornarice koja zauzima posebno mjesto u hrvatskoj ratnoj povijesti, a izvršili su je dragovoljci HRM-a 15. rujna 1991.

U akciju smo krenuli nakon što smo dobili informaciju da se sva tehnička i materijalna sredstva iz Vojne operative Solin planiraju prebaciti u Crnu Goru – rekao je ovom prilikom zapovjednik Prve dragovoljačke satnije HRM-a Miroslav Lozina, danas dopredsjednik Udruge marinaca RH »Knez Domagoj«.

U akciji je sudjelovalo 40-ak dragovoljaca, zarobili smo nekoliko stražara i što je najvažnije sve je prošlo bez ozlijeđenih. Vojarnu smo sa svim tehničkim i materijalnim sredstvima predali Kri-

znom štabu Solin – prisjetio se Lozina.

O događanjima iz 1991. govorili su ovom prilikom i Ante Krolo, Branko Gelić te Stipe Rejo, uz poruku kako bi da treba, ponovno išli u ovakav podvig.

Osim sudionika osvajanja vojare u obilježavanju obljetnice sudjelovali su i predstavnici solinskih udruga proizašlih iz Domovinskoga rata te predstavnici Grada Solina predvođeni gradonačelnikom Daliborom Ninčevićem koji je u svom obraćanju istaknuo važnost podizanja svijesti mladih o Domovinskom ratu.

U Solinu imamo spomen sobu posvećenu hrvatskim braniteljima i sobu u kojoj se nalaze eksponati iz Domovinskoga rata. Na nama je odgovornost i dužnost da u dogovoru sa školama mlađe generacije upoznamo s poviješću – rekao je gradonačelnik upućujući još jednom zahvalu svima koji su sudjelovali i na bilo koji način doprinijeli oslobađanju vojare na području grada Solina.

Prigodnu molitvu pred spomen obilježjem predvodio je don Vladimir Smoljo, župni vikar župe Gospe od Otoka. M. B. J.

SUSRET ČLANOVA SOLINSKOG DJEČJEG VIJEĆA S GRADONAČELNIKOM DALIBOROM NINČEVIĆEM I
PREDSJEDNIKOM GRADSKOG VIJEĆA IVANOM ANDABAKOM

GRAD IZ DJEČJE PERSPEKTIVE

Povodom Dječjeg tjedna, tradicionalne manifestacije posvećene djeci koja se pod geslom »Ljubav djeci prije svega« održava u prvom tjednu listopada, u prostorijama Gradske uprave upriličen je susret članova solinskoga Dječjeg vijeća s gradonačelnikom Daliborom Ninčevićem i predsjednikom Gradskoga vijeća Ivanom Andabakom. Cilj ovih tradicionalnih susreta, jest ukazati djeci na njihovu važnost u društvu, dati im mogućnost da sami iznesu probleme s kojima se suočavaju te da predstave

Cilj ovih tradicionalnih susreta, jest ukazati djeci na njihovu važnost u društvu

svoje ideje i prijedloge. Bitno je da djeca uz životna znanja koja stječu u školi steknu uvid i

u procese odlučivanja na razini grada i šire. To u svakom slučaju doprinosi razvoju kritičkog raz-

mišljanja i stvaranju nekih novih ideja kojima jednog dana mogu doprinijeti razvoju svoje okoline – rekao je predsjednik Gradskoga vijeća Solina Ivan Andabak.

Da ideja ni ovom prilikom nije nedostajalo potvrdio je gradonačelnik Dalibor Ninčević kojemu su mali gradski vijećnici, jednako kao i njegovom kolegi Andabaku, postavili brojna pitanja. Ovakvi susreti su nam vrlo važni jer, iako smo svjesni određenih nedostataka i radimo na njihovom rješavanju, nismo u mogućnosti sagledati neke stvari iz dječje perspektive. Kao grad

djece i mladih doista se trudimo osluhnuti i njihov glas, a ovo Dječje vijeće već je pokazalo da ima jako puno ideja i prijedloga – poručio je gradonačelnik.

U sastavu četvrtoga po redu saziva Dječjeg gradskoga vijeća, formiranom u svibnju ove godine, djeluje 25 učenika solinskih osnovnih škola na čelu s predsjednikom Marinom Pundom, učenicom 6.r. OŠ don Lovre Katića, a njihov rad koordinira voditeljica DGV-a Radojka Bučan.

- Predložili smo ovom prilikom uređenje većeg broja parkova za pse, igrališta za košarku i biciklističkih staza, a smatramo da bi Solinu dobro došao i jedan bazen – rekao je mali solinski gradonačelnik Marin Punda najavljujući kako će ovaj saziv Dječjeg vijeća biti jako aktivan jer na mladima svijet ostaje. M. B. J.

PADAJUĆI TREND NEGATIVNOGA PONAŠANJA

Blagi porast imovinskoga kriminaliteta bilježi se samo u Mjesnomu odboru Centar

U razdoblju od 1. siječnja do 30. rujna ove godine, navodi se u izvješću, nastavljen je stabilan padajući trend u imovinskom kriminalitetu, krađe i provale, kao i drugim oblicima negativnih ponašanja. Blagi porast imovinskoga kriminaliteta bilježi se samo u Mjesnomu odboru Centar dok je u Mjesnomu odboru Rupotina zabilježen porast nasilja i remećenja javnoga reda i mira

Članovi Vijeća za prevenciju kriminaliteta Grada Solina svoju su redovitu sjednicu održanu 7. listopada započeli kratkim izvješćem o sigurnosti na području Grada Solina kojega su predstavili predsjednik i tajnik VPK-a, gradonačelnik Dalibor Ninčević i načelnik PU splitsko-dalmatinske Slobodan Marendić. Pregled sigurnosnih događaja sadržava pet promatranih kategorija, krađe, provale, nasilje na javnim površinama, obiteljsko nasilje te vandalizam i javni red i mir. U razdoblju od 1. siječnja do 30. rujna ove godine, navodi se u izvješću, nastavljen je stabilan padajući trend u imovinskom kriminalitetu, krađe i provale, kao i drugim oblicima negativnih ponašanja. Blagi porast imovinskoga kriminaliteta bilježi se samo u Mjesnomu odboru Centar dok je u Mjesnomu odboru Rupotina zabilježen porast nasilja i

remećenja javnoga reda i mira. I ovom prilikom istaknut je neprestani porast obiteljskoga nasilja kako na razini Solina tako i na razini čitave Hrvatske. Pretpostavka je kako je ovaj negativan trend rezultat krize uzrokovane pandemijom. S tim u vezi istaknut je veliki angažman Centra za djecu, mlade i obitelj. I ovom prilikom moram pohvaliti djelovanje Centra te istaknuti potrebu njegova daljnega osnaživanja – rekao je tajnik VPK-a Slobodan Marendić ističući važnost ovakvih pozitivnih primjera djelovanja.

NASILJE MEĐU OSNOVCIMA

Ravnatelji solinskih osnovnih škola upozorili su na sve izraženije nasilje među mladima koje se odvija putem društvenih mreža te je istaknuta potreba edukacije djece od najranije, vrtičke dobi o pravilnom korištenju pametnih uređaja.

Činjenica je da se ta dob smanjuje te da su i sami roditelji često puta krivci za ovisnost djece o mobilnim telefonima, računalima i televiziji. Stoga bi se ovaj vid preventivnoga djelovanja trebao uvesti već u predškolskomu odgoju, a bilo bi poželjno organizirati i određene radionice za roditelje – poručili su ravnatelji. Bilo je ovom prilikom govora i o prometnoj sigurnosti na području grada na čijem se unapređenju neprestano radi, a isto je prema riječima načelnika Policijske postaje Solin Petra Puljiza, rezultiralo manjim brojem prometnih nesreća. Gradonačelnik Dalibor Ninčević osvrnuo se ovom prilikom na intenzivnije uvođenje video nadzora na području grada što se pokazalo učinkovitim.

AKTIVAN RAD I POVEĆANJE KAPACITETA

U zadnje vrijeme smo uveli i praksu organiziranoga obila-

ška mjesnih odbora što se također pokazalo jako dobrim jer od građana iz prve ruke doznajemo koji ih problemi muče – rekao je gradonačelnik. Razgovaralo se i o potrebi većega broja djelatnika u Policijskoj postaji Solin te je najavljen skoriji dolazak tri nova mlada policajca. Trenutačno se ulaže u uređenje prostora, ali nam je i dalje veliki problem nedostatak policijskih djelatnika jer jedan dio njih uskoro odlazi u mirovinu – rekao je načelnik Puljiz ističući i potrebu većega ulaganja u vozni park postaje. Tajnik Vijeća Slobodan Marendić pozvao je članove Vijeća da mu dostave svoje prijedloge i sugestije vezano uz intervencije koje bi mogle doprinijeti pozitivnoj sigurnosnoj slici grada. - Neka godina pred nama bude godina Vijeća za prevenciju kriminaliteta – poručio je Marendić. M. B. J.

Projekt »Dessinons notre Europe de demain« usmjeren je na jačanje veza između gradova partnera, sa stvaranjem mogućnosti za buduće suradnje

PREDSTAVNICI SOLINSKE UDRUGE U FRANCUSKOJ SUDJELOVALI U ZAVRŠNOJ AKTIVNOSTI PROJEKTA »DESSINONS NOTRE EUROPE DE DEMAIN«

»DUGINO« EUROPSKO GRAĐANSTVO

Projekt se tijekom 2021. odvijao u nekoliko faza istovremeno u svih pet zemalja na način da je svaki partner u svojoj lokalnoj zajednici implementirao ciklus crtačkih radionica na temu okoliša, solidarnosti i zdravstvene krize

Predstavnici solinske udruge »Duga«, pod čijim okriljem djeluje Centar za djecu, mlade i obitelj, posljednji tjedan rujna proveli su u Francuskoj gdje su sudjelovali u završnoj aktivnosti projekta »Dessinons notre Europe de demain«, financiranoga iz fonda Europa za građane.

Prijavitelj projekta je udruga Veauche Jumelages iz gradića Veauche u Francuskoj, a partneri su udruge iz pet Europskih zemalja: Njemačke, Italije, Španjolske, Francuske i Hrvatske. Projekt se tijekom 2021. odvijao u nekoliko faza istovremeno u svih pet zemalja na način da je svaki partner u svojoj lokalnoj zajednici implementirao ciklus crtačkih radionica na temu okoliša, solidarnosti i zdravstvene krize.

Program »Europa za građane« ima za cilj promicanje suradnje europskih zemalja u područjima vezanima za zajedničku povijest i aktivno europsko građanstvo dok je sam projekt »Dessinons notre Europe de demain« usmjeren na jačanje veza između gradova partnera, sa stvaranjem mogućnosti za buduće suradnje – pojasnila je Katarina Tramontana, voditeljica Udruge »Duga«, jedinoga predstavnika Hrvatske uključenog u ovaj projekt.

Posljednja aktivnost odnosila se na razmjenu iskustava u francuskom Veaucheu od 23. do 26. rujna gdje su se okupili svi sudionici projekta. Radionice u kojima smo sudjelovali bile su odlične i doista smo uživali u kreativnosti te komunikaciji u kojoj jezične razlike nisu bile prepreka, već prilika za drugačije komuniciranje, izražavanje i suočavanje sa svojim idejama, postizanje dogovora i dodjelu uloga – rekla je Tramontana dodajući kako su tijekom tri dana imali prilike posjetiti i Lyon te nekoliko malih mjesta u regiji Rona- Alpe.

- Posebna nam je čast bila sudjelovati na hrvatskoj izložbi priređenoj u predvorju Gradske knjižnice Veauche u sklopu koje smo imali prilike predstaviti našu zemlju i naš grad Solin. Iskreno se nadamo da ćemo i ubuduće imati prilike sudjelovati u ovakvim projektima – poručila je voditeljica Udruge »Duga«. M. B. J.

ODRŽANA HUMANITARNA IZLOŽBA »NISTE SAMI – DJECA SOLINA ZA DJECU BANOVINE«

PULS HUMANITARNOG SRCA

Polaznici Dječjega vrtića »Calimero« i vrtićke ustanove »Cvrčak« Solin priredili su u galeriji »Zvonimir« humanitarnu izložbu pod nazivom »Niste sami – djeca Solina za djecu Banovine«. Ova izložba predstavlja nastavak projekta započetoga neposredno nakon snažnoga potresa koji je u prosincu prošle godine pogodio područje Banovine. Naime, pod okriljem poruke »Niste sami« mališani su početkom ove godine u svojim vrtićima prikupljali igračke za djecu s potresom pogođenoga područja, a potom se rodila ideja o stvaranju pjesme realizirane u suradnji s Glazbenom radionicom »Zvončiči« koja djeluje pri Glazbenoj školi »Silvije Bombardelli« te se od samoga početka uključila u ovaj hvalevrijedan projekt. Tekst pjesme »Niste sami« potpisuje odgojiteljica

Karmela Ivić, a glazbu i aranžman prof. Ivan Glavurdić. U realizaciju pjesme uključili su se svi sudionici odgojno – obrazovnoga procesa, djeca i odgojiteljice, te lokalna zajednica i mediji.

Sa željom da prošire svoje humanitarne aktivnosti djeca su zajedno sa svojim odgojiteljima pokrenula organizaciju izložbe, a prihod od prodaje likovnih radova namijenili su obnovi DV-a »Petrinčica« u Petrinji. U akciju su se uključili i likovni umjetnici Antonija Šerić i Marin Boban koji su nesebično, s puno ljubavi i strpljenja uživali u radu s djecom. Naši polaznici su s neizmerno puno ljubavi i empatije sudjelovali u svim aktivnostima usmjerenima na pomoć njihovim vršnjacima. Prikupljali su igračke, sudjelovali u stvaranju predivne pjesme i u konačnici darivali svoje likovne radove kako bi djeci

Svako je dijete izradilo svoju sliku, a uz to je i svaka vrtićka skupina slikala zajedno na platnu velikih dimenzija

INFORMATIVNA RADIONICA NA TEMU ENERGETSKE OBNOVE OBITELJSKIH KUĆA

KUĆE ZA 21. STOLJEĆE

Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost u suradnji s Gradom Solinom održao je 30. rujna u Domu »Zvonimir« besplatnu informativnu radionicu na temu energetske obnove obiteljskih kuća koje čine 65 posto stambenoga fonda u RH.

Najviše obiteljskih kuća u Hrvatskoj izgrađeno je prije 1987. te nemaju gotovo nikakvu ili samo minimalnu toplinsku izolaciju, energetski razred E i lošiji. Takve kuće troše 70 posto energije za grijanje, hlađenje i pripremu potrošne tople vode, a

Mjere su vezane uz izolaciju toplinske ovojnice grijanoga prostora, zatim određene građevinske intervencije i elementi vanjske stolarije, uz dodatak mjera koje su ranije bile dio zasebnoga poziva, a odnose se na sustave obnovljivih izvora energije

mjere energetske učinkovitosti mogu značajno smanjiti njihovu potrošnju, u nekim slučajevima i do 60 posto u odnosu na trenutnu – poručuju iz Fonda. Javni poziv za obnovu obiteljskih kuća objavljen je 15. rujna ove godine i trajao je zaključno do 14. listopada, a procjena je da će se njegovom provedbom energetski obnoviti oko četiri tisuće obiteljskih kuća.

Za ovaj javni poziv Fond je osigurao 300 milijuna kuna, što je za trećinu više nego prošle godine, i vjerujem da će građani jako dobro prihvatiti promjene koje smo uveli temeljem njihovih sugestija i iskustva s dosadašnjih poziva. Jako smo zadovoljni odazivom Solinjana kao i njihovim konkretnim pitanjima te zainteresiranošću koju su iskazali za provedbu ovog Jav-

nog poziva – rekao je predstavnik Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost i jedan od voditelja radionice Tomislav Ilić.

Tijekom današnje radionice pokušali smo prezentirati mjere obuhvaćene ovim Pozivom, odnosno detaljnije informirati građane o tome što mogu napraviti kako bi poboljšali energetsko stanje svojih kuća. Uglavnom su to standardne mjere vezane uz izolaciju toplinske ovojnice grijanoga prostora, zatim određene građevinske intervencije i elementi vanjske stolarije, uz dodatak mjera koje su ranije bile dio zasebnoga poziva, a odnose se na sustave obnovljivih izvora energije. Vjerujem da će većina građana dobro prihvatiti ove cjelovite mjere koje im mogu pomoći da kroz je-

na Banovini uz snažnu poruku »Niste sami« barem malo olakšali ove teške dane njihova djetinjstva – rekla je ravnateljica DV-a »Cvrčak« Anđela Biuk.

Prema riječima Mile Glavurdić, voditeljice Glazbene radionice »Zvončići« ideja o pjesmi došla je upravo od mališana koji su željeli stihovima prenijeti poruku podrške svojim prijateljima na Banovini.

Odlučili smo proširiti priču te pozvati slikare Antoniju Šerić i Marina Bobana koji su se rado odazvali našem pozivu te nam pomogli da sinergijom glazbe i likovnosti ostvarimo snažnu dječju ekspresiju. Naime, svako je dijete izradilo svoju sliku, a uz to je i svaka vrtićka skupina slikala zajedno na platnu velikih dimenzija. Važno je naglasiti da smo se odmaknuli od šablonskoga slikanja te smo poticali djecu na apstrakciju, točnije da oslikaju ono što osjećaju. Ovim putem želim zahvaliti ne samo djeci već i roditeljima na partnerskom odnosu i suradnji, ravnateljima, pedagogima i stručnom timu, voditeljici državne uprave koja nas je vodila kroz ishodovanje rješenja te Javnoj ustanovi u kulturi »Zvonimir« – rekla je Mila Glavurdić.

Otvaranju izložbe nazočila je i likovna umjetnica Antonija Šerić koja je izrazila nadu da će se ovaj projekt i suradnja nastaviti i dalje. Velika mi je čast što sam dio ove hvalevrijedne akcije. Želim zahvaliti svoj djeci, odgojiteljicama i Glazbenoj školi na ukazanom povjerenju – poručila je Šerić.

- Znam da su u potresu nastradale kuće i vrtići i da su mnoga djeca ostala bez doma. Mi smo im pjesmom i izložbom pomogli da poprave svoj vrtić i zato sam se baš dobro osjećala – rekla nam je Tonka Šimić, polaznica Glazbene radionice »Zvončići« šaljući iskrenu poruku dobrote i ljubavi u ime svih svojih vršnjaka uključenih u projekt. **M. B. J.**

Uz vrijedne savjete vezane uz dojenje roditelji okupljeni u solinskomu parku imali su priliku doznati nešto više i o vježbama važnim za motorički razvoj djece

AKCIJA U PARKU NA ŠIRINI U POVODU NACIONALNOGA TJEDNA DOJENJA

NAJPRIRODNIJE I NAJZDRAVIJE

Zahvaljujući Hrvatskom zavodu za javno zdravstvo, pod čijim se okriljem provodi nacionalni projekt »Živjeti zdravo«, grad Solin je u svibnju ove godine u parku na Širini postavio klupu za prematanje i dojenje beba

U sklopu obilježavanja Nacionalnoga tjedna dojenja, u parku na Širini 5. listopada organiziran je »Info kutak o dojenju i dobrobitima dojenja« kojemu su se odazvale brojne trudnice i

mlade majke sa svojim bebama. Akciju je organizirao Grad Solin u partnerstvu s Klubom trudnica i roditelja Split – ogranak Solin.

Zahvaljujući Hrvatskom zavodu za javno zdravstvo, pod čijim se okriljem provodi nacionalni projekt »Živjeti zdravo«, grad Solin je u svibnju ove godine u parku na Širini postavio klupu za prematanje i dojenje beba. Time smo postali prvi grad u SDŽ u kojem je dostupna tzv. »majčina klupa« usmjerena na promicanje i unaprjeđenje dojenja u zajednici te na približavanje pozitivnih aspekata dojenja koje utječe na zdravlje djeteta i majke – rekla je predstavnica Grada Solina Radojka Bučan, koordinatorka projekta Grad prijatelj djece.

U akciji je sudjelovala i Alena

Lazarušić, voditeljica projekta FIT, Fizički izazovi trudnoće, financiranoga od strane Ministarstva zdravstva i Središnjega državnog ureda za demografiju i mlade.

Tjedan dojenja obilježava se u prvomu tjednu listopada, a ove godine smo ga povezali s našim projektom FIT kako bismo dodatno potaknuli postnatalnu skrb s naglaskom na promociju zdravih životnih navika i dojenja te motoričkog razvoja djece – rekla je Lazarušić ističući kako je dojenje najprirodniji i najzdraviji način prehrane novorođenčadi.

Ono što je vrlo bitno u tomu procesu jest podrška zajednice i to je upravo ono što radimo u našem Klubu, bilo da se radi o savjetu mladim majkama ili tek o lijepoj riječi koja im je u

određenom trenutku potrebna. Ono što bih ovom prilikom također naglasila jest činjenica da bez ikakvih predrasuda dajemo podršku i onim majkama koje iz određenih razloga ne mogu doći – poručila je Lazarušić napominjući kako je prvenstveni cilj djelovanja Kluba pružanje podrške, pomoći i savjeta trudnicama i roditeljima.

Akciju u Solinu popratila je i Margarita Vržina, voditeljica Kluba trudnica i roditelja Split koji ove godine obilježava 17 godina djelovanja.

Mi smo kao udruga otvoreni za sve roditelje, znači za majke i očeve, kojima nudimo čitav niz usluga, fizioterapeutske vježbe, psihološka savjetovanja te savjetovanja vezana uz prenatalni i postnatalni period. Uz to realiziramo i edukacije za unaprjeđenje roditeljskih vještina kroz više projekata među kojima je jedan od najdugovječnijih projekt »Male tajne roditeljstva« kojega provodimo već 15 godina – rekla je Vržina dodajući kako suvremeni način života donosi svoje izazove te da roditelji imaju sve manje vremena kojega mogu posvetiti potrebama djece.

Tu im je važno pružiti podršku koja nerijetko izostaje unutar sustava te ju je potrebno nadograditi kroz izvaninstitucionalne usluge, odnosno kroz rad udruga – istaknula je Vržina ističući kako njihov Klub bilježi i do tisuću novih članova na godišnjoj razini, a samo tijekom prošle godine kada su edukacije provodili online zabilježili su preko tisuću i četrsto sudionika s područja cijele Hrvatske.

Uz vrijedne savjete vezane uz dojenje roditelji okupljeni u solinskom parku imali su priliku doznati nešto više i o vježbama važnim za motorički razvoj djece koje im je prezentirala fizioterapeutkinja Ana Čaljkusić.

M. B. J.

dan poziv naprave sve ono što bi njihova kuća trebala imati u 21. stoljeću kako bi ostvarila što manje potrebe za energijom, a samim time postigla i financijske uštede – poručio je Ilić.

Sukladno javnomu pozivu, sufinanciranje mogu ostvariti obiteljske kuće u kojima je više od 50 posto bruto podne površine namijenjeno za stanovanje te koje zadovoljavaju jedan od dva navedena uvjeta: imaju najviše tri stambene jedinice te građevinsku bruto površinu manju ili jednaku 600 metara četvornih.

Planirani rok za realizaciju energetske obnove i dostavu zahtjeva za isplatu s potpunom dokumentacijom u Fond je 24 mjeseca od dana zaprimanja odluke i ugovora od strane korisnika. **M. B. J.**

SOLINSKA UDRUGA »MOJE DIJETE« UKLJUČILA SE U OBILJEŽAVANJE NACIONALNE KAMPANJE »HRVATSKA VOLONTIRA«

ZELENO OPLEMENJIVANJE

Udruga roditelja djece s poteškoćama u razvoju »Moje dijete« Solin i ove se godine uključila u obilježavanje nacionalne kampanje »Hrvatska volontira«, a prigodne aktivnosti u koje su bili uključeni članovi i volonteri organizirali su 30. rujna u prostorijama udruge. Ove smo godine u sklopu Dana volonterskoga rada odlučili oplemeniti zeleni otok pored zgrade u kojoj djelujemo na način da smo zasadili desetak sadnica lavande i ružmarina koje nam je donirao Grad Solin – rekla je voditeljica udruge Ljubica Milković

Članovima udruge u aktivnostima su se pridružili i stanari zgrade

napominjući da im je Grad donirao i koševce za smeće kako bi dodatno kultivirali okoliš.

Osim toga naši su članovi zajedno s volonterima i voditeljicom likovne radionice Antonijom Šerić izrađivali mozaik s prikazom suncokreta na zidu uz ula-

ze u prostoriju. Odabrali smo suncokret jer je on univerzalan simbol osoba s poteškoćama u razvoju – objasnila je Ljubica dodajući kako im se u aktivnostima pridružila i predstavnik stanara Vesna Režić Dereani koja je inače s još nekoliko stanara, aktivna u

održavanju zgrade i okoliša.

Među volonterima koji su se uključili u aktivnosti Udruge »Moje dijete« bila je i 20-godišnja studentica Tina Milković koja tu već godinama povremeno volontira.

Uvijek nešto novo naučim od članova udruge koji su toliko iskreni i vedri da mi svaki susret s njima predstavlja neizmjernu radost – rekla je Tina.

U izradi mozaika među ostalima je sudjelovala i Slavica Matković, aktivna članica udruge od njezina osnivanja.

- Ova mi je udruga u svemu puno pomogla. Tu su moji prijatelji, tu se družim i puno toga naučim – rekla je Slavica pokazujući na koji način slaže pločice budućega mozaika kojim će članovi udruge dodatno uljepšati prostor u kojemu uvijek rado borave. **M. B. J.**

TEATRIN GRADSKA KNJŽNICE: PREDSTAVLJANJE KNJIGE U POVODU SVJETSKOG DANA PREVENCIJE SAMOUBOJSTAVA

NEZAIBILAZNA POMOĆ

Knjigu je uz autoricu predstavila profesorica Ema Bodrožić – Selak, a ozbiljnost i vrlo tešku temu promocije glazbom je ublažio profesor Ivan Bošnjak

U mjesecu rujnu obilježava se Svjetski dan prevencije samoubojstava. Tim povodom u Teatrinu Gradske knjižnice Solin u četvrtak, 23. rujna održano je predstavljanje knjige »Između« autorice Magdalene Mrčele. Knjigu je uz autoricu predstavila profesorica Ema Bodrožić – Selak, a ozbiljnost i vrlo tešku temu promocije glazbom je ublažio profesor Ivan Bošnjak.

Bila je to večer prepuna emotivnih amplituda, bilo je i suza i smijeha, prije svega duboko emotivna večer.

Roman je to o suicidu, o onima koji su ga počinili i o onima koju ostaju, roman kojemu je svrha doprijeti do svijesti ljudi, razdrmati ih, potaknuti ih na razmišljanje, na promatranje svojih bližnjih, koji želi djelovati prije svega preventivno. Priče u romanu nisu izmišljene, one su se uistinu dogodile i događaju se svaki dan u posljednje vrijeme sve više i više. Treba o tome govoriti, o toj tabu temi treba glasno govoriti, ako o tome glasno govorimo možda nekoga i spasimo – rekla je autorica naglasivši kako su joj se od objave »Između« do danas javile tri osobe koje je upravo čitanje ovoga romana spriječilo dignuti ruku na sebe.

»Između« je psihološki roman s transcendentnim elementima u kojemu se autorica dotaknula odluke da si oduzmemo život, krivnje koja uslijedi nakon te sebičnosti jer glavni su likovi stvarni ljudi koji su nas napustili i dobili priliku ispričati svoje priče i posljednje trenutke. Knjiga je nastala kao mozaik razgovora i saznanja koje je autorica dobila od obitelji preminulih likova, ali u njoj se pojavljuju i neka poznata lica o kojima smo čitali u crnoj kronici. Poseban je fokus na pitanju mentalnoga zdravlja i suicida, a tri su glavna tragična (anti)junaka osobe koje preispituju svoju posljednju odluku na zemaljskom svijetu.

O samoj knjizi »Između« autoričino kolegica Adriana Borić isitće:

Odveć bi jednostavno i površno bilo nazvati ovaj roman samo štivom o samoubojstvu. Emocionalne boli Magdaleninih likova jednako su različite kao i njihove tjelesne ozljede te načini na koje su odlučili skončati svoj put, a njihovim pričama autorica bez zadržke ukazuje na rane društva pred kojima ono samo zatvara oči. Progovara o vršnjačkom i obiteljskom nasilju, eutanaziji, ovisnostima, zapanjujuće vjerno i autentično ilustrira simptome depresije i pasivne suicidalnosti. Bolno podsjeća na sve ono što jednog čovjeka može navesti da se odrekne samoga sebe.

Već u prvih nekoliko redaka, kako to čine maestralni književnici, potpuno hipnotizira svoga čitatelja i oduzima mu moć da podigne pogled sve do posljednjega. Lomi ga na najsitnije komade i majčinski brižno opet sastavlja. Svakom riječju jamči mu da iz njezina svijeta neće izaći isti. Dragi moji svi, ne mogu dovoljno naglasiti koliko je važno da ova knjiga dođe u ruke svakog od nas. Da je svatko od nas pruži onome pokraj sebe. A on onome pokraj sebe. To je naš zadatak, sveta dužnost.

Da nitko više nikada ne pomisli da će mu lakše biti »Između« - zaključila je Adriana Borić.

Vesna ŽIŽIĆ

KARIKATURA I IDENTITET

Grand prix nagrada 16. međunarodnog festivala karikature Solin 2021. pripala je austrijskom karikaturistu Pitteru Klausu. Drugo mjesto osvojio je Ilya Katz iz Israela, a treće hrvatska karikaturistica Dubravka Bodulić. Posebno priznanje koje tradicionalno dodjeljuje Turistička zajednica grada Solina otišlo je u ruke poznatog iranskog karikaturista Fakhreddina Dost Mohammada dok su posebne nagrade Festivala osvojili njegov sunarodnjak Majid Amini i talijanski karikaturist Marco De Angelis. Dobitnik grand prixa Pitter Klaus osobno je preuzeo priznanje koje uključuje i

U radionici za osnovnoškolce sudjelovali su učenici solinskih škola, OŠ don Lovre Katića i OŠ kralja Zvonimira, te OŠ Plokite i OŠ Manuš iz Splita

BOGAT PROGRAM 16. MEĐUNARODNOG FESTIVALA KARIKATURA SOLIN 2021.

ISTINSKI FESTIVAL

Bogata festivalska događanja zaključena su svečanom dodjelom nagrada i priznanja sudionicima te zahvalnica pokroviteljima manifestacije, Gradu Solinu, hotelu »Salona Palace« i Turističkoj zajednici Županije splitsko-dalmatinske koju je preuzeo župan Blaženko Boban

Na programu 16. Međunarodnog festivala karikatura Solin 2021. koji se ove godine po prvi puta odvijao tijekom tri dana, našao se čitav niz događanja koji su ovu manifestaciju podigli na još višu razinu.

Festival je usklupu izložbe odabranih karikatura, postavljene u Galeriji »Zvonimir«, službeno otvorio solinski gradonačelnik Dalibor Ninčević koji je prije svega istaknuo kako je riječ o izuzetno zahtjevnoj organizaciji koja

iziskuje puno truda i zalaganja. Iskoristio bih stoga ovu priliku da još jednom zahvalim našem sugrađaninu, karikaturistu Marku Iviću koji je osmislio i pokrenuo ovo vrijedno međunarodno događanje. Zahvalu moram uputiti i Turističkoj zajednici grada Solina, Javnoj ustanovi u kulturi »Zvonimir« i Gradskoj knjižnici Solin koje su se ove godine uključile u organizaciju te dodatno razradile festivalska događanja – rekao je gradonačelnik ističući kako će Grad i ubuduće pružati podršku održavanju ove manifestacije. Osim izložbom, razdoblje od 17. do 19. rujna tijekom kojega se odvijao Festival obilježeno je još nizom sadržaja, radionicom za osnovnoškolce u kojoj su sudjelovali učenici solinskih škola, OŠ don Lovre Katića i OŠ kralja Zvonimira, te OŠ Plokite i OŠ Manuš iz Splita, predstvom »Zov divljine« GK Scena Gorica i predavanjem karikaturista Joška Marušića i Nikole Listeša. Upriličena je i »Večer aforizama« te program pod nazivom »Dnevna doza karikature« tijekom kojega su građani imali priliku upoznati

sudionike festivala i dobiti vlastitu karikaturu.

Bogata festivalska događanja zaključena su svečanom dodjelom nagrada i priznanja sudionicima te zahvalnica pokroviteljima manifestacije, Gradu Solinu, hotelu »Salona Palace« i Turističkoj zajednici Županije splitsko-dalmatinske koju je preuzeo župan Blaženko Boban.

Riječ je o manifestaciji koju podržavam od njezina pokretanja 2005. kada sam bio u prvoj godini mandata na mjestu gradonačelnika Solina. Osim kao gradonačelnik, podržavam sam je i kao građanin, ali i sada kao župan. Ovo je uistinu vrijedna turistička promocija našeg grada, posebno uzimajući u obzir broj kandidata iz cijeloga svijeta koji šalju svoje radove – rekao je župan.

Prvi čovjek Festivala, karikaturist Marko Ivić, nije krio zadovoljstvo interesom kojeg ova manifestacija izaziva u svijetu karikature što potvrđuje i brojka od oko 350 autora koliko ih je ove godine poslalo svoje radove.

Među njima su neki od najeminentnijih svjetskih karikaturista, poput Pittera Klause, dobitnika prve nagrade, koji je večeras s nama. Moram spomenuti i kolege iz Hrvatske koji mi daju podršku i aktivno se uključuju u Festival – rekao je Ivić uručujući ovom prilikom zahvalnice dugogodišnjim sudionicima Festivala, kolegama karikaturistima Nikoli Listešu, Iviću Kolumbiću, Slobodanu Butiru i Krešimiru Kveštiku, a zahvalnicu je primio i Mladen Vuković, novinar i književnik, koji od prve godine sudjeluje u njegovoj organizaciji.

Čestitke dobitnicima i zahvalu svim sudionicima uputila je i direktorica TZ Solin Jelena Stupalo, uz koju su ovom prilikom bili Ivan Peroš i Tonči Čičerić, ravnatelj Gradske knjižnice Solin i Javne ustanove u kulturi »Zvonimir«. Svečanost dodjele nagrada pjesmom su uveličale članice ženske klape KUD-a »Salona«.

Marijana BATARELO-JELAVIĆ

Austrijski karikaturist Pitter Klaus dobio je Grand prix nagradu 16. međunarodnog festivala karikature Solin 2021.

Dioklecijanovom palačom, točnije splitskim Vestibulom i virusom Covid-19 koji je obilježio proteklo razdoblje. Presretna sam zbog ove nagrade, posebno jer dolazi od strane kolega. Općenito držim kako je karikatura fantastičan medij kroz kojeg možeš puno toga reći. Isto-

vremeno je kratka, oštra, smiješna, žalosna i groteskna, te često otkriva ono što riječima ne bismo mogli izraziti – rekla je Dubravka inače arhitektica po struci, koja je čitav radni staž provela u prosvjeti baveći se likovnom pedagogijom.

MUŠKA KLAPA IZ KUČINA KONCERTOM U TUSKULUMSKOM VRTU
OBILJEŽILA 10 GODINA DJELOVANJA

MJESEC HRVATSKE KNJIGE 2021.

Mjeseć hrvatske knjige nacionalna je manifestacija koju od 1995. organiziraju Knjižnice grada Zagreba, pod pokroviteljstvom Ministarstva kulture Republike Hrvatske. Cilj joj je istaknuti iznimnu važnost knjige, ali i knjižnica kao mjesta javnog i slobodnog pristupa koja se sve više približavaju građanima.

PROGRAM MJESECA HRVATSKE KNJIGE U GRADSKOJ KNJIŽNICI SOLIN:

ZA DJECU

Besplatan opis za prvašice solinskih osnovnih škola - Središnja knjižnica i Ogranci (od 15. listopada do 15. studenoga)
Prvašići, upoznajte svoju knjižnicu! - organizirani posjeti prvašića Ograncima (18. do 22. listopada)

Knjižničarka vam čita... »Zeko u autobusu« - mrežna i Facebook stranica GKS od 18. listopada

»Lijepa naša glagoljica« - kreativna radionica za djecu Studijska čitaonica GKS 23. listopada u 11 sati - voditeljica: dipl. def. Sanja Matas

»Volim ovaj stih« - kreativna radionica za djecu Studijska čitaonica GKS u 6. stu-

denog u 11 sati - voditeljica: dipl. def. Sanja Matas

»Kravata (najljepša priča u Hrvata)« - kreativne radionice za djecu Studijska čitaonica GKS 16. i 30. listopada u 11 sati

Dodjela nagrada Najčitatelju Dječjeg i omladinskog odjela - Središnja knjižnica u Solinu (15. studenog u 19 sati)

»Smjehuljica i Mrgud« - predstava za djecu Teatrini GKS, 8. studenoga u 14:15 - samo za druge razrede OŠ don Lovre Katić

»Nemaš pojma Grizlijane« - predstava za djecu Kazališta »Smješko« Teatrini GKS, 13. studenog u 12 sati

ZA ODRASLE

Besplatan PRVI opis za umirovljenike - Središnja knjižnica i Ogranci (od 15. listopada do 15. studenog)

»Da svi budu jedno« - izložba slika Nives Gotovac Teatrini GKS, od 15. listopada do 15. studenog

Dodjela nagrada Najčitatelju Odraslog odjela - Središnja knjižnica u Solinu (15. studenog u 19 sati)

»Stara + stara = Nova« - prodaja otpisanih knjiga u svrhu kupnje novih Središnja knjižnica u Solinu, od 15. listopada do 15. studenog

»Sretna ne bila« - komedija kazališta »Playdrama« Teatrini GKS, 15. listopada u 20 sati

Promocija knjige »Ma bit će OK« Domagoja Kneževića Teatrini GKS, 28. listopada u 19 sati

Promocija knjige »Novac: Materino uputstvo za upotrebu« Dijane Ferković Teatrini GKS, 4. studenoga u 19 sati

Promocija knjige »Morpho Amathonte« Nade Topić Teatrini GKS, 5. studenoga u 19 sati

ZA SVE

Promocija dviju slikovnica »Moj anđeo čuvar« i »Bucu« Jelene Stupalo Teatrini GKS, 29. listopada u 19 sati

Tjedan vraćanja knjižnične građe bez naplate zakasnine Središnja knjižnica i Ogranci (od 8. do 13. studenog)

»Jesen uz knjigu - knjižničari preporučuju« - izložba knjiga Središnja knjižnica (od 15. listopada do 15. studenog)

Kristićeva supruga Vijetnamka Lucy Nguyen bila je uz njega tijekom predstavljanja u Solinu

U TEATRINU GRADSKOJ KNJIŽNICI SOLIN TOMICA KRISTIĆ PREDSTAVIO KNJIGU »PUTOVANJE U MEĐUZEMLJE«

OTIĆI DA BI SE VRATIO

Svjetski putnik, putopisac i avanturist Tomica Kristić predstavio je 7. listopada u Teatrinu Gradske knjižnice Solin svoju knjigu »Putovanje u Međuzemlje« prvi dio planirane trilogije u kojoj opisuje putovanje autostopom od Hrvatske do Novoga Zelanda koje je trajalo gotovo četiri godine. Bio je to put dug 40 tisuća kilometara tijekom kojega je prošao kroz 25 država i tri kontinenta, a potom je stigavši na Novi Zeland i njega prehodao, prešavši oko 1500 kilometara u 69 dana.

Oduvijek sam imao posebnu strast prema putovanjima, a prvi veći izazov dogodio mi se 2008. kada sam se autostopom zaputio u Nizozemsku. Idući sličan podvig napravio sam 2014. kada sam na isti način obišao čitavu Englesku, Škotsku i Irsku. Bila je to svojevrsno zagrijavanje za ovo višegodišnje putovanje do Novoga Zelanda na koje sam krenuo 2015. - rekao je Kristić na početku predstavljanja prvoga dijela svoga putopisa koji na nešto više od 400 stranica opisuje dionicu od Hrvatske do Vijetnama za koju mu je trebalo oko 14 mjeseci.

Iz Varaždina sam krenuo s rukom na leđima i s 1500 eura u džepu. Ta sredstva mi ni u kojem slučaju nisu bila dovoljna tako da sam često puta za smještaj koristio »couchsurfing«, poznatu putničku platformu preko koje je moguće prespavati kod lokalnih ljudi u mjestima kroz koja sam prolazio. Spavao sam i u šatoru,

ali i po policijskim postajama koje su se pokazale kao odlično rješenje. U konačnici mi je svota od nekih 10 tisuća kuna s kojom sam krenuo trajala devet mjeseci tako da sam bio »prisiljen« raditi nešto usput. U Indiji sam radio kao statist na tri bollywoodska filma, a u Tajlandu sam u nekoliko engleskih kampova za djecu podučavao engleski jezik. Bilo je tu i volontiranja za smještaj i hranu, a posebno me se dojmilo volontiranje u školi za nezbrinutu djecu u Indiji gdje sam imao prilike družiti se i s budističkim monasima - ispričao je Kristić iznoseći još čitav niz zanimljivih sličica sa svoga putovanja koje uključuje i stopiranje kroz tisuću kilometara dugu pustinju u Omanu te dvotjedni trekking kroz masivni planinski lanac Annapurna u Nepal. Na putovanju punom izazova i novih iskustava Kristić je upoznao i svoju suprugu Vijetnamku Lucy Nguyen koja je bila uz njega tijekom predstavljanja u Solinu te kratko upoznala okupljene s kulturom zemlje iz koje dolazi. Ponekad čovjek treba otići daleko od doma, daleko u svijet, da bi vidio gdje živi. Možda će ovo moje putovanje potaknuti nekoga da iziđe iz sigurne luke i krene na put otkrivanja, sanjanja i istraživanja - poručio je Kristić dodajući kako bi drugi dio trilogije trebao izići iz tiska početkom sljedeće godine, a priča će se nastaviti tamo gdje je stao u prvoj knjizi, u Vijetnamu.

Marijana BATARELO-JELAVIĆ

GOSTOVANJE KAZALIŠTA TEATROMAN S PREDSTAVOM
»MUŠKARCI SU S MARSA, ŽENE SU S VENERE«

BOLJE RAZUMIJEVANJE

Gradska knjižnica Solin i KUD »Zvonimir« Mravince priredili su u dvorištu Doma kulture Mravince predstavu kazališta »Teatroman«, »Muškarci su s Marsa, žene su s Venere«. Nesvakidašnju formu doku-

Posebnost predstave je i neposredno sudjelovanje gledatelja u kratkim scenama

mentarnoga kazališta i »stand-upa« s puno energije i strasti vrlo iskreno i dojmljivo pred publikom u Mravincima izveo je Roman Šušćević-Stipanović uz pomoć »off« glasova žene (Darija Knez Rukavina) i muža (Boris Svrtan).

Predstava, točnije svojevrsno predavanje na temu muško-ženskih odnosa, njihovih razlika i sličnosti, međusobnih nesporazuma i prije svega potrebe boljšega međusobnog razumijevanja temelji se na istoimenoj knjizi američko-

ga bračnog terapeuta Johna Graya. Prema knjizi pak Paul Dewandre je napisao tekst koji se sada izvodi u formi seminara. Izvedba u Mravincima još jednom je potvrdila kako predstava svoju popularnost stiće zahvaljujući tome što u duhovitim primjerima iz svakodnevnoga života gledatelj lako prepoznaje svog partnera ili sebe, a zanimljivost je da gledatelji i neposredno sudjeluju u predstavi igrajući nekoliko kratkih scena, što nije izostalo ni u Mravincima. **V.Ž.**

PROSLAVA BLAGDANA KRALJICE MUČENIKA U NINČEVIĆIMA

MOĆNICI RADNIČKI MINIMALAC

I mi u Crkvi se moramo preispitati, moramo zastati i vidjeti kamo smo krenuli, trebamo se vratiti malom čovjeku i biti bezuvjetno na njegovoj strani jer sve ovo što se događa oko nas velika je opomena svima, vrijeme je da se vratimo na ispravan put, put Isusa Krista, stoga molimo jedni za druge i budimo prijatelji i potpora jedni drugima – zaključio je don Kristijan Zeba

SVEČANOM
EUHARISTIJSKOM
SLAVLJU PRETHODILA
JE PROCESIJA
KROZ MJESTO

Blagoslov kipa
pred početak
euharistijskoga
slavlja

Ovogodišnja proslava blagdana Kraljice mučenika u župi u Ninčevićima koja se održala od četvrtka 23. do nedjelje 26. rujna protekla je u znaku trodnevne duhovne obnove koju je vodio don Kristijan Zeba, župnik Župe sv. Križa u Rijeci. Don Kristijan je predvodio i središnje svečano misno slavlje na sam blagdan Kraljice mučenika.

Prvu večer trodnevne naglasak je stavljen na euharistiju i euharistijsko klanjanje, drugu večer don Zeba je stavio naglasak na križ i naš poklon križu dok je posljednja večer trodnevne bila posvećena djeci i mladima uz blagoslov za početak školske godine.

Na sam blagdan svečanom misnom slavlju prethodila je procesija ulicama naselja Ninčevići s Gospinim kipom. Svečano euharistijsko slavlje proteklo je dostojanstveno u pjesmi i slavi Gospodinu i u znaku proslave »punoljetnosti« crkve Kraljice mučenika koja je posvećena prije točno 18 godina. Don Kristijan je čestitavši blagdan župniku i župljanima zahvalio što je dobio priliku biti u Ninčevićima i upoznati ovu župnu zajednicu. Posebno se dotaknuo činjenice da se nalazi u ovoj župi i crkvi u doba kada mučenik ne znači nužno onaj tko je mučen i ubijen, već je danas često mučenik onaj tko čini dobro i čini sve što je u njegovoj moći da pomogne drugome, a ne bude prepoznat, njegova istina ostane skrivena. Upravo su vjernici danas često takva vrsta mučenika, ona vrsta mučenika kojoj se smiju i rugaju im se, koje ponižavaju zbog vjere u Boga.

ČVRSTI U VJERI

Dragi vjernici, unatoč svim izazovima pozivam vas da osta-

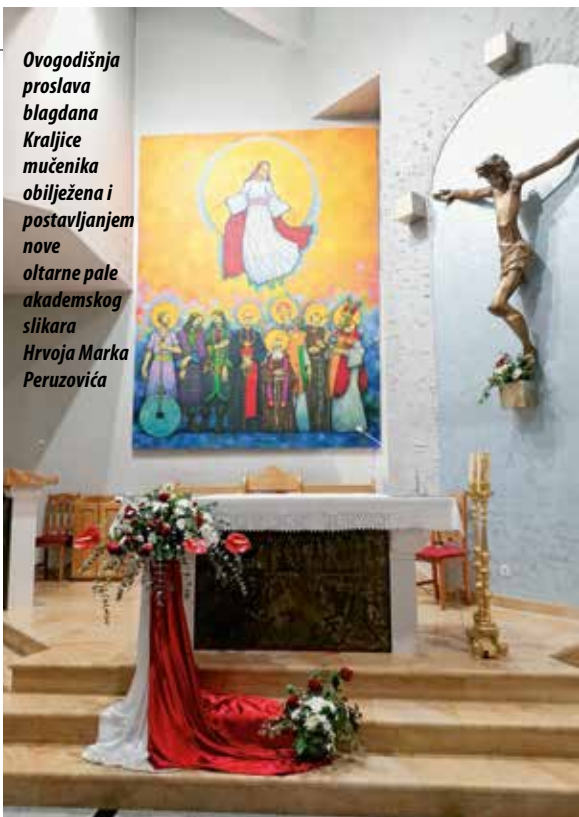
Svečano euharistijsko slavlje proteklo je u znaku proslave »punoljetnosti« crkve Kraljice mučenika koja je posvećena prije točno 18 godina

Duhovnu obnovu i svečano euharistijsko slavlje predvodio je don Kristijan Zeba, župnik Župe sv. Križa u Rijeci

Ovogodišnja proslava blagdana Kraljice mučenika obilježena i postavljanjem nove oltarne pale akademskog slikara Hrvoja Marka Peruzovića

nete čvrsti u svojoj vjeri, budite jedni drugima potpora, budite prijatelji, budite jedni drugima ohrabrenje. – naglasio je don Kristijan.

– U našem narodu često se dijelimo na Dalmatince, Ličane, Primorce i tako dalje... nemojmo se dijeliti, svi smo mi vjernici, i mi iz Rijeke i vi iz Dalmacije, svi smo mi pripadnici istog naroda i u istog Boga vjerujemo i zato molimo našu nebesku zaštitnicu Majku Mariju da nam da snage u našoj vjeri, da nam bude potpora u jedinstvu i međusobnom poštivanju. Moramo svjedočiti svoju vjeru, moramo je prenositi na sadašnje i buduće generacije jer ako ne budeмо svjedočili svoju vjeru ostat ćemo samo kršćani na papiru, a nama danas ne treba samo kršćanin na papiru, nama trebaju živi i gorljivi svjedoci vjere koji će svojim životom i svojim djelima donijeti ovom društvu kršćanske vrijednosti koje se sve više i više želi maknuti i ponižiti, nemojmo to dozvoliti. Žele nam nametnuti mišljenje da je obitelj staromodna, ma pitam vas kako obitelj može biti staromodna kada je ona temelj društva. Nemojmo dozvoliti da nam unište temelj društva, da nam unište obitelj. Mnogima je teško, teško je ljudima koje muče svakodnevni problemi, teško je iz dana u dan preživljavati, nemati za kruh, raditi po nekoliko poslova da bi prehranili obitelj dok se moćnici voze u skupim autima i radnicima ne isplaćuju plaće ili ih plaćaju minimalno. I mi u Crkvi se moramo preispitati, moramo zastati i vidjeti kamo smo krenuli, trebamo se vratiti malom čovjeku i biti bezuvjetno na njegovoj strani jer sve ovo što se događa oko nas velika je opomena svima, vrijeme je da se vratimo na ispravan put, put Isusa Krista, stoga molimo jedni za druge i budimo prijatelji i potpora jedni drugima

– zaključio je don Kristijan svoju propovijed još jednom zahvalivši na gostoprimstvu kojeg je doživio u ovoj župnoj zajednici.

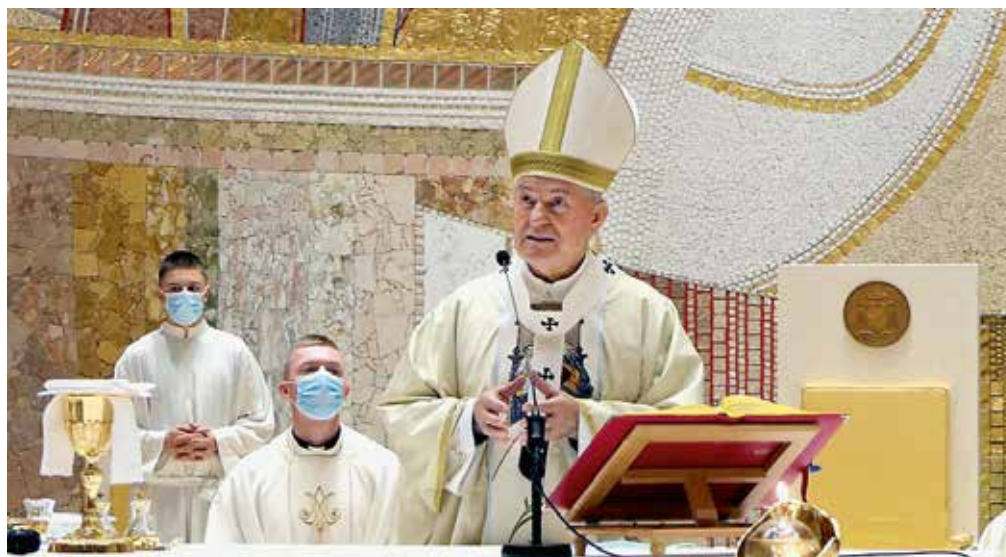
NOVA OLTARNA PALA

Na kraju svečanog euharistijskog slavlja župnik don Ante Matešan zahvalio je gostu iz Rijeke na dolasku u Ninčeviče i njegovom dugovnom obogaćivanju ovogodišnjega blagdana. Providnost Božja je htjela da se upoznamo i da naše poznanstvo bude na duhovno bogatstvo ovog naroda koji je pažljivo pratio tvoju riječ koja je bila oblikovana tvojim razumom, a izgovorena tvojim srcem. Vjerujem da ćemo te dugo nositi u svom sjećanju i imati u svojim molitvama. Hvala ti don Kristijane u moje osobno i u ime svih župljana.

Don Ante je zahvalio i don Marku koji je vjernicima bio na raspolaganju za svetu ispovijed te je uputio i zahvale zboru, njegovoj voditeljici Ivni, ministrantima, i svima ostalima iz župne zajednice koji iz nedjelje u nedjelju, a pogotovo u svečarskim trenucima daju svoj maksimum i brinu se da sve prođe bez problema i dostojanstveno.

Na kraju kažimo i to da je ovogodišnja proslava blagdana Kraljice mučenika obilježena i postavljanjem nove oltarne pale, naime, pred sam blagdan akademski slikar Hrvoje Marko Peruzović završio je veliku oltarnu palu koja sada krasi crkvu Kraljice mučenika u Ninčevičima, a na kojoj Kraljica mučenika bdije nad solinskim i hrvatskim mučenicima. Posebna svečanost povodom postavljanja slike bit će upriličena kada budu gotovi svi radovi na sanaciji, obnovi i uređenju župne crkve jer iako joj je tek 18 godina zub vremena ju je već počeo nagrizati te je sanacija neophodna.

Vesna ŽIŽIĆ

Zazvavši Božji blagoslov na okupljene klanjatelje nadbiskup je pozvao da se njima pridruže i drugi vjernici koji se žele upisati za trajno euharistijsko klanjanje

PRASVETIŠTE GOSPE OD OTOKA: MISNO SLAVLJE ZA SVE KLANJATELJE TRAJNOGA EUHARISTIJSKOG KLANJANJA

MARIJA NAJBOLJA KLANJATELJICA

Ona nam je najveći primjer vjere, nade i ljubavi. Ona nam je i učiteljica molitve. Ona je jedinstvena u povijesti ljudskoga roda jer je bila iskrena, ponizna i autentična – rekao je nadbiskup Barišić

U crkvi Svete Obitelji u Solinu u četvrtak 7. listopada splitsko-makarski nadbiskup Marin Barišić predvodio je misno slavlje za sve klanjatelje trajnoga euharistijskog klanjanja koje je počelo prije godinu dana u crkvi Sv. Duha u Splitu.

U koncelebraciji su bili župnik don Ante Čotić i don Nikola Ša-

kić. Govoreći u homiliji o Mariji, najboljoj klanjateljici otajstva spasenja, nadbiskup je istaknuo:

Ona nam je najveći primjer vjere, nade i ljubavi. Ona nam je i učiteljica molitve. Ona je jedinstvena u povijesti ljudskoga roda jer je bila iskrena, ponizna i autentična.

Rekavši kako ljudske samodostatnosti smetaju u shvaćanju Marijina misterija, mons. Barišić je dodao - Neka nam Majka Marija pomogne da možemo biti ustrajni i da ne posustanemo u rastu prema Gospodinu – prema Onome koji je došao radi nas slabih – zaključio je nadbiskup.

Zazvavši Božji blagoslov na okupljene klanjatelje nadbiskup je pozvao da se njima pridruže i drugi vjernici koji se žele upisati za trajno euharistijsko klanjanje.

Na blagdan Gospe od Ružarija

prije godinu dana u splitskoj prvostolnici Sv. Dujma misnim slavljem koje je predvodio mons. Barišić te velebnom procesijom od splitske prvostolnice do crkve Sv. Duha započelo je trajno euharistijsko klanjanje. Tom činu bio je nazočan i o. Justo Lo Feuda, član francuske družbe Misionara Presvete euharistije iz Argentine.

O. Justo je tada s nadbiskupom posjetio više splitskih župa te je na misama govorio o važnosti trajnoga euharistijskog klanjanja. Pronašao je na početku oko 650 klanjatelja te tridesetak koordinatora inicijative danonoćnoga klanjanja. O. Justo godinama djeluje kao misionar euharistije u različitim europskim zemljama, a u Hrvatsku je navraćao više puta te je u Dubrovniku, a i u Splitu uspio uspostaviti trajno euharistijsko klanjanje pred Presvetim Oltarskim Sakramentom. Izvor: smn.hr

Prošle godine prijavilo se 650 klanjatelja te tridesetak koordinatora inicijative danonoćnoga klanjanja

U GALERIJU ZVONIMIR OTVORENA IZLOŽBA U POVODU 200 GODINA SUSTAVNIH ISTRAŽIVNJA SALONE »U TEMELJIMA HRVATSKE ARHEOLOGIJE«

SNAGA SALONITANSKOGA KORIJEJENJA

NA
SVEČANOMU
OTVORENJU IZLOŽBE
NAZOČNIMA SU SE PRIGODNIM
RJEČIMA OBRATILI TONČI ČIČERIĆ,
RAVNAJEL JUK »ZVONIMIR« SOLIN, DR. SC.
ANTE JURČEVIĆ, RAVNAJEL ARHEOLOŠKOGA
MUZEJA U SPLITU, DOC. DR. SC. DINO
DEMICHELI S ODSJEKA ZA ARHEOLOGIJU
FILOZOFSKOG FAKULTETA SVEUČILIŠTA
U ZAGREBU TE SAM AUTOR
ARSEN DUPLANČIĆ

**CARL MOHR VON
EHRENFELD,
PORTA CAESAREA,
1846. (AMS, GRAFIČKA
ZBIRKA)**

Stanje salonitanskih gradskih vrata Porta Caesarea nakon istraživanja vidi se na akvarelu Carrarinog suradnika Carla Mohra von Ehrenfelda (1812. – 1885.), natporučnika ađutanta 4. lovačkog bataljuna. Na desnoj strani uočava se velika naslaga sedre koja se urušila u prosincu 2015. godine.

Izložba autora Arsena Duplančića priređena u organizaciji Arheološkoga muzeja u Splitu i solinskoga »Zvonimira« na jedinstveni način kroz rukopise, crteže i tiskane tekstove prikazuje bogatu, živu i djelotvornu povijest najstarije muzejske ustanove u jugoistočnom dijelu Europe, iznikle na salonitanskim temeljima

Priredio: **Mario MATIJEVIĆ**
Tekst: **Arsen DUPLANČIĆ**
Fotografije: **Tonči SESER**

U proljeće 1818. car Franjo I. i njegova supruga Karolina Augusta kreću na put po Hrvatskoj i upoznaju nove krajeve koji su nakon pada Napoleona pripali austrijskoj kruni. Putovanje je imalo ne samo politička i vojna nego i kulturološka obilježja koja će biti od izuzetne važnosti za hrvatsku arheologiju. Po dolasku u Split oni su razgledali ostatke Dioklecijanove palače i druge starine te otišli u Solin vidjeti ruševine nekadašnje metropole rimske provincije Dalmacije. Oduševljen viđenim i potaknut mišljenjima stručnjaka car je donio odluku o osnivanju Arheološkog muzeja u Splitu koja je provedena dekretom Dalmatinske vlade od 22. VIII. 1820. godine. Za prvog ravnatelja imenovan je splitski liječnik dr. Carlo Lanza koji je 2. X. 1821. započeo iskopavanja u Solini pa se taj datum može smatrati početkom sustavnih arheoloških institucionalnih istraživanja ne samo u Solini već, zbog njihovog kontinuiteta, i u Hrvatskoj. Dvjestota obljetnica osnivanja Muzeja (1820. – 2020.) i dvjestota obljetnica istraživanja u Solini (1821. – 2021.) povod su

ALOIS BEER, MANASTIRINE, OKO 1886. (AMS, STARA FOTOTEKA)

Manastirine s brojnim sarkofazima s natpisima, grobovima i arhitekturom bazilike u više faza stalno su privlačile arheologe, a istraživanja su se intenzivirala od 1883. pod vodstvom don Frane Bulića. Austrijski fotograf Alois Beer (1840. – 1916.) snimio je lokalitet oko 1886. godine.

ZGRADA MUZEJA SAGRAĐENA 1836. (AMS, STARA FOTOTEKA)

U literaturi se uobičajeno pisalo da je zgrada za Muzej podignuta već 1821. što nije točno jer je ona sagrađena 1836. godine. Nakon izgradnje novog Muzeja 1914. i preseljenja spomenika, ona je srušena 1928. godine. Bila je to prva zgrada namjenski građena za neki muzej u Hrvatskoj, a sadašnja je, poslije zgrade Muzeja za umjetnost i obrt u Zagrebu iz 1888., druga po starosti. Ova fotografija snimljena je 1908. godine.

FRANCESCO LANZA, DELLA TOPOGRAFIA DELL'ANTICA SALONA, ANNALI DELL'ISTITUTO DI CORRISPONDENZA ARCHEOLOGICA 21 (N.S. 6), ROMA 1849., STR. 269–283. (AMS, R 1964/21)

Carlova otkrića na položaju Hortus Metrodori, zatim četiriju gradskih vrata (s naglaskom na Porta Caesarea) i dijelova amfiteatra, Francesco Lanza je pretočio u članak tiskan 1849. kojemu je dodao kartu Salone s ucrtanim položajima Carlovih istraživanja, tlocrtom amfiteatra s njegovim ostacima, ostacima teatra i tlocrtom glavnih gradskih vrata.

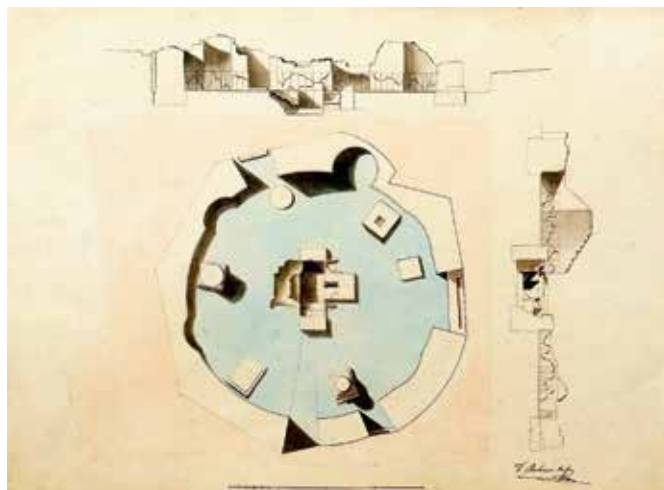
ALABASTRENA URNA (INV. BR. AMS-A VARIA-80)

Urnu je našao Solinjanin Petar Šperac na svojoj zemlji i u svibnju 1838. ju je pokazao saksonskom kralju Fridriku Augustu prigodom njegovog posjeta Solinu. Muzej ju je otkupio 1898., a imala je postolje koje se s vremenom zagubilo tako da se ne vidi na fotografijama dijela postava Muzeja snimljenim oko 1939. i 1951. godine.

TLOCRT I DVA PRESJEKA KRSTIONICE 1846. (AMS, ARHIV F. CARRARE, POZ. X., ARHEOLOGIJA)

Među Carrarinim crtačima i pomagačima bio je i Splitsanin Vicko Boban (1828. – 1850.), praktikant u splitskoj Civilnoj inženjeriji. On je na nedatiranom tlocrtu krstionice prikazao i njene uzdužne presjeke sjever – jug te istok – zapad.

ni svi nalazi, dok su u člancima i knjigama navedeni sumarno. Budući da je čuvanje spomenika temeljno poslanje Muzeja, za izložbu smo izabrali neke predmete i spomenike koji pokazuju da su još uvijek u Muzeju i da su dostupni bez obzira na to što je od vremena njihova otkrića ili otkupa prošlo između 170 i 200 godina!

Rukopisi, crteži i tiskani tekstovi priređeni za izložbu dio su izvora popisanih i obrađenih u sklopu višegodišnjeg timskog istraživanja građe o arheološkim radovima u Solini u prvoj polovini XIX. st., a koje se privodi kraju i rezultirat će knjigom s prijevodima izvještaja i cjelokupnom grafičkom dokumentacijom.

Arheološki muzej u Splitu je najstarija muzejska ustanova u jugoistočnom dijelu Europe, njegovi su ravnatelji bili profesori na odsjecima za arheologiju i povijest umjetnosti, dao je vrnsne stručnjake i akademike, od 1878. objavljuje naš najstariji arheološki časopis i uz njega se vežu počeci konzervatorske službe. Muzej nije istraživao samo Solinu nego i starohrvatski, odnosno ranosrednjovjekovni Solin koji je, između ostalog, iznjedrio vladarske natpise poput Trpimirovog i Jeleninog. Salona je pak dala veoma velik broj raznih predmeta i spomenika, zdanja zanimljiva za proučavanje civilne i crkvene arhitekture, pružila je izvore za istraživanje povijesti religija itd., a njena povezanost s Muzejom dovela je 1894. do pokretanja međunarodnih kongresa za starokršćansku arheologiju koji se održavaju i danas.

Muzej i istraživanja Salone, kako zbog starosti tako zbog sveobuhvatnosti, nalaze se u temeljima hrvatske arheologije pa otuda i naziv izložbe. Njihova međusobna isprepletenost treba biti poticaj za daljnji još uspješniji rad, za nova otkrića, publikacije i jačanje svijesti da bez dubokog, snažnog i razgranatog korijena nema postojanog i izdržljivog stabla.

Znanstvenim skupom »Salona između Sredozemlja i Panonije« te otvaranjem izložbi »Vis-à-Vis 200. Arheološka baština otoka Visa«, »U temeljima hrvatske arheologije«, te »Krajolici i spomenici zadarskoga područja krajem 19. i početkom 20. stoljeća u istraživanjima prof. dr. Luke Jelića« obilježena je 200-ta obljetnica od osnutka Arheološkoga muzeja u Splitu i 200-ta obljetnica početka sustavnih arheoloških istraživanja u Saloni. U sklopu znanstvenoga skupa održan je i okrugli stol na temu »Budućnost Salone«

Priradio: **Mario MATIJEVIĆ**

Fotografije:

Tonči SESER, Solinska kronika

Plan proširenja zona zaštite između ostaloga potaknut je i najnovijim senzacionalnim arheološkim otkrićima na lokalitetu Bugarevo

DANI HRVATSKE ARHEOLOGIJU U SPLITU I SOLINU 11. DO 15. LISTOPADA 2021.

SALONITANSKI

Okrugli stol je uz (ponovno) iznesena stajališta ostavio otvorena brojna pitanja

OKRUGLI STOL »BUDUĆNOST SALONE«

(NE)SRETNA SALONA

Nakon zadnjega ciklusa predavanja u sklopu znanstvenoga skupa u četvrtak 14. listopada održan je okrugli stol pod nazivom »Budućnost Salone« na kojemu su u ime Ministarstva kulture sudjelovali dr. sc. Tatjana Lolić, načelnica Sektora za konzervatorske odjele i inspekciju Uprave za zaštitu

kulturne baštine, glavni konzervator mr. sc. Zoran Wiewegh, te pročelnik Konzervatorskog odjela u Splitu dr. sc. Radoslav Bužančić. Gradonačelnik grada Solina Dalibor Ninčević i Jelena Stupalo direktorica Turističke zajednice grada Solina, zatim predsjednica Hrvatskog arheološkog društva dr. sc. Jacqueline Balen, ravnatelj

Muzeja hrvatskih arheoloških spomenika u Splitu dr. sc. Miroslav Katić, Arheološkog muzeja u Splitu dr. sc. Ante Jurčević te Muzeja grada Kaštela Ivan Šuta, kao i predstavnik Umjetničke akademije u Splitu, doc. dr. sc. Miona Miliša, konzervatorica-restauratorica Voditeljica odjela za konz.-rest. arheološke baštine,

OTVORENJE IZLOŽBE »VIS-À-VIS 200. ARHEOLOŠKA BAŠTINA OTOKA VISA«

OTOK I MUZEJ

Na programu obilježavanja arheološko-kulturnih obljetnica našla se i izložba »Vis-à-Vis 200. Arheološka baština otoka Visa« koja je svečano otvorena 12. listopada. Izložba predstavlja preko 750 odabranih spomenika Arheološkog muzeja u Splitu, pronađenih na području otoka, grada Visa jednoga od najvažnijih arheoloških lokaliteta u Hrvatskoj. Raznorodni predmeti (natpisi, skulpture, vaze i druge keramičke posude, terakote, nakit, oružje, oruđe, novac) svjedoče o najranijim tragovima života na otoku, od pretpovijesti do ranog srednjeg vijeka. S naglaskom na grčki grad Issu i njen dinamični razvoj tijekom razdoblja heleniz-

ma, izložba kroz višestruke cjelne tematski razrađuje pretpovijesno razdoblje i prve kontakte s Grcima, isejsko gospodarstvo, svakodnevnicu, novac, pogrebne običaje, rimske (carske) skulpture te razdoblje kasne antike i srednjeg vijeka na otoku.

Na svečanom otvorenju, ravnatelj Ante Jurčević je u pozdravnom govoru zahvalio svima koji su pružili potporu organizaciji i održavanju izložbe, a posebno je zahvalio svim autorima, djelatnicima i suradnicima koji su sudjelovali u pripremama i postavljanju. Jurčević je rekao kako je izložba prigoda da se na jednome mjestu prikupi i pokaže bogatstvo isejske ostavštine jer je neprocjenjiva važnost antičke

Isse, ali i općenito starije više kulture, kulturnoj i gospodarskoj povijesti današnje Hrvatske.

Maleni grad, osnovan u 4. stoljeću prije Krista, nalazio se na samoj periferiji grčkog svijeta, ali je iznimno važan za naše jadranske prilike - rekao je Boris Čargo, jedan od autora izložbe, istaknuvši kako izložba nije samo o Issi već o čitavom otoku jer izložena arheološka baština prikazuje svu ljudsku djelatnost od neolitika do kasne antike i srednjovjekovnoga razdoblja. Svečano otvarajući izložbu, a naglašavajući njezinu važnost i impresivnost akademik Nenad Cambj, jedan od bivših ravnatelja Muzeja i poznati istraživač Isse istaknuo je kako Vis nikada nije

Na svečanom otvorenju, ravnatelj Ante Jurčević je u pozdravnom govoru zahvalio svima koji su pružili potporu organizaciji i održavanju izložbe

bio prezentiran na tako obiman način. Svi odabrani eksponati iz fundusa Arheološkog muzeja u Splitu, pronađeni su mahom u zaštitnim ili sustavnim arheološkim istraživanjima, te rekognosciranjima otoka, grada Visa. Neki izlošci su nabavljeni donacijama ili otkupima iz privatnih zbirki

građana gotovo od samih početaka muzejskog djelovanja. Predstavljajući posjetiteljima isejske spomenike, ovom izložbom istaknut je dva stoljeća dugi rad i tradiciju Arheološkog muzeja u Splitu koji kontinuirano skrbi o zaštiti bogate više arheološke baštine.

POČETAK I KRAJ

predstavnicima privatnih arheoloških tvrtki Vedran Katavić i Anita Penović.

Osim iznošenja dosadašnjih (ne) poznatih dostignuća glede pitanja upravljanja Salonom i istomenoga pokrenutoga plana, nazočni su po prvi puta javno progovorili i o bitnim problemima pred kojima se Salona, njezini lokaliteti, a time i čitava hrvatska arheološka baština pa i sama arheologija nalaze.

Novost kojom se pak naziru (nekakvi) pozitivni pomaci po pitanju zaštite salonitanskih arheoloških lokaliteta iznio je glavni konzervator mr. sc. Zoran Wiewegh koji je nazočnima predstavio plan proširenja zona zaštite, a koji je između ostaloga potaknut i najnovijim senzacionalnim arheološkim otkrićima na lokalitetu Bugarevo, jugozapadno od Gospina otoka.

Rasprava koju je moderirala Jagoda Mardešić iz arheološkoga muzeja u Splitu uz naglasak na nužnu i hitnu zaštitu arheoloških lokaliteta koji se nalaze južno od Zaobilaznice, ali kao i onih koji kroz Kliško polje vode od Salone prema Klisu izazvala je brojne upite kod nazočnih stručnjaka. Štoviše brojni upiti, prijedlozi i kritike ukazali su na nužnost preispitivanja odnosa prema Salonu i arheološkoj baštini općenito počevši od samoga Ministarstva kulture pa do najizraženijih dionika, lokalnoga stanovništva.

ZNANSTVENI SKUP »SALONA IZMEĐU SREDOZEMLJA I PANONIJE«

SOLIN, ARHEOLOŠKO ISHODIŠTE I SREDIŠTE

Arheološki muzej u Splitu i Hrvatsko arheološko društvo organizirali su pod pokroviteljstvom Ministarstva kulture i medija, Splitsko-dalmatinske županije, Gradova Splita, Solina i Visa, JUK Zvonimir Solin te splitske i solinske Turističke zajednice znanstveni skup pod nazivom »Salona između Sredozemlja i Panonije«. Skupom je obilježena 200-ta obljetnica od osnutka Arheološkoga muzeja u Splitu i 200-ta obljetnica početka sustavnih arheoloških istraživanja u Salonu.

Na samomu skupu koji se od 11. do 15. listopada održavao u solinskomu hotelu »Salona palace« sudjelovalo je oko 200 arheologa, povjesničara umjetnosti i povjesničara, a održano je 50 predavanja.

Najveći dio predavanja posvećen je novijim arheološkim istraživanjima u Salonu, ali i lokalitetima sa širega solinskog, sinjskog, imotskog i dubrovač-

kog područja te istraživanja na otocima Braču, Hvaru, Visu, Biševu i Korčuli te u Podunavlju. Svečanomu otvorenju samoga skupa uz predsjednicu Hrvatskoga arheološkoga društva dr. sc. Jacqueline Balen, muzejsku savjetnicu u Arheološkomu muzeju u Zagrebu, dr. sc. Antu Jurčevića, ravnatelja Arheološkoga muzeja u Splitu, Stipu Čogelju, zamjenika župana Splitsko-dalmatinske županije i Ivicu Rakušića, zamjenika gra-

donačelnika grada Solina nazočili su brojni drugi uzvanici i cijenjeni predavači.

Obraćajući se nazočnima u svojim su uvodnim govorima predsjednica dr. Balen kao i ravnatelj dr. Jurčević istaknuli važnost održavanja znanstvenoga skupa kao i popratnih manifestacija u povodu obilježavanja navedenih obljetnica, ali i bitnoga, gotovo prekretničkoga trenutka za samu Salonu i njezinu budućnost.

Predavanja na skupu koja će u vidu znanstvenih radova biti objavljena u zasebnomu izdanju kod nazočnih su pobudila popriličan interes što se dalo uočiti i u razvoju nekih rasprava koje su uslijedile nakon samih predavanja. Zatvaranjem znanstvenoga skupa stručna i šira javnost ostaju u iščekivanju izdanja u kojemu među 50 predavanja posebnu cjelinu čine 24 koja se izravno tiču Salone i Solina.

Predavanja o aktualnom stanju Salone i arheoloških lokaliteta izazvala su poseban interes stručnjaka

IZLOŽBA »KRAJOLICI I SPOMENICI ZADARSKOG PODRUČJA KRAJEM 19. I POČETKOM 20. STOLJEĆA U ISTRAŽIVANJIMA PROF. DR. LUKE JELIĆA«

VRANJIC-ZADAR-SPLIT

Otvaranjem izložbe »Krajolici i spomenici zadarskog područja krajem 19. i početkom 20. stoljeća u istraživanjima prof. dr. Luke Jelića« u Muzeju Hrvatskih arheoloških spomenika zaključene su solinsko-splitske arheološke svečanosti.

Izložbu koja je nastala u suradnji djelatnika Zavoda za povijesne znanosti Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Zadru i Arheološkoga muzeja Zadar: dr. sc. Martine Dubolnić Glavan, Roberta Maršića, prof., i mr. sc. Majde Dadić te je popraćena katalogom autora Martine Dubolnić Glavan i Roberta Maršića otvorio je akademik Nenad Cambj u ime

Izložba je nastala u suradnji djelatnika Zavoda za povijesne znanosti Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Zadru i Arheološkoga muzeja Zadar

Zavoda za povijesne znanosti Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Zadru. Akademik Cambj je prigodno govoreći o važnosti života i rada don Luke Jelića za nacionalnu arheološku

i povijesnu znanost podsjetio i na neke epizode iz njegova života, poglavito one vezane uz njegova ujaka don Franu Bulića i znanstveno istraživanje pitanja porijekla svetoga Dujma.

Obraćajući se nazočnima autori izložbe su istaknuli kako se početci arheološke i povijesne znanstvene djelatnosti na području Hrvatske, posebno Dalmacije, nezaobilazno se vezuju

za lik i djelo prof. dr. Luke Jelića (1864. – 1922.). Taj istaknuti arheolog, povjesničar, prirodoslovac, kulturni djelatnik, svećenik i planinar, najplodniji period svojeg znanstvenog djelovanja proveo je na zadarskom području.

Studijskom izložbom predstavljeno je istraživačko, znanstveno i kulturno djelovanje kojim je Luka Jelić zadužio Zadar, Nin, Biograd na Moru te općenito šire zadarsko područje.

Izložena je do sada nepoznata ili nedovoljno poznata dokumentacija, krajolika i spomenika sa šireg zadarskog područja s kraja 19. i početka 20. st. koju je izradio Luka Jelić prema najnovijim znanstvenim i metodološkim standardima. Spomenuta građa, koja svjedoči o njegovu životu, izobrazbi ili znanstveno-istraživačkome radu (diplome, pisma rukopisi, terenski dnevnici, fotografije, tehnička dokumentacija, itd.) potječe iz bogate arhive pohranjene u Arheološkom muzeju u Splitu.

ZAPOČEO JESENSKI KONCERTNI CIKLUS
U SOLINSKOM ZVONIMIRU

VRH HRVATSKE GLAZBENE KLASIKE U SOLINU

Ovaj koncert je na najbolji način označio početak nove koncertne sezone u Zvonimiru, a osobito veseli nazočnost značajnoga broja mladih koji dokazuju da solinska publika ima budućnost. Štoviše još jednom se potvrdila i potreba nabavke koncertnoga glasovira

Jesenski koncertni ciklus Javne ustanove u kulturi Zvonimir Solin otvoren je nastupom flautistice Renate Penezić i pijanistice Zrinke Ivančić – Cikojević, umjetnica koje se trenutno ubrajaju u sam vrh hrvatske klasične glazbene scene. Uz intenzivnu solističku karijeru, Renata Penezić članica je Zagrebačke filharmonije, profesorica na Muzičkoj akademiji u Zagrebu te osnivačica i voditeljica Zagrebačkoga ansambla flauta, dok je Zrinka Ivančić – Cikojević zaposlena kao umjetnički suradnik – korepetitor na Muzičkoj akademiji u Zagrebu te uz to koncertira diljem Hrvatske i inozemstva.

Za svoj solinski nastup ovaj je duo izabrao djela Franza Dopplera, Carla Reineckea te hrvatskih skladatelja Bruna Bjelinskog

i Dubravka Palanovića. Renata Penezić svojim je izvedbama potvrdila status jedne od vodećih hrvatskih flautistica, dok je glasovirsko ostvarenje Zrinke Ivančić – Cikojević uvelike nadišlo okvire puke klavirske pratnje. Ravnopravnim muziciranjem pokazale su iznimnu uigranost i istančan osjećaj za tumačenje pojedinih glazbenih stilova, poglavito u kompozicijama hrvatskih skladatelja koje su izvele vrlo nadahnuto. Posebno valja istaknuti izvedbu Dopplerove skladbe *Fantasie pastorale hongroise* op. 26. u kojoj su pokazale zavidne tehničke vještine i jasno razumijevanje skladateljskog pisma, kao i izvedbu skladbe »*Tu alma y la mia*« našega suvremenog skladatelja Dubravka Palanovića koja je nastala u recentnom vremenu.

Ovaj koncert je na najbolji način označio početak nove koncertne sezone u Zvonimiru, a osobito veseli nazočnost značajnoga broja mladih koji dokazuju da solinska publika ima budućnost. Štoviše još jednom se potvrdila i potreba nabavke koncertnoga glasovira jer trenutnački elektronički instrument nikako ne može dugoročno zadovoljiti kulturne potrebe našega grada. Sve u svemu, ova se koncerta večer može smatrati vrlo uspješnom, a svakako valja istaknuti i činjenicu da je njenu realizaciju financijski podržalo Ministarstvo kulture i medija Republike Hrvatske.

K. S.

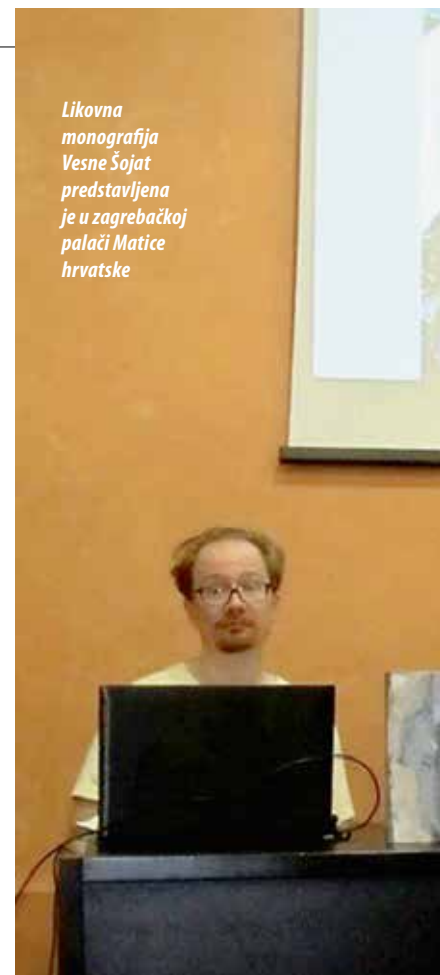
Pogled na zidine, 1994.

Stupovi, 1984.

Pejsaž s bedemima, 1976.

Likovna monografija Vesne Šojat predstavljena je u zagrebačkoj palači Matice hrvatske

Zidine, 1983.

u jesen i zimu, za Vesnu je postao iskonski pejzaž koji joj podjednako ispunja misli i srce. U slikarstvu Vesne Šojat nema lepršavosti i površnosti, njezine su vizije čvrste, djela koncizna, lapidarna. Paleta joj je katkad sumorna katkad živa i prozračna, a sadržajno je zaokupljena kompozicijom masa i strukturâ. Svojim pak strukturalnim pristupom tumači veličanstveni bokeljski pejzaž i sve što on sa sobom nosi – od estetskoga doživljaja do razumijevanja svijeta. Promatrano u eri tehnologija i brzih rješenja, Vesnino djelo kao da pripada nekim davnim – herojskim vremenima, u kojima se slikanju predavalo čitavim bićem, beskompromisno gradilo opuse dugim i predanim radom i u kojima je slikati značilo živjeti. Svojim se likovnim opusom nadovezala na opuse roditelja, koji su kistom prenijeli brojne motive graditeljskoga biserja Boke Kotorske, kao i duh intimnih obiteljskih prostora. Razvivši osobni stil, Vesna Šojat je zaokružila ili, u kontekstu omiljenoga joj motiva »dogradila« slikarsko poimanje Boke Kotorske, prikazima bedema, utvrda i zidina te kamenih vrleti nad elementima urbane i fortifikacijske arhitekture. Zaokružila je obiteljsko slikarsko putovanje opusom koherentnim, ali i jedinstvenim, koji nam prenosi viziju Boke Kotorske u najboljem mogućem svjetlu – iz vremena još netaknutoga sklada i neizmijenjenoga duha.

VISOKO VREDNOVANJE

Potom je urednik, čestitajući slikarici na monografiji koja predstavlja njezin rad, a posebno na ustrajnom asketskom umjetničkom stvaranju – na preko pola stoljeća neprekidnoga slikanja u osami očeva ateljea, naglasio da njezino djelo pripada podjednako i hrvatskoj i crnogorskoj likovnoj baštini.

Recenzent Feđa Gavrilović istaknuo je da mu je upoznavanje s opusom Vesne Šojat bio velik užitek te da ju je autor teksta – značajki smjestio u koordinate vremena i prostora, kontekstualizirajući je uz hrvatske majstore pejzaža poput Crnčića ili Glihe. Riječ je o opusu koji zavrjeđuje visoko vrednovanje, a ova je monografija dobar korak prema ponovnom otkriću radova Vesne Šojat - Dodao je da je - njezina ljubav prema monumentalnim strukturama, kamenju zidina, ka-

tedrala i gradova pronašla izraz u njejoj punoj i bogatoj slikarskoj gesti -

Drugi recenzent, nažalost preminuo tijekom rada na knjizi, Tonko Maroević ostavio je zapisano da se slikarsko djelo Vesne Šojat razvijalo u tišini i izolaciji - postupno i organski na premisama ozbiljnoga školovanja i u obiteljskoj atmosferi dvoje akademskih slikara - od kojih je kako ističe baštinila - ambijetalnu zaokupljenost prostorima i znakovima Bokokotorskog zaljeva - . Maroević nadalje smatra da objavljivanje Vesnina monografije predstavlja - opravdanu afirmaciju jednoga opusa što je nastao izdvojeno od dominantnih tokova naraštaja - nastojanjima na - kromatskim i plastičkim vrijednostima korisne stvari, (...) na koherentnoj i gustoj viziji krajolika, sagledanoga iz osobnoga rakursa i metodom »pars pro toto« -.

BAŠTINJENJE PEJSAŽNE TRADICIJE

Autor teksta monografije Nikola Albaneže prisjetio se rada na monografiji i prvoga susreta sa slikaricom u njezinom ateljeru. Istaknuo je da je slikarstvo Vesne Šojat ono slikarstvo kojemu je važna podjednako materičnost i oblikovanje, a također i struktura te naglasio slikaričinu težnju plastičnoj monumentalnosti te simbolička ozračja. Smatra da autorica u kontekstu privrženosti materije i organizacije slike - pripada važnoj pejzažnoj tradiciji u hrvatskom slikarstvu 20. stoljeća gdje joj je mjesto u slijedu od Ljube Babića, Frana Šimunovića, Otona Glihe, njena oca Antuna Šojata - Albaneže je istaknuo kako će - ova monografija (...) pridonijeti upoznavanju i potvrđivanju jednoga zanimljivog, kvalitetnog i vrijednog opusa - te dodao da slikaričin opus mnogima može biti otkriće, kao što je bio i njemu samom.

Na samomu početku predstavljanja prisutne je pozdravio ravnatelj Nacionalnoga muzeja moderne umjetnosti Branko Franceschi kao suizdavač monografije i organizator događaja, a na kraju, u ime izdavača, direktor »Skaner studia« Dragi Savićević te su oba izrazila zadovoljstvo monografijom o slikarstvu Vesne Šojat, čestitajući slikarici, a također svim zaslužnima za ovo kvalitetno i lijepo izdanje.

PREDSTAVLJENA LIKOVNA MONOGRAFIJA BOKELJSKE SLIKARICE VESNE ŠOJAT

KAMENE VRLETI DOŽIVLJENOGA ZAVIČAJA

Kotorske vizure i motivski i misaono isključiv su interes i tema slikarstva Vesne Šojat. Dva iskoraka – kontrafori kao rana inspiracija francuskim katedralama i kliška utvrda, kao kasni interes za solinski kraj, samo potvrđuju rečeno

Piše: **Željko BRGULJAN**
Snimio: **M. VISIN**

Predstavljanje likovne monografije akademske slikarice Vesne Šojat u organizaciji Nacionalnoga muzeja moderne umjetnosti, upriličeno je 27. rujna u palači Matice hrvatske u Zagrebu.

Ovo dugo očekivano izdanje kojega je izdavač »Skaner studio«, a suizdavač Nacionalni muzej moderne umjetnosti, reprezentativan je prikaz slikaričina opusa nastalog kroz više od pola stoljeća predanoga stvaranja. Autor teksta je Nikola Albaneže, prijevoda Graham McMaster, oblikovanja i prijeloma Amalija Albaneže dok su recenzenti bili Tonko Maroević i Feđa Gavrilović, a urednik i autor predgovora Željko Brguljan.

Listajući knjigu uočavamo da je dominantan motiv u dosadašnjemu opusu Vesne Šojat pejzaž Boke Kotorske, u užem smislu to su kamene vrleti nad zaljevom i detalji građevina staroga Kotora. Slikarica je fiksirala svojim kistom tisuće lica zaljevskoga pejzaža, odana kamenom amfiteatru jedinstvenoga Zaljeva. Iako ro-

đenjem i odrastanjem pripada Zagrebu, Boka je za Vesnu Šojat bila onaj pravi, duboko doživljeni zavičaj. Opčinjenost Zaljevom rezultirala je njezin primarni slikarski motiv – bokeljski kamen kojemu je ostala odana više od pola stoljeća. Nalazila ga je u vrletima nad Dobrotom, kotorskim zidinama, kamenim interijerima, a posebno u arhitektonskim elementima poput stupova i apsida, svodova i kupola, kontrafora i portala, ali i u kompleksnim građevinama, poput kotorske katedrale – simbola staroga grada. Kotorske vizure i motivski i misaono isključiv su interes i tema slikarstva Vesne Šojat. Dva iskoraka – kontrafori kao rana inspiracija francuskim katedralama i kliška utvrda, kao kasni interes za solinski kraj, samo potvrđuju rečeno.

KAMENA SNAGA

Snažan interes za strukturu grada podno lovcenskoga masiva, posebno za snagu monumentalnih zidina, usmjerila je na njihovu materiju, na svijetlo, na energiju kojom zrači sam kamen. Mističnost zaljeva s neponovljivim osvjetljenjima, pred kišu i oluju,

DRUGA HNL - NK SOLIN: TRENER IVAN MATIĆ NAKON DOBROGA POČETKA I LOŠIJEG NASTAVKA MORA U MOMČAD VRATITI SAMOPOUZDANJE

STANKU MORAMO ISKORISTITI NA NAJBOLJI MOGUĆI NAČIN

Struka Solina, Zoran Roglič, Ivan Matić i Duje Tokić

U prvom kolu na gostovanju protiv Kustošije odigrali su 1:1, a u drugomu su uvjerljivom pobjedom oplemenili bod iz Zagreba protiv vrlo dobrih gostiju iz Bijeloga Brda, od 3:0. Zatim slijedi neriješeno protiv Opatije, Dinama II i pobjeda protiv Croatije uz Jadro, a u međuvremenu samo poraz u Osijeku

Priredio i snimio: **Miro PODRUG**

Nakon dva osvojena memorijalna turnira na kraju ljetnih priprema, u Zmijavcima i Vranjicu, nogometni drugoligaš Solin pod paskom trenera Ivana Matića odlično je započeo i u prvenstvu. U prvom kolu na gostovanju protiv Kustošije odigrali su 1:1, a u drugomu su uvjerljivom pobjedom oplemenili bod iz Zagreba protiv vrlo dobrih gostiju iz Bijeloga Brda, od 3:0. Zatim slijedi neriješeno protiv Opatije, Dinama II i pobjeda protiv Croatije uz Jadro, a u međuvremenu samo poraz u Osijeku! U

posljednja dva kola momčad Ivana Matića je pretrpjela poraz od Varaždina u Solinu, prvi ove sezone na domaćem terenu, te na gostovanju od Rudeša!

Saldo nakon 8. kola, 12. mjesto, dvije pobjede, tri neriješeno i tri poraza, uz gol razliku 11:9, sa 9 bodova – trener Matić je komentirao:

- Start je bio onakav kakav smo željeli. I zadovoljan sam na koji način smo odigrali dvije domaće utakmice s Croatijom i BSK-om, tri neriješeno u gostima protiv Kustošije, Opatije i Dinama II, te protiv Osijeka II u gostima unatoč porazu. Bili bismo zadovoljniji da smo Opatiju i Dinamo II dobili. Nismo uspjeli povećati vodstvo ni sačuvati prednost. Primili smo pogotke u završnici utakmice, u Osijeku u 88., u Opatiji 73., te protiv Dinama II u 80. minuti, a prije toga imamo zicer za 2:0. Zaključak. Trebamo raditi na stabilnosti i koncentraciji.

Posljednja dva poraza, od Varaždina i Rudeša?

- Protiv dva bivša prvoligaša mogli smo i trebali bolje. Do primljenoga gola bili smo bolji, a tada nismo dobro reagirali i na odmor smo otišli s 0:2. Drugo poluvrijeme smo se stabilizirali, ali utakmica nije išla kako smo priželjkivali i Varaždin je to iskoristio. Protiv Rudeša bolje naše izdanje unatoč porazu. Bolje smo kontrolirali posjed, ali nismo bili konkretni. Stoga nismo ostvarili priželjkivani rezultat.

Nedostatna koncentracija pojedinačno tako i određenih linija. Segment komunikacije nije bio kontroliran i moglo se donositi bolje odluke. Nažalost, još nismo povezali dva dobra poluvremena na jednoj utakmici. Koliko su početni dobar start poremetile ozlijede iskusnih Ninčevića, Relote, Taraša, Topića, pa i žuti kartoni?

- Točno je, njihovo iskustvo od stotinjak prvenstvenih utakmica je veoma važno. Oni daju dodatnu snagu, dimenziju i moral ekipi. Duje Ninčević je važna karika i sigurno će biti na raspolaganju protiv Jaruna. Vratar Topić radi individualno i nije u procesu. Toni Taraš se uključuje, a Hrvoje Relota još nije sanirao stopalo, te nisu još u trenažnom

Pioniri Solina na utakmici s Dinamom uz Jadro

Pioniri i kadeti drugoligaša Solina u Prvoj HNL

Nakon dobrog početka pionira i kadeta nogometnog drugoligaša Solina u Prvoj HNL, uslijedila su dva uzastopna poraza obje selekcije, pod vodstvom trenera Kaje Kalinića i Ognjena Majdova. U 8. kolu pobijedili su uz Jadro od vršnjaka HNK Dinamo, identičnim rezultatom (2:0), a u 9. kolu protiv Cibalijske u Vinkovcima, pioniri su izgubili 2:1, a kadeti 3:1. U slijedećem 10. kolu domaćini su vršnjacima Rudeša.

Redoslijed 1. HNL pionira nakon nepotpunog 9. kola: 1. Osijek 25, 2. GNK Dinamo 22, 3. Hajduk 22, 4. Lokomotiva 16, 5. Slaven Belupo 16, 6. Rudeš 15, 7. Sesvete 14, 8. Solin 13, 9. Rijeka 10, 10. Cibalia 10, 11. Istra 1961 9, 12. Inter-Zaprešić 4, 13. Varaždin 14. Međimurje 0.

Redoslijed 1. HNL kadeta, nakon 9. kola: 1. GNK Dinamo 24, 2. Osijek 23, 3. HNK Hajduk 17, 4. Cibalia 15, 5. Rudeš 14, 6. Sesvete 14, 7. Lokomotiva 13, 8. Istra 1961 12, 8. Slaven Belupo 11, 10. Varaždin 8, 11. Rijeka 8, 12. Solin 7, 12. Inter-Zaprešić 7, Međimurje 1.

procesu. U svemu ovome, odnosno u ovih osam utakmica priliku su dobili, i dobitak za klub su mladi vratar Kargotić, branič Dujmović, napadač Voldanović, pa i Pečić, koji je već ranije postao jedan od okosnica. Veseli povratak izliječenog Kačunka.

SLIJEDI JARUN

Nakon stanke u Solin dolazi vodeći Jarun, u subotu 16. listopada 2021. Još jedan domaći kiks bi sigurno upalio alarm na Jadru.

- Znamo važnost utakmice i nismo u prilici za kalkuliranje. Moramo se spremati za pobjedu i igrat će samo zdravi i spremni. Jarun je prvi na ljestvici, igraju dobro i ide ih rezultat. Stoga smo u stanci odlučili igrati jaku utakmicu sa Šibenikom na Šubićevcu. Izgubili smo 5:1, prvo poluvrijeme je bilo 3:0, a u drugom smo pokazali dosta dobrih stvari naročito u veznoj liniji, Ninčević, Jurić i Kačunko, što ohrabruje. Stanku moramo iskoristiti na najbolji mogući način i spremni odraditi nastavak prvog dijela prvenstva – zaključio je trener Ivan Matić.

SOLIN OVE SEZONE: Kustošija – Solin 1:1, Solin – BSK 3:0, Osijek II – Solin 3:2, Solin – Croatia 3:0, Opatija – Solin 1:1, Dinamo II – Solin 1:1, Solin – Varaždin 0:2, Rudeš – Solin 1:0.

Redoslijed Druge HNL, nakon 8. kola: 1. Jarun 15, 2. Rudeš 15, 3. Dugopolje 14, 4. Orijent 1919 14, 5. BSK 14, 6. Varaždin 12, 7. Dubrava Tim Kabel 12, 8. Osijek II 11, 9. Croatia 11, 10. Opatija 10, 11. Sesvete 10, 12. Solin 9, 13. Dinamo II 8, 14. Cibalia 8, 15. Kustošija 4, 16. Inter-Zaprešić 4.

NOGOMET - 3. HNL JUG: NAKON 9. PRVENSTVENOG KOLA SLOGA TREĆA JEDINA BEZ PORAZA

MISLAV PEZO ČETIRI POGOTKA JUNAKU!

Protiv Junaka u 8. kolu na domaćem igralištu početnu inicijativu i rano vodstvo Sinjana Mravinčani su okrenuli u svoju uvjerljivu pobjedu, a junak utakmice je Mislav Pezo sa svoja četiri uzastopna pogotka u prvom dijelu utakmice, i pitanje pobjednika je bilo riješeno do odmora

MRAVINCE - Igralište Glavica. Gledateljica 250. Sudac: Jelena Pejčković (Split). Pomoćni sudci: M. Pavić i D. Sarić. Četvrti: Znaor. Delegat: Škorput.

STRIJELCI: 0:1 – Cikojević (14), 1:1 – Pezo (24), 2:1 – Pezo (27), 3:1 – Pezo (Pezo (29), 4:1 – Pezo (44), 4:2 – Jandrek (50), 5:2 – Marović (78-11m).

SLOGA-MRAVINCE: Brdar, Bra-tim (od 46. Boban), Andabak, Boljat, Boko (od 85. Valenti), Gotovac (od 60. Pranjić), Marović, Romić, Pezo (od 85. Blažević), Vekić (od 74. Katić), Vuković. Trener: Boris Pavić.

JUNAK: Jozak, Ivanišević, Cikojević (od 86. Držak), Vrdoljak, Maganić (od 56. Vučković), Bakić, Rončević, Manenica, Markovina, Bilić, Jandrek (od 77. Romac).

Trener: Dario Sablić.

IGRAČI UTAKMICE: Mislav Pezo (Sloga)

Nakon devetoga kola Sloga je jedini neporaženi klub na treće-ligaškom jugu.

Protiv Junaka u 8. kolu na domaćem igralištu početnu inicijativu i rano vodstvo Sinjana Mravinčani su okrenuli u svoju uvjerljivu pobjedu, a junak utakmice je Mislav Pezo sa svoja četiri uzastopna pogotka u prvom dijelu utakmice, i pitanje pobjednika je bilo riješeno do odmora.

Po- veli su gosti u 14. minuti preko Josipa Cikojevića, vratar Brdar je odbio prvi udarac a kod

Napadač Sloge Mislav Pezo

drugog je pokleknuo. Poravnao je Mislav Pezo u 24. minuti, lijepo se izborio za udarac i sa 17 metara prizemnim udarcem pogodio kut. Tri minute poslije ubačaj Vekića, a Pezo s iste pozicije pogađa isti kut, za 2:1. Tek što se krenulo s centra Pezo posprema odbijana nakon udarca Marovića, a pred

odmor također iz blizine pogađa za 4:1.

Na početku nastavka Jandrek vraća nadu Sinjanima, udarcem s desetak metara pogađa kut, 4:2. Konačan rezultat, 5:2, postavio je topnik Sloge Mario Marović iz kaznenog udarca, a prethodio je prekršaj nad Mislavom Pezom,

koji je ranijom zamjenom zaslužio pljesak za izvedbu i četiri pogotka. U devetom kolu pobijedena je Uranija u Baškoj Vodi, 3:0, a sva tri puta je bio strijelac Mario Marović. Derbi kola Neretvanac – Hrvatski vitez nije odigran zbog poplavljenog terena u Opuzenu. U 10. kolu, Sloga je domaćin Neretvancu!

Redoslijed 3.HNL jug, nakon 9. kola: 1. Jadran LP 22, 2. Hrvatski vitez 21(-1), 3. Sloga Mravince 19, 4. Neretvanac 14(-1), 5. Neretva 14, 6. RNK Split 14, 7. Hrvace 13, 8. Uskok 13, 9. GOŠK-Dubrovnik 1919 12, 10. Junak 12, 11. Primorac (BNM) 11, 12. Zadar 11, 13. Zagora 10, 14. HRNK Zmaj 10, 15. Kamen 9, 16. Vodice 8, 17. OSK 7, 18. Urania 1.

Miro PODRUG

Igrači i struka Omladinca nakon pobjede u Kaštelima

NOGOMET – 1.ŽNL NS ŽSD: 6.KOLO

OMLADINAC OSMI

Županijski nogometni prvoligaš Omladinac iz Vranjica, pod paskom trenera Vinka Marače, nakon šestoga prvenstvenog kola nalazi se na osmom mjestu s devet osvojenih bodova.

Vranjičani su učinkoviti u gostima, uknjižili su dvije pobjede protiv Mračaja u Runoviću i Vala u Kaštel Starom. Na domaćem igralištu

u Kavi poraženi su od Omiša i Imotskoga, a pobijedili su Postira-Sardi.

Redoslijed nakon 6. kola 1.ŽNL NS ŽSD: 1. GOŠK Kaštela 18, 2. Omiš 14, 3. Primorac (S) 13, 4. Jadran (T) 13, 5. Mladost Proložac 10, 6. Imotski 10, 7. Trogir 1912 9, 8. Omladinac Vranjic 9, 9. Jadran (KS) 9, 10. Val 6, 11. Vinjani 6, 12. Postira-Sardi 3, 13. Orkan 1, 14. Mračaj 1.

M.P.

KOŠARKA – PRVA ŽENSKA LIGA: ŽKK SALONA

SALONITANKE OSNAŽENE U NOVU SEZONU

Sezona u Prvoj ženskoj ligi košarkašica počinje 24. listopada, s tim da je solinska Salona prvo kolo slobodna, te 30. listopada igraju sa novom ekipom iz Crikvenice

Košarkašice Salone spremaju se za početak prvenstvenoga natjecanja koje počinje 24. listopada. Ovih dana su osnažile svoje redove s nekoliko igračica iz Splita. Registrirane su Marija Orlandini, Marta Bilandžić, Mia Nekić, Jelena Damjanović i Anamarija Mijić.

- Tako smo ovu sezonu popunili i nakon dugo vremena imamo na popisu 16 igračica. Još se usklađujemo jer su cure uglavnom u školi pa samo ponedjeljak i petak budemo svi na okupu. Odigrat ćemo prijateljsku utakmicu protiv splitskog KAŽL, ali

Ante Polić i Damira Fredotović, predsjednik i trenerica Salone

MIRO PODRUG

druga njihova ekipa da vidim koliko i što mogu nove igračice. S obzirom da nama sezona počinje 30. listopada protiv Crikvenice, imamo još vremena za uigrati se ukoliko nas posluži zdravlje kao i redovitost. Nadam se da ćemo ovu sezonu izgledati puno bolje i da ćemo imati široki popis, te na taj način dati svima priliku igrati. Imamo dosta promjena u ekipi. Što se tiče odlazaka, klub su napustile Diana Jakšić i Nensi Krolo, a ranije su došle Anamarija Ivan-da, Ivona Jurilj, Petra Petričević. Veseli ostanak Ivane Sunara i Marijete Prkić, koja je u Zagrebu, ali postoji mogućnost njenog odi-

gravanja utakmice ukoliko joj to dopuste fakultetske obveze. Priključili smo ekipi najmlađu igračicu Saru Radić, 2008. godište, koju su cure prihvatile objeručke, a ona se uklopila super – rekla je trenerica Salone Damira Fredotović. Sezona u Prvoj ženskoj ligi košarkašica počinje 24. listopada, s tim da je solinska Salona prvo kolo slobodna, te 30. listopada igraju sa novom ekipom iz Crikvenice. Ove godine u skupini B 1. Ženske košarkaške lige igraju Vodice, Otočac, Zadar 1, Zadar 2, Crikvenica, Zagreb i Salona.

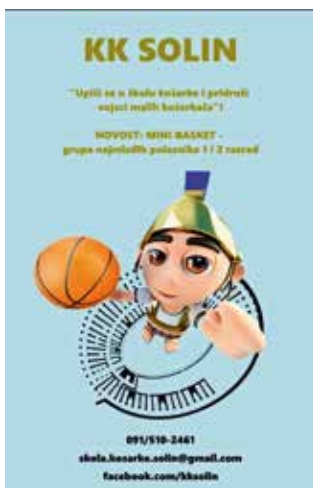
M.PODRUG

KOŠARKA – KK SOLIN:

KREĆE NOVA SEZONA A2 LIGE JUG S 10 KLUBOVA

MINI BASKET I MASKOTA »SOLINKO«!

Fokus ove, a i narednih sezona su djeca i škola košarke. Okrećemo se vlastitom pogonu i gledamo dugoročno. Iz toga razloga sve snage i sredstva ulažemo u odgoj i proizvodnju mladih košarkaša koji će, nadamo se, nositi naš klub u budućnosti

Maskota SOLINKO

Kreće nova sezona košarkaša A2 lige jug. Prvo kolo na rasporedu je 23. listopada. Ove godine liga broji 10 klubova i to: OKK Dražen Petrović (Šibenik), KK Cetina (Trilj), KK Solin, KK Ribola Kaštela II, KK Pet bunara (Zadar), KK Mislav (Podstrana), HKK Trogir, KK Sukošan, KK Diadora (Zadar) i KK DOŠK (Drniš).

- Za razliku od protekle sezone koju smo prije Covid zatvaranja završili na prvom mjestu, popis igrača je dosta izmijenjen pa je ova sezona puna nepoznanica i nezahvalno je išta prognozirati – rekao je tajnik kluba Mirko Podrug.

Trenutačni popis igrača Solina: Petar Barišić, Martin Bilandžić, Ivan Bartulović, Domagoj Šakota, Ivan Jurčević, Duje Škaro, Nikola Batistić, Tomislav Jukić, Ivan Duvnjak, Josip Kunac, Bruno Barać i Zvone Biško. Trener Hrvoje Oršulić.

Uz trenera Oršulića, u školi košarke su još Ante Bilobrki i Ljubo Šamadan. Zbog sve većega interesa djece u školi košarke, angažirali su i novoga člana u trenerskomu timu. To je Josip Vučica, bivši profesionalni košarkaš, koji je nastupao za KK Split, KK Bosna, BBC Bree iz Belgije, BBC Lausanne iz Švicarske i mnoge druge klubove. Također je prošao sve nacionalne selekcije u mladim uzrastima.

- Novi vrijedan kodačić u naše-

mu klubu koji uz postojeći kadar može puno donijeti našim mladim nadama. Glavni fokus ove, a i narednih sezona su djeca i škola košarke. Okrećemo se vlastitom pogonu i gledamo dugoročno. Iz toga razloga sve snage i sredstva ulažemo u odgoj i proizvodnju mladih košarkaša koji će, nadamo se, nositi naš klub u budućnosti. Drago nam je da su roditelji to prepoznali, jer imamo ogroman interes kod upisa djece, pogotovo u novootvorenoj grupi »Mini basket« za najmanje dječake 1. i 2. razreda. Tu nam je puno pomogao i »Solinko« - naša nova maskota. Uz kvalitetni angažman trenera i napore koje ova Uprava ulaže, ne sumnjamo da će Košarkaški klub Solin rasti u svakom pogledu – rekao je tajnik Mirko Podrug.

M. PODRUG

Josip Vučica, trener u KK Solin

Damir Katić, Dalibor Ninčević, Marko Škarica, Pavle Granić i Ivica Rakušić

JUDO - STRELJAŠTVO: GRADONAČELNIK SOLINA DALIBOR NINČEVIĆ PRIMIO BRONČANU SA EP I DRŽAVNE PRVAKE

BRONČANA NA EP ANA VIKTORIJA PULJIZ I DRŽAVNI PRVACI IZ SK »VOLJAK«

Prijem za uspješne solinske sportaše, osvajačicu juniorske bronze, članicu JK Solin Anu Viktoriju Puljiz, njezina trenera Dragana Crnova, te strijelce »Voljaka«, ekipne i pojedinačne državne prvake, Pavla Granića, Marka Škaricu i Damira Katića

Gradonačelnik Solina Dalibor Ninčević, sa zamjenikom Ivicom Rakušićem i pročelnikom Darkom Bilandžićem upriličio je prijem za uspješne solinske sportaše, osvajačicu juniorske bronze, članicu JK Solin Anu Viktoriju Puljiz, njezina trenera Dragana Crnova, te strijelce »Voljaka«, ekipne i pojedinačne državne prvake, Pavla Granića, Marka Škaricu i Damira Katića.

Judašica Ana Viktorija Puljiz, pod paskom trenera Dragana Crnova, nedavno je na Europskom prvenstvu za juniore u Luksemburgu osvojila brončanu medalju. Puljiz je u svojoj karijeri dvadeset puta bila prvak RH u svim uzrasnim kategorijama, a pored toga 2018. bila kadetska i juniorska europska viceprvakinja, osvojila je brončanu medalju u pojedinačnoj konkurenciji te zlatnu u ekipnoj u Argentini,

2019. brončanu medalju na kadetskom EP u Poljskoj, zlatnu na Europskim igrama mladih, te srebrnu na kadetskom SP 2020. i brončanu medalju na EP za juniorke, itd.!

- Za uspjeh uvijek nisu presudni materijalni uvjeti nego ustrajan i kvalitetan rad u klubu. Čestitamo i bravo za sve tvoje osvojene medalje, trud i energiju - rekao je ovom prigodom gradonačelnik Ninčević, te Ani Viktoriji zahvalio puno sreće na juniorskom SP u Italiju.

- Pripremamo se za SP u Italiji, bili smo nedavno na Kosovu, a sada idemo na jaku provjeru na seniorski turnir u Zagreb. Naravno da razmišljamo o Olimpijskim igrama u Parizu. Hvala na prijemu, jer nam mnogo znači potpora grada. Ovo je njezina deseta medalja na velikim natjecanjima u zadnje dvije godine - rekao je trener Dragan Crnov.

SK »VOLJAKU« 16. EKIPNI DRŽAVNI NASLOV!

Izvršne rezultate je polučio i Streljački klub »Voljak« koji je ne-

pravno u Zagrebu potvrdio naslov ekipnoga prvaka Hrvatske u streljaštvu, u disciplini skeet, i to 16. put zaredom. Pavao Granić je državni prvak u pojedinačnoj konkurenciji u disciplini skeet, a osvojio je i Kup Hrvatske, te prvo mjesto u streljaštvu – leteće mete u lovačkim disciplinama. Junior Marko Škarica je ostvarivši odličan rezultat u prvoj sezoni natjecanja pokazao veliki potencijal i da se razvije u vrhunskog strijelca.

- Potvrdili smo da smo perjanica skeeta u Hrvatskoj. Mnogi se žele upisati u naš klub, jer su prepoznali kontinuitet stručnog rada. Zahvaljujemo na potpori Grada Solina – rekao je strijelac i trener Damir Katić.

Gradonačelnik Ninčević je zahvalio na promociji grada Solina na najbolji mogući način. Uputio je čestitke na kraju susreta, te im uručio prigodne darove i novčane nagrade. Dakako obećao potporu uspješnim solinskim klubovima i pojedincima na državnim i međunarodnim natjecanjima!

M. PODRUG

Dragan Crnov, Dalibor Ninčević, Ana Viktorija Puljiz i Ivica Rakušić

Jakov TEKLJIĆ

JUDO – JK SOLIN: MLADA SOLINJANKA NIŽE USPJEHE

PULJIZ BRONČA NA NA GRAND PRIXU U ZAGREBU

- Ne mogu vjerovati. Prije nekoliko dana bronca na Europskom juniorskom prvenstvu, a sada brončana medalja na Grand Prixu među seniorkama. Jako sam ponosna, presretna i samo želim još više i još bolje – u nevjerici je tražila riječi presretna Puljiz

Brončana Ana Viktorija Puljiz i trener Dragan Crnov

Solinška judašica Ana Viktorija Puljiz pod paskom trenera Dragana Crnova, nastavlja dobrim rezultatima na međunarodnim natjecanjima te je obogatila riznicu medalja u klupskim prostorima u podrumu GSD na Bilankuši.

Prvu pobjedu, a zatim i medalju za Hrvatsku na Grand Prixu Zagreb 2021 donijela je Ana Viktorija Puljiz (-52 kg)! Iako tek druga godina juniorki, Puljiz je pokazala da je uvijek među najboljima, bilo to među juniorkama, bilo među seniorkama.

Dobra taktička borba protiv iskusne Njemice Ballhaus, a zatim i pobjednički vazari u »golden scoreu« bili su recept za prolaz u četvrtfinale. Tamo je agresivnija i iskusnija bila Belgijka Ryheul, te je ipponom poslala Solinjanku u repasaž. Nakon toga popularna

Vikica ulazi u pobjednički ritam i dominantno pobjeđuje krasnim ipponom 36. na svijetu, Amerikanku Jarrell, a zatim protiv Španjolke Ballesteros Gonzalez pokazuje da je ovo bio njen dan. Još jednom je 19-godišnja Puljiz pokazala odličan judo, kao i protiv Amerikanke, te je ipponom došla do prve medalje na Grand Prix natjecanjima! Proslavila je broncu u slavljeničkim suzama i zagrljaju trenera Dragana Crnova.

- Ne mogu vjerovati. Prije nekoliko dana bronca na Europskom juniorskom prvenstvu, a sada brončana medalja na Grand Prixu među seniorkama. Jako sam ponosna, presretna i samo želim još više i još bolje – u nevjerici je tražila riječi presretna Puljiz.

- Vikica je ovom medaljom poka-

zala kvalitetu, upornost i pobjednički mentalitet. Tek je druga godina juniora i još ćemo se orijentirati na juniorska natjecanja, ali je fenomenalno vidjeti koliko može. Od 2017. je stalno u vrhu – zadovoljan i ponosan je bio trener Crnov iz JK Solin.

M.P.(izvor: judo.hr)

Dominik Rožić

Duje Ban

JUDO – JK SOLIN: DVIJE MEDALJE SOLINJANA NA PH

DOMINIK ROŽIĆ I DUJE BAN OSVOJILI BRONČANE MEDALJE NA PH

Početak listopada judo klub Solin je nastupio na prvenstvu Hrvatske za uzrast U-14 i U-23 u Zagrebu, pod vodstvom trenera Luke Vujevića. U uzrastu U-14 Duje Ban je osvojio treće mjesto, a u konkurenciji U-23 Dominik Rožić također je osvojio treće mjesto. Imali su čak četiri borbe za broncu u uzrastu U-23 i dvije borbe za broncu u uzrastu U-14. Sreća ovoga puta nije bila na njihovoj strani pa su se tako vratili sa čak šest petih mjesta. Na sveukupni rezultat odrazio se i nedostatak

njihovih najjačih aduta, naročito Ane Viktorije Puljiz, koja je taj tjedan otputovala s trenerom Draganom na svjetsko juniorsko prvenstvo u Italiju.

- Jako smo zadovoljni, jer su naši judaši opravdali odličnu formu unatoč nedostatku natjecanja i ograničenosti treninga u doba pandemije. Nastavljamo s pripremama za nadolazeća natjecanja gdje će već krajem ovog mjeseca naši mlađi kadeti nastupiti na prvenstvu Hrvatske U-16 – rekao je trener Solina Luka Vujević.

M.P.

JUDO – JK SOLIN: SOLINJANIMA DVA SREBRA I ČETIRI BRONCE

ŠEST MEDALJA NA CROATIA OPENU U SPLITU

U subotu 9. listopada održano je natjecanje Croatia Open u Splitu. Na natjecanju je sudjelovalo 334 natjecatelja iz 28 klubova. Natjecatelji Judo kluba Solin

nastupili su pod vodstvom trenera Luke Vujevića i Josipa Kokeze, te su osvojili šest medalja od kojih su dva srebra i četiri bronce, te četiri peta i jedno sedmo mjesto. Drugo mjesto osvojili su Karmen Bikić i Duje

Ban. Treći su bili Petar Bošnjak, Mirko Vukorepa, Duje Sedlar i Sara Cvitančić. Plasman na peto mjesto izborili su Nikolina Karla Marković, Klaudia Burić, Anđelo Jakelić i Filip Jovičić, a sedma je bila Paula Lovrić.

M.P.

ŠAH – GŠK SOLIN-CEMEX: ODRŽANO PRVENSTVO HRVATSKE U MALOM LOŠINJU

GŠK SOLIN-CEMEX TREĆI

U Malomu Lošinju od 25. rujna do 3. listopada odigrano je Prvenstvo Hrvatske u šahu, na kojemu je momčad GŠK Solin-Cemex zauzela treće mjesto! Završni poredak 1. A hrvatske šahovske lige: 1. Zagreb 17 (39,5), 2. Liburnija (Rijeka) 17 (38,5), 3. GŠK Solin-Cemex 12 (32,5), 4. Mornar (Split) 10 (30,5), 5. Ferit-Osijek 8 (27,5), 6. Sesvete-Agroproteinka 8 (24,5), 7. Pula 8 (22), 8. ŠK Petar Sedlar Pepe 7 (23,5), 9. Rijeka 2 (17), 10. HAŠK Mladost (Zagreb) 1 (14,5).

GŠK Solin »Cemex« nastupio je u sljedećem sastavu: Mikhail Antipov, Maksim Chigaeov, Saša Martinović, Ognjen Cvitan, Bojan Kurajica, Davor Rogić i Ivica Armanda.

- Solin »Cemex« ostvario je učinak od pet pobjeda, dva remija i dva tjesna poraza, od Zagreba i Liburnije. Tijesan poraz od Liburnije, 3,5:2,5, koštao nas je borbe za naslov, no i s trećim mjestom moramo biti zadovoljni, jer smo po kvaliteti objektivno iza Zagreba i Liburnije. Ovim rezultatom klub je nastavio kontinuitet dobrih nastupa na državnim natjecanjima pokazavši da se sa znatno manjim proračunom može nositi sa dva najjača šahovska centra u Hrvatskoj, Zagrebom i Rijekom – rekao je tajnik kluba Igor Juretić.

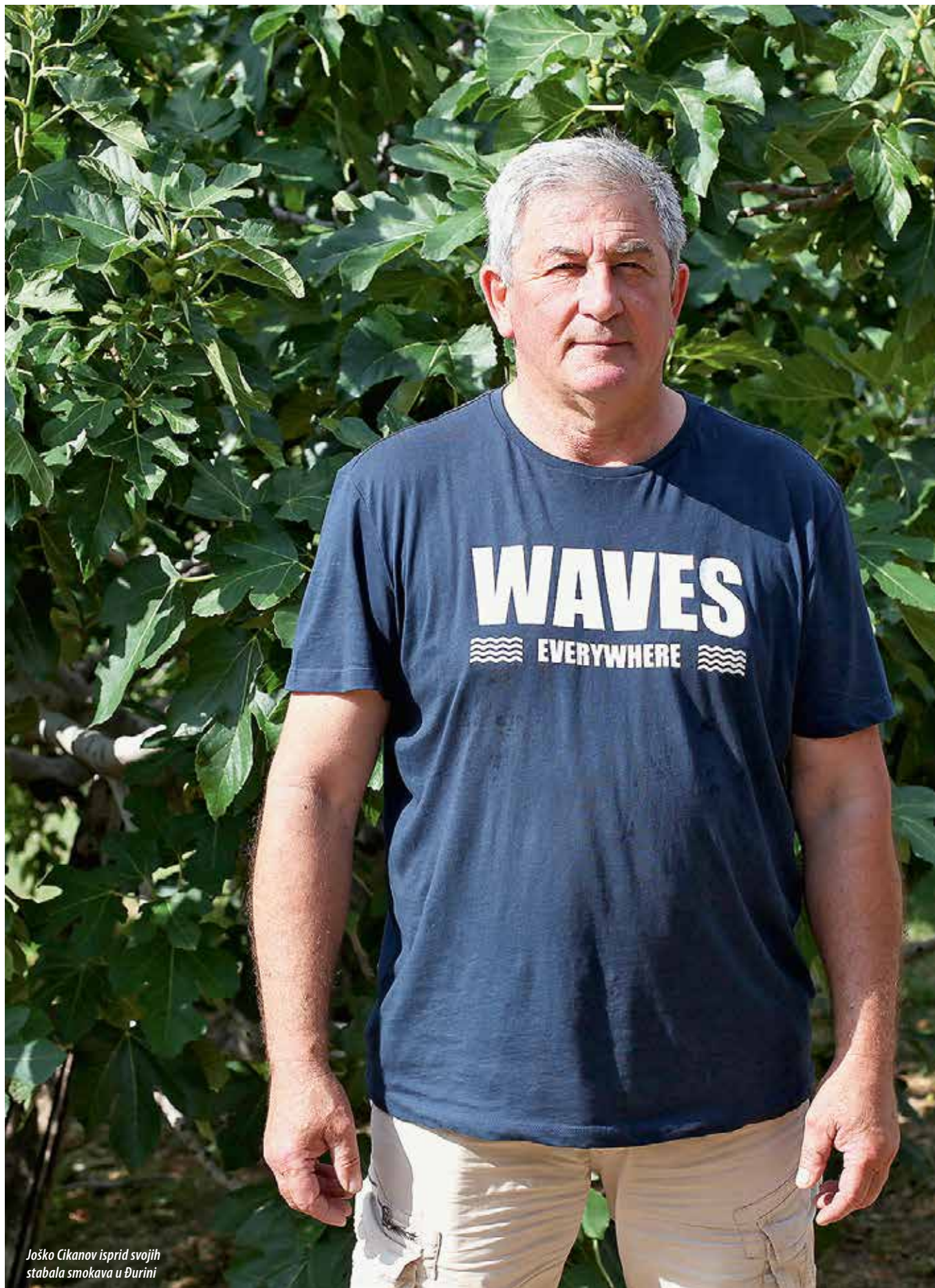
M.PODRUG

Mladi Solinjani na Croatia Openu u Splitu

POVRATAK STAROME SOLINU SMOKVE

SMOKVE ZA U LIVNO

Joško Cikanov ispred svojih stabala smokava u Đurini

- Ima san staroga fiću i ja nalija u auto rakiju umisto antifrizu. Bija momak, al' san ima para za antifriz, nego ulija u »kiler« rakiju, da ne smrzne... Idemo kroz Bosnu, ono ladno, mater upalila grijanje... Došli mi gori, Marija zaspala, ošamutila je valjda ona rakija šta san ulija. Nema 'ko prodavat smokve, Marija spava ka' top, ja ne znan šta je, nije mi odma palo napamet da su nju te pare opile...

Piše: Marija GRUBIŠIĆ

Snimio: Jakov TEKLIĆ

Počea je listopad, a još se koja smokva mogla izist deboto sa stabla. Taman znači još je vreme da ispričamo par dogodovština koje smo čuli na okupljanju smokvara u konobi Joška Grubišić Cikanova.

- Još nekako te smokve žive u nama, posikle se mnoge, više se baš ni ne suše jer je to veliki proces, nema se ko bavit s tin. Petrovače idu na prodaju, a ove druge imamo ono čisto za nas, bilice, mletkinje, poljarice, cvitnice... – govori domaćin Joško Grubišić Cikanov koji se sitija jedne smišne zgrade kada jih je s materon iša prodavat.

- Solinske smokve su se nosile i na veliki dernek u Livno na tamošnji Pazar, za svetoga Petra. Po sedan-osan nas je iz Solina znalo otić gori. Napuniš puno auto i ajde gori i uvik smo ih lipo prodali, govori Joško, a za razliku od Solinjana, Klišani su svoje većinon išli prodavat u Sinj, doda je na to i Miro Podrug.

- Ja i mater Marija išli prodavat suve smokve u Livno, prije Božića – nastavlja nan priču Joško.

- Ima san staroga fiću i ja nalija u auto rakiju umisto antifrizu. Bija momak, al' san ima para za antifriz, nego ulija u »kiler« rakiju, da ne smrzne... Idemo kroz Bosnu, ono ladno, mater upalila grijanje... Došli mi gori, Marija zaspala, ošamutila je valjda ona rakija šta san ulija. Nema 'ko prodavat smokve, Marija spava ka' top, ja ne znan šta je, nije mi odma palo napamet da su nju te pare opile... – smije se i sad toj dogodovštini Joško koja je srićon dobro završila, kaže. Probudila se mater oko podne, ja prodava skoro pola. Kaže mater:

- Šta si mi metija odnija te đava, šta si mi da jist i pit?

- Nisan ništa majko – govorin ja. Nikako se sitit da je nju ta para zamantala...

- Znaš šta – mater će meni.

- Aj ti ubuduće sam prodavat, šta ću ja više odat kad ti tako dobro znaš – rekla mi je mater – ispriča je Joško dok se društvanje i dalje prisjećalo svojih štorija.

Za razliku od njega Anka Marinovičeva i 'čer Vanja imale su drugačiju zgodu.

Baba, ja i Gora bi išli na Pazar prodavat smokve – kaziva dalje Vanja.

- Baba Matija je prodavala u svoje vrijeme na Pazaru u Splitu. Po dva puta bi u danu znala barakokule na Pazar nosit, na margarcu. Odesi, prodaj, vrati se, naberi i onda ponovo na Pazar.

- Jedne godine nosila je prodavat smokve u grad. Sila me mater u autobus i ja na Pazar. Ja zadnja ostala na banku, ni'ko ne dolazi, ni'ko ni ne pita pošto su. Svi prodali, ja ni jednu – priča nan dalje Vanja.

- Primistila se ja na drugo misto, opet neće...

Uzela je onda smokve i s njima u kantu. Skontala koliko je bilo smokava i koliko bi materi trebala dat novaca. Kažen ja njoj kad san došla doma: - Više ti ne iden! - Ona me pita kako je bilo, pa pošto, ja lagala ovoliko, onoliko... Dolazi ona sutradan doma, pa me pita: - Pošto si ti ono rekla da si prodala smokve? Bacila si jih u kantu, jel? Da meni svit s pazara govori da si ti bacila smokve? - I tako odonda više nisan išla na Pazar – zaključuje Vanja svoju priču, a sića se još jedne kad su išle u Grad na jedan koncert.

Išle mater, ja i Gora na jedan koncert u Split. Ne zna mater ni 'ko nastupa, nije važno, idemo mi, samo da malo izađemo.

Čekali, čekali, da počne nastup i da se pojavi pivačica. Kad se ona pojavila sva u zmijskoj monturi obučena mater će: - A, blažene ti Gospe, zašto ja dade kilo i kvarat smokava!? - Komentirala je mater »u smokavama« koliko je dala za ulaznicu – priča Vanja dok se društvo smije zgodama, a s gušton osin kušanja domaćega vina razgledajemo i suvenire i slike u konobi.

- Kenja, magarica ova na uokviranoj fotografiji bila je u to vrijeme naš seoski »tamić«, govori nam Joško Cikanov.

- Kome je god trebala uzima bi

Cikanova kenja, »tamić« iz Đurini

NEK SE NADOJE »MEDA«

Bilo je i domišljatih stvari ako su ubrane smokve bile još zelene.

Prije nego šta bi jih se išlo prodavat znalo jih se tuć varnjačama da se malo smekšaju, gnječit prstima ili se znalo ulit i malo vode u kašetu od smokava.

Ispod bi se stavila karta od cimenta. Neće curit, neće proc' voda, pa će se smokve i nadojit toga »meda«.

Joškov čaća Vican na motoru

Joškova mater Marija (liva) i prijateljice uz Riku

Od Đurini prema Solinu

Malo predaha između rada u crivari kod Gospina otoka. Joškova mater Marija i kolegica

SMOKVE UMISTO ČIKOLADE

U Solinu ljudi nisu puno ljudi sušili za prodaju, maksimalno stokila ako je neko ima, a 'ko je ima pedeset kila bija je bogat čovik, čilu godinu bi jija. To je bila kripost, da imaš dicit dat po dvi smokve, a izije i baba i dida dvi tri... I to se držalo pod ključon, bila je to zalih. Usrid zime da imaš vočku to je bila kripost. Sirotinja je jila suvih smokava za Božić, za Badnji dan, Uskrs, svetu Lucu, sv. Nikolu... Ko jih je ima do Uskrsa, bogat čovik... Suve smokve bi čuvali baba i did u škrinji u sobi, al' su dica smila ulazit u sobe od babe i dida, ili matere i čaće, priča nan Miro.

U crivari, na radnom mistu

je za pribacit grožđe, vodu, žito, stine, ma sve okolo šta je polje radilo kenja bi pribacivala. Znan da je služila svima.

Četiri godine san ima kad je ova slika nastala.

Kad je Kenja ostarila did Cikan ju je odveja prodat na Klis na Pazar za Prvi Maja, prodaju je Talijanima za mortadelu, a kupija dva prašičića za gojit. Talijani su kupovali stare magarce i kornje za praviti mortadelu - govori Joško. Talijanima je to specijalitet.

Nakon štorije o smokvama vrtile su se i stare slike, pa je došla na red i priča o crivari od »Koteksa« jer je u njoj radila i Joškova mater Marija, a i teta Jela od Pere Podruga.

Priko puta Gospina otoka bila je crivara od »Koteksa«. Tu je bija pogon u kojim su se pravila i čistila criva u koje bi se punile kobasice.

Na slici Joškova mater Marija sa kolegicama, a iz njih Priko vode, skoro ničega samo patkice i Rika.

RESVERATROL

Crveno i crno grožđe je za razliku od bijeloga grožđa, bogato i resveratrolom, snažnim antioksidantom i oružjem u borbi za očuvanje zdravlja. Nalazimo ga u kožici grožđa, a postoje brojna istraživanja i dokazi da sprječava začepljenje arterija i potiče nastajanje korisnoga ili HDL kolesterola. Resveratrol istovremeno štiti i mozak na način da stimulira formiranje ili oslobađanje dušičnoga oksida koji pak povećava prokrvljenost mozga

Piše: **dr. sc. Olivera CRMARIĆ**

Vinova loza *Vitis vinifera* iz porodice Vitaceae penjačica je koja doseže visinu do 15 metara. Grožđe dozrijeva od srpnja do listopada, ovisno o podneblju i vrsti vinove loze. Plod u zrelih bobama grožđa ima 20 do 30 posto šećera i vode do 70 posto. Sadrži još i flavonoide, resveratrol, vinsku, jabučnu, jantarsku i maleinsku kiselinu, a od minerala kalij, mangan, magnezij, kalcij, natrij, željezo, silicij, fosfat, jod. Sadrži još i A, B, C i P vitamine, a antocijan daje boju grožđu. Zbog velikoga sadržaja šećera zastupljenih u obliku fruktoze i glukoze, 100 g grožđa sadrži oko 75 kcal, s time da groždani šećer za razliku od ostalih voćnih šećera vrlo brzo ulazi u krvotok. Bobice grožđa obiluju tvarima koje djeluju antioksidacijski i antikancerogeno. Crveno i crno grožđe je za razliku od bijeloga grožđa, bogato i resveratrolom, snažnim antioksidantom i oružjem u borbi za očuvanje zdravlja. Nalazimo ga u kožici grožđa, a postoje brojna istraživanja i dokazi da sprječava začepljenje arterija i potiče nastajanje korisnoga ili HDL kolesterola. Resveratrol istovremeno štiti i mozak na način da stimulira formiranje ili oslobađanje dušičnoga oksida koji pak povećava prokrvljenost mozga. Njegova je koncentracija veća u prerađevinama

grožđa, soku i vinu. Zadnjih godina brojna istraživanja su dokazala njegove mnogostruke pozitivne učinke za ljudski organizam kao kardioprotektivno, antidemenzijsko, antikancerogeno, usporavanje procesa starenja, pomoć u borbi protiv suvišnih kilograma, protuupalno djelovanje. Resveratrol je zaslužan za tamnocrvenu boju grožđa i vina, akumuliran je u opni grožđa, a nalazi se i u vinu. Budući da je koncentracija resveratrola proporcionalna trajanju maceracije znatno je viši udio resveratrola u crnim vinima.

TAJNA CRNOG VINA

U sjemenkama crnoga grožđa nalaze se i tri najjača biljna flavonoida, kvercetin, antocijani i proantocijani. Ova skupina spojeva štiti krvne žile i kapilare, daje stanicama energiju osobito srčanom, ali i drugim mišićima, uravnoteženje krvni tlak te sprječava bolesti krvnih žila nastalih djelovanjem slobodnih radikala. Resveratrol se smatra najjačim antioksidansom pronađen u prirodi čije je djelovanje 1000 posto jače od ostalih poznatih antioksidanta. Ima sposobnost vezanja i izbacivanja slobodnih radikala iz organizma štiteći ga od njihova štetnog djelovanja koji se odvija na razini molekularnih oštećenja, što pak rezultira prijevremenim starenjem organizma i podložnosti razvoja čitavoga niza bolesti.

Resveratrol djeluje kod postojećih tumora, a također i kod pred malignih stanja. Snažno je sredstvo detoksikacije i čisti krvne žile od štetnoga kolesterola i triglicerida. Proširenim venama vraća elastičnost, a koži mladenački izgled. Također znanstvena istraživanja potvrđuju i djelovanje resveratrola na stimuliranje enzima zaslužnih za produljenje životnoga vijeka.

Danas na tržištu postoji čitav spektar dodataka prehrani koji sadrže izolirane pigmente (likopen, resveratrol i sl.) iz crvenoga voća i povrća. Ipak najbolje je konzumirati voće i povrće na vrhuncu sezone sazrijevanja istih jer su tada najbogatije nutrijentima i drugim korisnim tvarima poput biljnih pigmenta, a koje zajedno sinergijskim djelovanjem imaju jače djelovanje od izoliranih. Rana jesen je vrijeme sazrijevanja grožđa i spravljanje vina i to je najbolje vrijeme konzumiranja grožđa. Crno vino uz resveratrol sadrži i polifenole koji vinu daju jačinu okusa i ključni su u procesu starenja vina. Čaša dobrog vina dnevno ima pozitivne učinke na organizam kao i grozd crnoga grožđa.

Crno vino također ima utjecaja na zdravlje ljudi, pa umjeren unos alkohola pomaže smanjivanju faktora rizika za kardiovaskularne bolesti. Jedno piće crnoga vina ima korisne učinke dok tri pića

ili više imaju suprotan učinak i djeluju kao prooksidansi. Pretpostavlja se da je resveratrol koji se nalazi u sjemenkama grožđa, djelomično zaslužan za zaštitne učinke crnoga vina. Resveratrol poboljšava funkciju endotela i utječe na vazodilataciju te na taj način pomaže zaštititi čovjekov krvni sustav.

FRANCUSKI PARADOKS

Od godine 1992. nakon spoznaje fenomena da je mortalitet i učestalost kardiovaskularnih bolesti u Francuza i pored prehrane s visokim udjelom masnoće, oko 40 posto niža u odnosu na ostatak Europe (francuski paradoks), a što se objašnjava svakodnevnim unosom umjerene količine crvenoga vina, tj. aktivnosti resveratrola, isti postaje predmetom velikoga interesa za istraživače. Resveratrol je prirodni fitoaleksin koji se sintetizira u više od 70 biljnih vrsta. Fitoaleksini su tvari koje biljke sintetiziraju kao odgovor na stresne uvjete poput mehaničkoga oštećenja, deficita vode, infekcije patogenim mikroorganizmima, UV zračenja, klimatskih promjena, prisutnosti nekih kemijskih tvari i teških metala. Resveratrol je kemijski (3,5,4'-trihidroksistilben) i mala je hidrofobna planarna molekula netopljiva u vodi, a topljiva u etanolu i DMSO. Prvi ga je izolirao Takaoka davne 1940. iz otrovnoga kori-

jena bijele čemerike (*Veratrum grandiflorum*). Resveratrol je prvi puta otkriven u vinovoj lozi (*Vitis vinifera*) tek 1976., a u vinu 1992. Kožica i groždane sjemenke sadrže najveću koncentraciju resveratrola (50 do 100 µg/g). Koncentracija resveratrola iznosi 0,2 do 14 mg/L u crvenim te 0,1 do 0,8 mg/L u bijelim vinima. Tijekom procesa fermentacije koncentracija resveratrola se povećava.

Ljekovito djelovanje resveratrola potvrđeno je brojnim znanstvenim studijama, a odnose se na djelovanje resveratrola na prevenciju i/ili usporavanje razvoja kroničnih bolesti poput kardiovaskularnih, neurodegenerativnih, kancerogenih bolesti, na povećanju otpornosti organizma na stres, kao i na produljenju očekivanoga životnog vijeka. Resveratrol može modulirati brojne fiziološke signalne puteve na staničnoj razini. Njegovo je djelovanje ovisno o dozi te djeluje dvostruko. Pri manjim dozama resveratrol djeluje na način da pomaže oporavku stanice, što se najviše odnosi na krvožilni sustav i oporavak nakon infarkta miokarda. Pri višim dozama djeluje depresivno na kardiološku funkciju što rezultira nestabilnim redukcijskim okruženjem te povećanjem veličine miokardijalnog infarkta.

UMJERENE KOLIČINE

Kardioprotektivni učinci resveratrola pripisuju se brojnim farmakološkim učincima koji obuhvaćaju vazodilatacijske učinke, inhibiciju lipidne peroksidacije i sinteze eikozanoida, inhibiciju agregacije trombocita te ima antioksidacijske i protuupalne učinke. Kako je već prije navedeno kardiovaskularno djelovanje ovisi o dozi. Pri niskim dozama resveratrol smanjuje rizik od kardiovaskularnih događaja, a pri visokim dozama djeluje depresivno na kardiovaskularnu funkciju te povećava broj apoptotičkih stanica (stanice kod kojih je već programirano propadanje, tj. smrt istih). Točna granica između niske i visoke doze resveratrola nije još uvijek točno definirana, a ograničeni su i znanstveni podaci o receptorima na koje se resveratrol veže.

Resveratrol regulira mRNA ekspresiju glavnih gena uključenih u kontrolu staničnoga ciklusa, apoptoze, metastaziranja, stanične adhezije i receptorskih signalnih puteva. Iako je nekoliko kliničkih studija rezultiralo ohrabrujućim podacima o djelovanju resveratrola na smanjenje oksidacijskoga stresa i upale, očuvanje kardiovaskularnih funkcija, pojačanje kognitivnih sposobnosti, inhibiciju rasta karcinoma te na smanjenje inzulinske rezistencije u dijabetičara, još uvijek nisu točno definirani rizici i specifične preporuke za oralnu i topikalnu primjenu resveratrola.

Za razliku od statina, lijekovi protiv kolesterola, resveratrol sma-

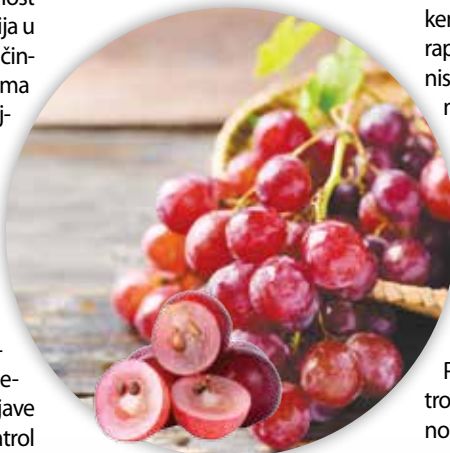
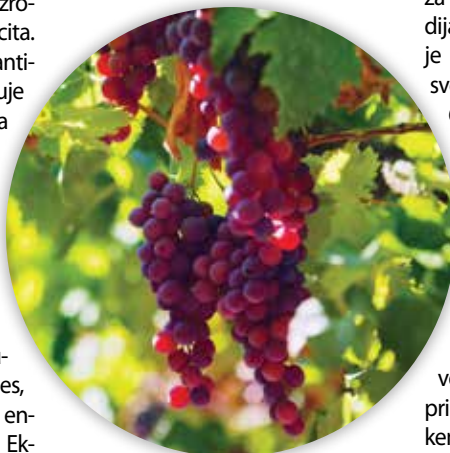
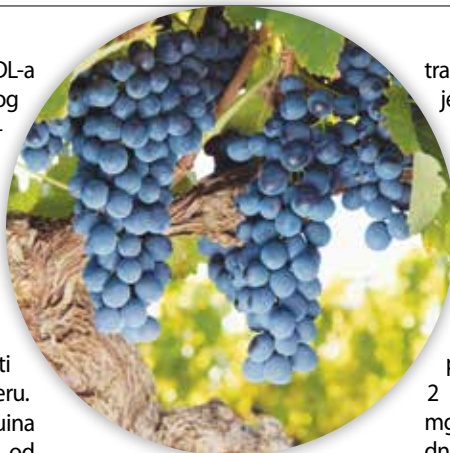
njuje aterogenost čestica LDL-a smanjenjem razine oksidiranog LDL-a, te na taj način doprinosi zaštiti od ateroskleroze.

U protekciji neurodegenerativnih bolesti kao Alzheimerove, Parkinsonove ili Huntingtonove bolesti te moždane ishemije ili epilepsije dokazan je učinak resveratrola koji može prolaziti kroz krvno-moždanu barijeru. Djeluje na aktivaciju sirtuina odnosno zaštitom neurona od oksidacijskoga stresa, ishemije i apoptoze uzrokovane toksinima (glutamat i NMDA). Resveratrol povećava razgradnju nataložnih peptida i povećava ekspresiju sirtuina koji imaju važnu ulogu u zaštiti neurona od oksidativnoga stresa kao i propadanje neurona već potiče njihovo preživljavanje.

PROTIV KOŽNIH PROBLEMA

Antimikrobni učinak grožđa temelji se na visokoj koncentraciji flavonoida, stilbena, fenolnih kiselina poput galne kiseline, pri tome groždani polifenoli ne uzrokuju hemolizu ljudskih eritrocita. Smatra se da mehanizam antimikrobnoga učinka uključuje povezivanje polifenola grožđa s proteinima mikroorganizma čime se mijenja selektivna propusnost plazmatske membrane mikroorganizma. Antibakterijski učinak groždanih polifenola obuhvaća brojne bakterije kao MRSA-u, *Staphylococcus aureus*, *Propionibacterium acnes*, *Escherichia coli*, *Salmonella enteritidis*, *Helicobacter pylori*... Ekstrakt groždanih sjemenki pokazuje veću antimikrobnu aktivnost protiv Gram pozitivnih bakterija u odnosu na Gram negativne. Učinkovit je protiv kožnih problema kao Akne vulgaris koja je najčešća kožna bolest u svijetu i pogađa 85 posto adolescenata i 10 posto odraslih ljudi. Karakterizirana je poremećajem pilosebacealne jedinice s upalnim imunim odgovorom na bakteriju *P. acnes*. Konvencionalno liječenje retinoidima i benzoil peroksidom često izaziva nuspojave poput iritacije kože. Resveratrol inhibira upalne markere uključene u stvaranju upalnih lezija akne. Klinička studija je dokazala potencijalnu učinkovitost resveratrola u liječenju akne vulgaris jer pokazuje značajnu inhibiciju rasta *P. acnes* pri 50 µg/ml, a pri koncentraciji od 100 µg/ml pokazuje kontinuiranu inhibiciju rasta.

Prema znanstvenim studijama nadalje resveratrol djeluje i protugljivično i ima antimikotički učinak prema *Candida albicans* pri konc-

traciji 10 do 20 µg/ml. Također je potvrđeno i antivirusno djelovanje protiv HIV-1 gdje je pri koncentraciji od 10 µM netoksičan za stanice, a reducira viralnu replikaciju 20 do 30 posto.

Resveratrol je pokazao i preventivno djelovanje na inzulinsku rezistenciju, hiperglikemiju, dijabetes tipa 2 i dislipidemiju. Primjena 5 mg trans-resveratrola dvaput dnevno kroz četiri tjedna kod muškaraca s dijabetesom tipa 2 dokazala je inzulinsku osjetljivost i značajno smanjene razine glukoze u krvi.

Zacjeljivanje rana je kompleksan i dinamični proces koji se odvija u tri faze, a najvažnije za ozlijeđene je skraćivanje trajanja faza i osiguravanje idealnoga stvaranja ožiljka. Neki istraživači ističu da antibiotici mogu odgoditi reepitelizaciju. Primjena groždanih proantocijanidina uzrokuje stvaranje više kolagenih vlakana i rezultira kontrakcijom i zatvaranjem rana. Resveratrol ima veliki potencijal za topikalnu primjenu u liječenju dijabetičkoga stopala i dokazano je da primjena 50 mg trans-resveratrola dvaput dnevno kroz 60 dana uzrokuje smanjenje ulcerozne rane.

Antikancerogeni učinak se zapravo temelji na ideji o korištenju prirodnih tvari, koje u netoksičnim dozama za organizam, djeluju kao kemoterapija kod prekanceroznih lezija, tzv. kemoprevencija. Interes za korištenjem prirodnih tvari kao potencijalne kemoprevencijske tvari je u stalnom porastu. Resveratrol predstavlja idealnu molekulu kao jaki kemoprevencijski, ali i kemoterapijski agens jer ima relativno nisku toksičnost i ograničene nuspojave. Antikancerogeno djelovanje resveratrola prvi je uočio Jang 1997. kod smanjenja broja kožnih tumora u miševa nakon topikalne primjene resveratrola. Nakon toga je broj istraživanja s resveratrolom povećan za 98 posto na svjetskoj razini. Primjena 1 do 5 mg/kg resveratrola dnevno zaustavlja rast karcinoma dojke u miševa, a brojne »in vitro« i »in vivo«

studije

su dokazale antiproliferacijski, antikancerogeni i kemoprevencijski učinak resveratrola na limfoidni i mijeloidni tumor; tumor dojke, prostate, kolona, pankreasa, pluća, jajnika i cerviksa te melanoma. Međutim primjena niskih doza resveratrola, poput onih u vinu nije dovoljna za takav odgovor kod ljudi. Mehanizmi antikancerogenoga djelovanja resveratrola još su uvijek nejasni, ali se povezuju s antioksidacijskim učinkom i sposobnosti neutraliziranja slobodnih radikala, na njegovo protuupalno djelovanje, na inhibiciju stanične proliferacije te inhibiciju brojnih enzima.

ANTIOKSIDATIVNO DJELOVANJE

Oksidacijski je stres na staničnoj razini kod ljudi povezan s kardiovaskularnim i neurodegenerativnim bolestima i čvrsto je vezan s kancerogeneom i drugim bolestima udruženim sa starenjem. Oksidacijski stres je uzrokovan viškom reaktivnih spojeva kisika. Njihov višak uključuje brojne upalne medijatore uzrokujući oštećenja staničnih membrana i lipidnu peroksidaciju nezasićenih masnih kiselina, promjene u proteinima na način da mijenja njihovu terciarnu strukturu te promjene kod DNA. Resveratrol je antioksidant koji značajno smanjuje markere oksidacijskoga stresa te inhibira stvaranje reaktivnih spojeva kisika.

Istraživanjima je utvrđeno da se oko 70 posto oralno uzetog resveratrola apsorbira, no samo se manje količine nepromijenjenoga resveratrola mogu naći u plazmi. Tako mala biološka raspoloživost nastaje zbog njegova brzog metaboliziranja i izlučivanja primarno urinom. Najbrojniji metaboliti resveratrola kod ljudi su trans-resveratrol-3-O-glukuronid i trans-resveratrol-3-sulfat, a pokazalo se da se više od 80 posto resveratrola konjugira u resveratrol-glukuronid, dok se ostatak pretvara u resveratrol-sulfat. Također, pokazalo se da je biološka raspoloživost resveratrola u obliku glukozida (npr. piceid), a kojega ima u soku od grožđa, još manja, te da na biološku raspoloživost trans-resveratrola iz crnoga vina ne utječe hrana. Točnije, biološka raspoloživost trans-resveratrola iz vina je gotovo ista i kada se vino uzima na prazan želudac i kada se uzima s hranom. Potrebno je napomenuti da crno vino sadrži više flavonoida kvercetina od bijeloga vina koji pak poboljšava biološku raspoloživost resveratrola.

PADALINE

U mjesecu rujnu 2021. u Solinu na području Gornje Rupotine palo je 47 litara kiše po četvornom metru..

PEDIJARIJA

OPASNOSTI LJETNIH RADOSTI

UBODI I UGRIZI

OTROVNIH ŽIVOTINJA

Protuotrov za zmijski ugriz se daje isključivo u zdravstvenim ustanovama jer je njegovo davanje rizično. Dijete treba zaštititi i protiv tetanusa. Nakon uboda meduze treba ostati miran, ne trljati mjesto uboda, jer se time otrov dodatno utrljava u tkivo. Mjesto uboda vlasulje treba isprati morem, octom ili alkoholom.

Piše: prim. mr. sc. **Katica OBRADOVIĆ**, dr. med., spec. pedijatar

UGRIZ ZMIJE

Vruće i sušno ljeto u našem podneblju puno je zmija. Postoje dvije vrste otrovnih zmija kod nas poskok i riđovka. Obje zmije karakterizira trokutasti oblik glave, uske eliptične oči, imaju kraće i zdepastije tijelo u odnosu na neotrovne zmije, kao i tamna vijugava linija koja se proteže od glave do vrha repa, a poskok ima i roščić na vrhu nosa. Na mjestu ugriza zmije prisutne su dvije ubodne ranice od zmijskih zuba udaljene 6 do 8 mm, iako katkad može biti samo jedna ranica ili samo ogrebotina. Unutar nekoliko minuta nakon ugriza zmije, a ponekad i nakon nekoliko sati na mjestu ugriza zmije javlja se

oteklina, oštra i sjevajuća bol, potkožna krvarenja ili mjehurići ispunjeni krvavim sadržajem, te glavobolja, vrtoglavica, nesvjestica, mučnina i povraćanje, a nakon nekoga vremena oteknu i regionalni limfni čvorovi. Ako dođe do šoka (najčešći uzrok smrti) dolazi do pada krvnoga tlaka, ubrzanoga rada srca, koža je orošena znojem, hladna i blijeda, te može nastupiti zatajenje disanja. Potrebno je zatražiti liječničku pomoć bez obzira je li dijete ugrizla otrovna ili neotrovna zmija. Ako smo sigurni da je zmija neotrovna mjesto ugriza treba oprati vodom, pokriti sterilnom gazom i zaviti. Ako se radi o ugrizu zmije otrovnice dijete treba strogo mirovati, ugrizeni dio tijela treba imobilizirati, a ranu pokriti sterilnom gazom (ne preporučuje se isisavanje

otrova iz rane, ne stavljati led na mjesto ugriza, trave ili masti na ranu, zarezivanje ili paljenje rane). Iznad ugrizne rane 5 do 10 cm treba podvezati ekstremitet elastičnim zavojem kako bi spriječili venski i limfni protok kojim se širi otrov, ali ne i arterijski. Ugrizeno dijete treba što prije odvesti u zdravstvenu ustanovu. Protuotrov se daje isključivo u zdravstvenim ustanovama jer je njegovo davanje rizično. Dijete treba zaštititi i protiv tetanusa. Uredno cijepljena djeca su zaštićena protiv tetanusa.

Što učiniti da nas zmija ne ugrize? Ako primijetite zmiju nemojte joj se približavati, ne dirajte je čak i ako je mrtva. Kada idemo u prirodu potrebno je nositi prikladnu obuću, tenisice i zatvorene cipele, ne japanke. Treba hodati po uhodanim sta-

zama. Posebno treba biti oprezan pri hodanju po stijenama i kamenjaru.

Posljedice ugriza zmije otrovnice su: rane posljedice (akutna faza) psihička reakcija, lokalni simptomi ozljede mekih tkiva edem, gastrointestinalni, kardiovaskularni simptomi, angioedem, bronhospazam, urtikarija, poremećaj centralnog i perifernog živčanog sustava, hemokonzracija, leukocitoza, hemoliza, proteinurija, hematurija, metabolička acidoza. Kasne posljedice (nekoliko sati do dana) na koži krvavi podljevi, kožni mjehuri, lokalne nekroze, infekcije, pleuralni eksudat, plućni edem, ascites, paralitički ileus, bubrežno zatajenje, krvarenja, anemija, rabdmioliza, koagulopatija, trombocitopenija. Dugotrajne posljedice su bol, ukočenost, lokalne cirku-

lacijske smetnje, povremeno ili stalno oticanje zahvaćenog ekstremiteta.

UBOD MEDUZE

U kontaktu s meduzom (žarnjak), meduza izbacuje žarne niti, te se na mjestu uboda javlja jaka bol, crvenilo i mjehurići. Nakon uboda treba ostati miran, ne trljati mjesto uboda, jer se time otrov dodatno utrljava u tkivo. Mjesto uboda treba isprati morskom vodom, nikako slatkim jer pojačava osjet boli, a lovke se treba odstraniti pincetom ne prstima. Mjesto uboda dobro isprati octom ili alkoholom, te imobilizirati. Ubodi na području lica, očiju i genitalija zahtijevaju hitnu medicinsku pomoć. Ubod na području očiju može biti vrlo opasan jer može uzrokovati trajno oštećenje vida. Ubod oka se moraju isprati tekućom vodom, ne morskom. Ubod meduze može izazvati i anafilaktičku reakciju te se treba što prije javiti liječniku. Mrtvu meduzu ne treba dirati jer i ona može opeći.

UBOD VLASULJE

Vlasulja je žarnjak koja sadržava žarnice ispunjene otrovom. Na mjestu uboda javlja se crvenilo, mjehurići i ne jaka bol. Mjesto uboda treba isprati morem, octom ili alkoholom. Ako je zahvaćena veća površina kože može se javiti mišićna bol, povišena temperatura, povraćanje i gubitak svijesti, te je potrebna hitna medicinska pomoć.

RIBE

U Jadranskomu moru ima 380 vrsta riba, a dvadesetak riba je otrovno. Otrovnost je aparat u riba jednostavan. Kod uboda puca ovojnica na žlijezdi koja je smještena u žlijebu bodlje i otrov se iscijedi u ranu. Riblje otrovi imaju zajedničko svojstvo da izazivaju jake boli zbog serotonina, a sadržavaju peptide, bjelančevine, enzime, histamin, kateholamin, kinin. Svi su sastojci termolabilni. Liječenje ribljih uboda bez obzira na vrstu, radiklo se o ubodu žutuljka, golubanka, paukovka ili škarpina. Zajednička značajka svih ribljih otrova je termolabilnost te se na tome temelji liječenje. Iz ubodne rane najprije treba izvaditi bodlje ili komadiće ovojnice, a zatim ubodeno mjesto na ruci ili nozi staviti u vruću vodu koliko se može izdržati na 50 do 60 stupnjeva te ga namakati 30 do 90 minuta. Obično bol prestane nakon desetak minuta. U 95% slučajeva ova metoda se pokazala uspješnom. Mogu se davati analgetici, antihistaminici, kortikosteroidi. Ranu nakon ugriza murine treba kirurški obraditi.

TOP LISTE GRADSKA KNJIŽNICE SOLIN

Priradio: **Jure BENZON**

BELETRISTIKA

1. *Knjiga apokrifa* / Karel Čapek
2. *Čovjek u crvenom kaputu* / Julian Barnes
3. *Vrijeme za čaj u New Delhiju* / Jean-Pol Hecq
4. *Pod krošnjom naranče* / Larry Trenblay
5. *Pongračevo* / Željko Ivanjek

PUBLICISTIKA

1. *H2O i vode zaborava* / Ivan Illich
2. *Zamalo će večer i dan je na izmaku* / Robert Sarah
3. *Heraklit: studija o temeljnoj energetičkoj misli njegove filozofije* / Oswald Spengler
4. *Ruska književnost od 11. do 21. stoljeća* / Josip Užarević
5. *Koludrice na zidinama grada: benediktinski samostan sv. Nikole u Trogiru* / Vanja Kovacik

DJEČJA KNJIŽEVNOST

1. *Čarolija knjižnice* / Gabby Dawney
2. *Tko je to rekao?* / Silvija Šesto
3. *Pričokazi* / Snježana Babić Višnjić
4. *Vitez Vilim od Kupinova dvora* / Renata Zlatković
5. *Anja Najmanja i potraga za školom* / Sanja Andabaka

SOLINSKI MOZAIK POP-KULTURE

Piše: **Dinko FAZINIĆ**

SERIJA

YOUR HONOR (ČASNI SUD)

REŽIJA: **PETER MOFFAT**

New Orleans grad odavno moralno i fizički devastiran, a nakon uragana »Katrina« u njemu je vladao pravi kaos čije posljedice stanovnici i danas osjećaju.

Sudovi i policija korumpirani, dileri i prostitucija na svakom koraku, ljudi bez velike perspektive. Postoji li tračak svjetlosti u tunelu? Postoji.

Jedan od svijetlih primjera je sudac Michael Desiaton (Bryan Cranston) koji svojim ponašanjem i odlukama pokušava barem malo vratiti povjerenje u pravosuđe. Nakon ženine smrti, osim profesionalnih dužnosti, život mu se vrti oko sina jedinca Adama (Hunter Doohan).

Na godišnjicu majčine smrti Adam samoinicijativno u svom starom vozilu ide položiti majčinu fotografiju u cvijeće ispred trgovine gdje je ubijena. Kada se približi mjestu ubojstva skupina nabrijanih dječaka kreće neprijateljski prema njemu. Uspije nekako pobjeći vozilom, ali primijeti kako ga prate, a rezervoar svijetli crveno. Situacija ga uspaniči i dobije napad astme. Panično traženje inhalatora u pretincu suvozača skrene mu pogled s ceste na nekoliko sekundi. I za vraga u tome se trenutku zabije u motociklista koji je nakon pada udario glavom o rub kolnika. Adam uza sve probleme s otežanim disanjem iziđe iz vozila i pokuša pomoći ozlijeđenom dječaku, čak nazove i prvu pomoć. Ali u trenutku kada shvati kako je dječak izgubio život, šokiran pobjegne s mjesta nesreće.

Dolaskom kući, Adam pokušava uništiti sve dokaze i ocu uzrujano prepriča nesretni događaj. Otac u početku ne želi sakriti istinu i poveže sina u policijsku stanicu. Kao pravni stručnjak nije vidio mogućnost da Adam dobije veliku kaznu. No kad dođu do policijske postaje Michael primijeti da su roditelji nesretnoga dječaka Jimmy i Gina Baxter (Michael Stuhlbarg, Hope Davis). Jimmy Baxter jedan je od najopasnijih kriminalaca u gradu koji ima veze i u policiji, a supruga, hladna egzektutorica svega što joj stane na put. U tom trenutku Michael mijenja plan jer je svjestan da bi Adam u istražnom zatvoru po kratkom postupku bio ubijen.

Zakon je Michaelova struka, a događaj je daleko od savršenoga zločina. Koliko god se trudio lažima zaštititi sina, utoliko postaje sve štetniji i kriminalniji lanac posljedica. Michaela naravno muči spoznaja kako nosi nevine žrtve na duši zbog njegovih manipulacija nesretnoga događaja. Ipak, on je u ovom trenutku prvenstveno otac koji štiti svoga sina, a onda tek sudac i poštenu građanin. Do toga trenutka nije bio svjestan koje je gadosti spreman učiniti kako bi spasio Adama.

Njih dvojica dan poslije nesreće posjećuju grob supruge i majke. Sudac objašnjava sinu kako je danas - jučer i

da to treba i sebe uvjeriti. Ako usvoji princip autosugestije imat će odličan alibi gdje je bio i što je radio na dan nesreće. Ovdje se zauzavljam s prepričavanjem sadržaja.

Nisam vam previše otkrio jer će se mnogo zanimljivih i iznenađujućih stvari događati, a kraj će za većinu biti sve samo ne očekivan. Osim glavnih likova serija nudi sjajnu glumačku postavu i tzv. sporednih likova.

»Your Honor« ima klimavih i manje uspješnih dijelova, ali ne u tolikoj mjeri da ne bi uživali u vrlo dobrom i moralno izazovnom trileru. Svi poklonici kulture serije Breaking Bad sigurno neće preskočiti »Your Honor« zbog glavnog glumca Bryna Cranstona kojemu je ovo prva uloga nakon spomenutoga serijala.

Inače ova verzija »Your Honor« je američka inačica izraelskoga izvornika iz 2017.

RUNDEK & EKIPA BRISANI PROSTOR

PLOČA

**DARKO RUNDEK
& EKIPA**

»BRISANI PROSTOR«

»Brisani prostor« šesti je samostalni album Darka Rundeka jednoga od najvećih hrvatskih glazbenih autoriteta. Nakon, po meni najboljega albuma novovalne scene »Trećeg svijeta« grupe Haustor i (ne)očekivanoga prekida suradnje sa Srdanom Sacherom, Rundek nikome do sada nije dopuštao ući u svoj kreativni prostor.

Na ovom albumu dogodilo se pravo malo čudo pa je ulogu su-kreatora novih pjesama preuzeo Roko Crnić iz grupe Porto Morto. Kako je Rundek danas zreliji, oslobođen egomanije, a ni Crnić nije osebudna »faca ala« Sacher, za očekivati je nastavak suradnje i na budućim projektima. »Brisani prostor« nudi iznimno jaku poetiku na koju se odlično uklapaju neobične glazbene linije. Osim donekle »Mile« ljubitelji Rundekovih atipičnih pop hitova ostat će razočarani. Pjesme poput »Apokalipsa«, »Moja prva ljubav«, »Ena« na ovom albumu neće čuti. No to ne znači da je album loš, ali za mene ni remek - djelo, kako mu tepa većina glazbenoga tiska. Kao i uvijek kada je Rundek u pitanju možemo čuti pravo bogatstvo ritmova. Od tradicionalnih, latinoameričkih, orijentalnih, naslonjeni na novovalne utjecaje engleske rock scene s početka osamdesetih. Slikovito rečeno, slušajući nove stvari dobit ćemo osjećaj uranjanja u kaleidoskopske fotografije četrdesetak godina starijega Zagreba kad su se umjetničke »face« skupljale ispred Zvečke i Kazališne kavane. Paradoksalno, ali inspiraciju prisjećanja starih zagrebačkih slika Rundek ne dobiva na Griču ili Trešnjevci već u Poveljima na Braču. Bježeći u manju sredinu Rundek još pokušava uhvatiti mrvicu neglobalizacije. Naredni brojevi »Ko duh« i »Tko su svi ti ljudi« prizivaju Haustor u fazi albuma »Tajni grad«, a prvi dio albuma završava »Milom« i »Voljeti stvarno«, kao najljepšim preslikom Rundekove šanjorske duše. Drugi dio, na žalost je puno lošiji od prvoga. Prva stvar »Sex epilog« povlači nepotrebu i zamornu naraciju, »Novčić za sreću« ne nudi znatno bolju sliku, »New World« pomalo nespretno pokušava uhvatiti dašak haustorskoga »Bolera«, »Biljka raste« nešto bolja pjesma na tragu prvoga albuma istoimene skupine, da bi sve završilo ambijentalnim »Unutarnjim glasom« koji kao da kaže: Dosta je.

I što na kraju reći. Prvi dio naveo me je na promišljanje kako je Rundek napravio sjajan album, jedan od boljih u karijeri. Ipak »Brisani prostor« svojim drugim dijelom daleko je od esencija poput »Apokalipsa« »Plavog aviona« i »Mostova«. Luka Crnić uspio je Rundeku dati novu mladost, vratiti ga tragovima ranih haustorskih i alternativnih lutanja, ali upitno je koliko će mu dobroga donijeti takva putovanja. Naklon do pada zbog hraproga ignoriranja srednjostrujaške glazbene scene, ali iskreno ne bih imao ništa naprotiv čuti stvari poput »Grane smo na vjetru«, »Ja bi mogao da mogu«, »Sala od svile«.

KNJIGA

DOUGLAS MURRAY

»ČUDNA SMRT EUROPE«

»Čudna smrt Europe« u vrlo kratko vrijeme postala je bestseller što je prava rijetkost za knjige takve ozbiljnosti i velike doze pesimizma. Knjiga je podijeljena u 19 poglavlja i počinje s temom priljeva ljudi nakon Drugog svjetskog rata potaknutoga nedostatkom radne snage u ratom razorenoj Europi.

Pažljivo ističe različite politike, društveno-kulturne razlike i simptome dubljih bolesti koje su ignorirane ili nisu priznate što će u konačnici dovesti Europu do stupnja otvorenosti i ranjivosti koji će, najvjerojatnije, kulminirati katastrofalnim posljedicama u bližju budućnosti. Murray putuje u Lampedusu i Grčku kako bi se susreo

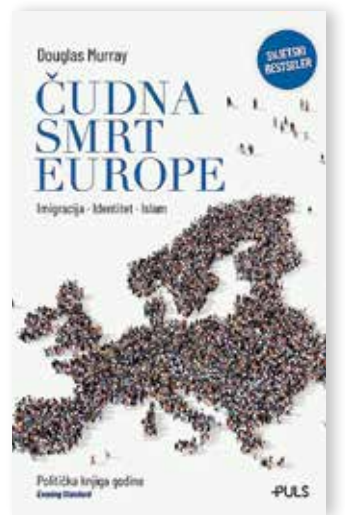
s migrantima i poslušao njihove priče iz prve ruke. Također, odlazi u Njemačku pokušati razumjeti potez Angele Merkel koja je u kolovozu 2015. dopustila ogromnom broju migranata nesmetano naseliti državu. Ispostavilo se da je ta odluka bila i početak političkoga kraja najutjecajnije žene na svijetu. Europski čelnici uronjeni u liberalne i humane smjernice žmirili su nad nekontroliranim migrantskim širenjem, dijelom zbog vlastitih zabluda, pogrešne velikodušnosti, osjećaja povijesne krivnje. Kada je izbila migrantska kriza, biti na strani migranata bilo je svojevrsno iskupljenje hedonističke Europe za sve krivnje učinjene tijekom proteklih stoljeća. Iako je slučaj Njemačke donekle razumljiv, isti scenarij, tvrdi Murray, odigrao se diljem Europe. Ta duboka krivnja prema njegovu mišljenju, svojstvena je samo europskim narodima, a ne osjećaju je druge zemlje. Primjerice Turska, koja po zakonu zabranjuje bilo kakvo pozivanje na genocid nad Armencima, Amerikanci nad Indijancima ili Meksikancima.

Brutalno izravna, knjiga je prepuna privatnih razgovora s migrantima, radnicima na prvotnoj crti, zakonodavcima, dužnosnicima u javnim službama. Murray pruža mnoštvo argumenata o štetnosti masovne legalne migracije koja bi nas mogla koštati europskoga identiteta, naročito u pogledu ljudskih prava. Jer ve ina migranata, iako dobiva financijsku potporu i krov nad glavom, ne podrazumijeva prihvaćanje europskih sustava vrijednosti. Dijelovi o europskoj multikulturalnoj konfuziji artikulirani su lucidnošću, potkrijepljeni raznim podacima, povijesnim primjerima i stvarnim životnim iskustvima. Pokušaj preoblikovanja priče o Europi (kao zemlji imigranata) u liku Sjeverne Amerike po njemu ne drži vodu jer su društveni nastanak jednoga i drugoga kontinenta dijametralno suprotni. Smatra kako je nužno pod hitno promijeniti pristup prema ilegalnim migracijama i enormnom utjecaju Islama, u suprotnom, uskoro bismo smo se mogli probuditi u Europi kakvu ne poznajemo i kakvoj našoj precima koji su je gradili, zapravo nikada nisu težili.

Pozivajući se na knjigu pape Benedikta XVI »Europa, njezini sadašnji i budući temelji« Murray zaključuje kako je Europa igubila vjeru u kršćanske vrijednosti, svoja uvjerenja, tradiciju i legitimitet. Istražujući povijest migracija, naglašava koliko su je vlade podcijenile i koliko je malo ozbiljne javne rasprave dopušteno - čak i kada je, primjerice, popis iz 2011. otkrio ogromne promjene koje su se dogodile, posebice u Londonu i Parizu. Paradoksalno, liberalna Europa nestat će upravo zbog liberalnih stavova o ilegalnim migracijama.

»Čudna smrt Europe« izazvala je lavinu različitih razmišljanja, oprečnih stavova što naravno ne čudi. Ipak nakon najnovije situacije u Afganistanu, sve je manje onih koji i dalje propagiraju neselektivnu politiku otvorenih vrata koja se provodila do 2015. kad je doživjela kulminaciju. Bez obzira na to koliko je europska kultura lijepa i raskošna, u kratkom vremenskom razdoblju i pred našim očima može zauvijek nestati.

Knjiga nije bez mana naročito u dijelu koji govori o kolonizaciji i ispricama. Je li ovo ozbiljna ekspertiza ili kako je lijevi liberali nazivaju, populistički manifest prosudite sami.

Interesantno, dok mi su Solinu podizemo ulogu Crvenog križa na još viši nivo, gori u Zagrebu Crveni se srozavaju križajući sami sebe.

S RADOM ZAPČELO PRVO RECIKLAŽNO DVORIŠTE ZA ZBRINJAVANJE GRAĐEVINSKOGA OTPADA NA PODRUČJU ŽUPANIJE

OTPAD – »RECIKLATOR« - SIROVINA

Predstavnici partnera u projektu prigodno su se iskušali u ručnom usitnjavanju građevinskoga otpada

Investicija u ovo dvorište logičan je korak unutar strategije održivoga razvoja »Budućnost na djelu« – rekao je Velimir Vilović, direktor »Cemexa« Hrvatska dodajući kako će se, s jedne strane, obrađeni građevni otpad pretvarati u materijal za sanaciju dijelova rudnika u kojem je završena eksploatacija mineralnih sirovina

Tvrtka »Cemex« Hrvatska i Grad Kaštela otvorili su sredinom rujna »Reciklator«, prvo reciklažno dvorište za zbrinjavanje građevinskoga otpada na području Splitsko-dalmatinske županije. Uz partnere u projektu, čelne ljude tvrtke »Cemex« i Grada Kaštela, otvaranju su nazočili i predstavnici Splitsko-dalmatinske županije, gradova Splita, Solina i Trogira te općine Klis. U dvorištu površine oko 6 300 četvornih metara smještenom u zapadnom dijelu rudnika Sv. Juraj – Sv. Kajo dnevno će se moći odlagati oko 100 tona građevinskoga otpada, odnosno oko 30 tisuća tona godišnje. Investicija u ovo dvorište logičan je korak unutar strategije održivoga razvoja »Budućnost

na djelu« – rekao je Velimir Vilović, direktor »Cemexa« Hrvatska dodajući kako će se, s jedne strane, obrađeni građevni otpad pretvarati u materijal za sanaciju dijelova rudnika u kojem je završena eksploatacija mineralnih sirovina. »Reciklator« je izvrstan primjer kružnog gospodarstva koje smanjuje otpad, a povećava reciklažu

vrijednih građevinskih materijala – dodao je Vilović pozivajući na promjenu svijesti i zajednički rad usmjeren na očuvanje okoliša. Okupljene je u ime Grada Kaštela koji je 25-postotni suvlasnik tvrtke »Reciklator« pozdravio gradonačelnik Denis Ivanović, a u ime Županije splitsko-dalmatinske župan Blaženko Boban. Hvala tvrtki »Cemex« koja je

ovim projektom još jednom potvrdila društvenu odgovornost prema zajednici. Moram reći kako sam istovremeno i sretan i tužan zbog otvaranja ovog dvorišta, sretan jer smo dobili prvu lokaciju za legalno zbrinjavanje građevinskoga otpada, a tužan jer u 21. stoljeću nemamo više takvih površina – rekao je župan. Otvaranju »Recikatora« nazočio je i solinski gradonačelnik Dalibor Ninčević.

Činjenica je da postoji dio neodgovornih građana koji će i nakon otvaranja ovoga pogona nelegalno odlagati otpad, ali postojanje legalnoga odlagališta otvara mogućnost za strože sankcije za one koji nastave s neodgovornim ponašanjem. Nastojat ćemo sve naše sugrađane putem uplatnica za komunalnu naknadu upoznati s radom »Recikatora«, a razmotrit ćemo i proračunske mogućnosti za sufinanciranje odlaganja građevinskoga otpada, ali isključivo za građane – najavio je gradonačelnik Ninčević.

Voditelj prodaje tvrtke »Cemex« Hrvatska Ivan Ivanović istaknuo je kako »Reciklator« zaprima samo interni neopasni građevni otpad, a cijena njegova odlaganja ovisi o količini i vrsti. Detaljnije informacije o cijenama, vrstama otpada te o radnom vremenu reciklažnoga dvorišta zainteresirani mogu pronaći na internetskoj stranici www.reciklator.hr. **Marijana BATARELO-JELAVIĆ**

KROZ MJESEC DANA 33 TONE OTPADA

U nešto malo manje od mjesec dana, točnije od službenog početka rada 16. rujna do 11. listopada, u »Reciklatoru« su zbrinute ukupno 33 tone otpada – poručio je od Ivan Ivanović, voditelja prodaje tvrtke »Cemex« Hrvatska.

Do sada su korisnici u reciklažno dvorište u najvećoj mjeri dovozili miješani građevni otpad. S obzirom na godišnje kapacitete od 30 000 tona te procjenu interesa građana i poslovnih subjekata u pripremljenoj fazi, očekujemo povećanje količina otpada. Već sada imamo u najavi veće količine iz komunalnih društava te nekih kompanija koje očekujemo tijekom idućih nekoliko tjedana. S obzirom na to da dvorište posluje tek nešto malo manje od mjesec dana, vjerujemo da će se količine povećati u idućim mjesecima kad građani i tvrtke steknu naviku da postoji održiva metoda zbrinjavanja ove vrste otpada – rekao je Ivanović.

DODJELA BESPOVRATNIH SREDSTAVA ZA UKLANJANJE AZBESTNIH ELEMENATA NA UKUĆAMA I OKUĆNICAMA

SVEPRISUTNA »TRNITA«

Upravni odjel za gospodarstvo, zaštitu okoliša i europske fondove Grada Solina uputio je u travnju ove godine Javni poziv za dodjelu namjenskih, bespovratnih novčanih sredstava iz gradskoga proračuna vlasnicima postojećih obiteljskih kuća koji žele obaviti demontažu, uklanjanje te odvoz i zbrinjavanje azbestnih elemenata sa svojih kuća i okućnica. Raspisivanju Javnoga poziva za dodjelu sredstava prethodio je

poziv za iskazivanje interesa građana za navedenu aktivnost te smo sukladno tome u gradskom proračunu za 2021. osigurali 100 tisuća kuna namjenskih sredstava – izvijestila je pročelnica Odjela za gospodarstvo, zaštitu okoliša i europske fondove Marijana Žižić. Propisane uvjete za dodjelu bespovratnih sredstava ispunilo je 15 naših sugrađana, a uglavnom se radi o zahtjevima za uklanjanje azbestnih krovova – dodala je Žižić napominjući kako, sukladno odredbama navedenim u javnom pozivu, visina iznosa sufinanciranja namijenjenoga demontaži, odvozu i zbrinjavanju azbestnih elemenata ovisi o površini krovišta.

Tako se troškovi uklanjanja te prihvaća i zbrinjavanja demontiranih elemenata kod krovišta do maksimalne površine 120 metara četvornih pokrivaču u 100 postotnom iznosu, za one površine od 121 do 200 metara četvornih osigurano je 60 posto ukupnih troškova, a za krovišta kojima je površina veća od 200 metara četvornih Grad pokriva 40 posto troškova. U slučaju da građani sami obave demontažu, odvoz i zbrinjavanje se sufinanciraju u 100 postotnom iznosu za maksimalno 3 tisuće kilograma pripremljenoga otpada. Nakon provedene procedure i terenskoga obilaska i pregleda lokacija od strane ovlaštenoga sa-

Ukoliko građani sami obave demontažu, odvoz i zbrinjavanje se sufinanciraju u 100 postotnom iznosu za maksimalno 3 tisuće kilograma pripremljenoga otpada

kupljača, tvrtke Cian d.o.o., i Grada Solina, u kolovozu ove godine započelo se s potpisima ugovora o dodjeli bespovratnih potpora i dodjelom vaučera korisnicima potpore u skladu s redoslijedom rang liste izrađene prema uvjetima i kriterijima bodovanja. Nakon toga uslijedili su i sami radovi na uklanjanju, odnosno odvozu i zbrinjavanju pripremljenih azbestnih elemenata.

-Smatram da svatko od nas može dati svoj doprinos i učiniti nešto za čišći i zdraviji okoliš. Svima nam je u interesu da maksimalno zaštitimo zdravlje građana s ciljem povećanja kvalitete života, a uz poštivanje osnovnih načela održivoga gospodarenja otpadom – poručio je gradonačelnik Dalibor Ninčević koji je i osobno popratio početak spomenutih aktivnosti.

M. B. J.

ISSN 1331-8845

9 771331 884003